

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΗ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1971 | ΑΡΙΘ. 23-24

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ κ. ΗΑΙΑΝ Δ'

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ ΤΗΣ 26-9-1971

Μακαριώτατε Πατριάρχα τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, Συρίας, Ἀραβίας, Κιλικίας, Ἰβηρίας τε καὶ Μεσοποταμίας καὶ πάσης Ἀνατολῆς,

Εὐχαριστοῦμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν πάντων τῶν ἀγαθῶν πλουσιοπάροχον χορηγόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι, εἰσακούσας τῆς δεήσεως ἡμῶν, ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς τὴν γλυκεῖαν παραμυθίαν τῆς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν παρουσίας τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος.

Χαιρετίζομεν τὴν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐπιδημίαν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ὡς χαρᾶς αἰτίαν καὶ εὐφροσύνης πνευματικῆς πρόξενον, καὶ ἀναφωνοῦμεν: «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου» (Λουκ. ιθ', 38). Ὅχι μόνον δὲ ἐγὼ καὶ ἡ περὶ ἐμὲ σепτή Σύνοδος καὶ ἡ ἱερωτάτη Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ σύμπας ὁ εὐσεβὴς Ἑλληνικὸς Λαὸς συναγαλλιᾶται «χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῳ» (Α' Πέτρ. α', 8), ἀξιώθεις, ἵνα ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἱερὰν Ὑμῶν κεφαλὴν καὶ λάβῃ σῆ-

μερον τὴν περιπόθητον πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐλογίαν.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς, ἐπὶ δύο περίπου τῶρα χιλιετίαι, ποτιζόμενος «τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα» (Α' Πέτρου, β', 2) τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν πίστεως, ἔμαθε νὰ τρέφῃ βαθύτατον σεβασμὸν καὶ νὰ ἀπονέμῃ ὑψίστην τιμὴν εἰς τοὺς ἀγιοτάτους τέσσαρας Ὁρθόδοξους Πατριάρχας, οὓς γνωρίζει κληρονόμους τοῦ ἀξιώματος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου, Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου καὶ περὶ τῶν ὁποίων ὁ Θεόσοφος καὶ οὐρανοβάμων Παῦλος εἶπεν: «Οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι» (Γαλ. β' 9), ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, ὁ Πρωτόκλητος καὶ τοῦ κορυφαίου αὐτάδελφος Ἀνδρέας καὶ ὁ μαθητὴς ἐκείνου καὶ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος. Μάλιστα, στῦλοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζεται ὁ Ναὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγία καὶ ἁμωμος ἡμῶν Ἐκκλησία.

Πράγματι, ὅπως οἱ τέσσαρες ποταμοί, κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφήν, κατήρδευον πάλαι τὸν ἐν Ἑδὲμ παράδεισον καὶ ἀπ' αὐτοῦ πηγάζοντες καὶ ἐκκινοῦντες κατεπότιζον καὶ ζωογονοῦντες κατεπίαινον ὀλόκληρον τὴν γῆν μὲ τὰ ζωηφόρα νάματά των, οὕτω καὶ τὰ

τέσσαρα Πρεσβυγενῇ Ἀποστολικῇ Πατριαρχείᾳ, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀντλήσαντα τὴν Ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν μοναδικὴν Πηγὴν τῆς Σοφίας καὶ τῆς Γνώσεως, τὸν Χριστόν, «ὃς ἐγεννήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ» (Α΄ Κορ. α΄, 30), «ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι» (Κολ. β΄, 3), καὶ διαφυλάξαντα τὴν παρακαταθήκην ἀσύλητον καὶ ἀνόθευτον, κατήρδυσαν καὶ καταρδεύουν τὸν νοητὸν παράδεισον τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὰ νάματα τῆς εὐσεβείας, τὴν ὁποίαν περιέπουν καὶ φρουροῦν, ὅπως ὁ «τετραπέρατος» τίμιος τοῦ Κυρίου Σταυρὸς περιέπει καὶ σκέπει τὴν Οἰκουμένην.

Ἐπὶ δύο χιλιάδας ἤδη ἐτῶν, οἱ ἅγιοι Πατριάρχαι, «στῦλοι καὶ ἐδραιώματα τῆς Ἀληθείας», ἄσειστα καὶ ἄκαμπτα, παρὰ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς πιέσεις, κρατοῦν καὶ κρατύνουν τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς, ὅπως θεοπνεύστως παραγγέλλει ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, Ὑμέτερος εὐκλεὲς τοῦ Θρόνου τῆς Ἀντιοχείας προκατόχος, «ὥσπερ ὁ Κύριος ἡμῶν ἄνευ τοῦ Πατρὸς οὐδὲν ἐποίησεν, ἠνωμένος ὢν Αὐτῷ, οὔτε δι' ἑαυτοῦ οὔτε διὰ τῶν ἀποστόλων, οὕτω μηδὲ ἡμεῖς ὀφείλομεν τι πράττειν ἄνευ τούτων. Μία τῆς Ἐκκλησίας συμπάσης προσευχή, μία δέησις, εἰς νοῦς, μία ἐλπίς ἐν ἀγάπῃ, ἐν τῇ χαρᾷ τῇ ἀμώμῳ, ἥτις ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, οὗ ἅμεινον οὐδὲν ἐστίν» (Ἰγν. Μαγν. VII, 1).

Δὲν προτίθεμαι, Μακαριώτατε, νὰ ἐξάρω τὴν σημασίαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς πάντα τὰ ἔθνη προσφορὰν τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, διότι «ἐπιλείπει με διηγούμενον ὁ χρόνος» (Ἑβρ. ια΄, 32). Θὰ περιορισθῶ εἰς τὸ νὰ ὑπομνήσω ταῦτα μόνον: Ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ἐξεκίνησεν εἰς τὰς μεγάλας ἱεραποστολικὰς του πτήσεις ὁ Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Δύσεως, ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος. Εἰς Ἀντιόχειαν ἀνεδείχθη ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ μέγιστος κήρυξ τῆς πίστεως. Εἰς Ἀντιόχειαν ἤκμασεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὁ μέγιστος τῶν συστηματικῶν Θεολόγων τῆς Ἐκκλησίας. Καί, διὰ νὰ μὴ εἴπω τι πλέον, ἀκόμη καὶ τὸ ἱερὸν κείμενον τῆς Θείας

Λειτουργίας μας, τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον ἐπετελέσατε, τὸ καλλιτέχνημα αὐτὸ τῆς θείας σοφίας, εἶναι δημιουργήμα καὶ προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας.

Ἀφ' ἐτέρου ὅμως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ αἰσθανώμεθα τὴν ἐν Κυρίῳ ὑπερρφάνειαν νὰ πλημμυρίζῃ τὴν καρδίαν μας, ἀναλογιζόμενοι, ὅτι ἔχομεν μεταξὺ ἡμῶν τὸν Προκαθήμενον καὶ Ἱεράρχα τῆς παλαιφάτου καὶ ἐνδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, τῆς ὁποίας ἡ πόλις ἐκτίσθη ὑπὸ ἡμετέρων προγόνων, κατωκλήθη ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐδοξάσθη δι' αὐτῶν καὶ χάρις εἰς αὐτοὺς. Ἀδυνατοῦμεν, Μακαριώτατε, νὰ μὴ καυχηθῶμεν ἐν Κυρίῳ, ἐνθυμούμενοι, ὅτι καὶ τοὺς πρὸ ὀλίγου μνημονευθέντας, τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον καὶ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον καὶ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν καὶ ὅλην τὴν ἱερὰν χορείαν τῶν Ἀγίων Πατριαρχῶν καὶ ἐπιφανῶν Θεολόγων τῆς Ἀντιοχείας δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ θεωρήσωμεν μαζί μὲ Ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς συγκληρονόμους αὐτῶν, ὡς συγγράψαντας εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τὰ Θεόσοφα συγγράμματα αὐτῶν. Οὕτως, οἳ τε νῦν τὸ ἐνδοξὸν αὐτὸ τῆς Ὁρθοδοξίας προπύργιον, τὸ περικλυτὸν τῆς Ἀντιοχείας Πατριαρχεῖον, συναποτελοῦντες, ἡ Ὑμέτερα σεπτὴ καὶ πεφλημένη κορυφή καὶ οἱ διέποντες αὐτὸ σεβάσμιοι Ἱεράρχαι καὶ τὸ λοιπὸν αὐτῆς θεόσωστον πλήρωμα, ἅπαντες ὁμοῦ, Ὑμεῖς τε καὶ ἡμεῖς, εἵμεθα τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκείνων ἀπόγονοι, καὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν κληρονόμοι καὶ διάδοχοι καὶ φρουροὶ καὶ τῆς παραδόσεώς των συνεχισταὶ καὶ τηρηταί. Διὸ καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ αἰσθανώμεθα τὴν καρδίαν ἡμῶν νὰ ὀγκοῦται ὅχι μόνον ἀπὸ καύχῃσιν ἐν Κυρίῳ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ «απαροξυσμὸν ἀγάπης» (Ἑβρ. ι΄, 24).

Καίτοι δὲ φοβοῦμαι, Μακαριώτατε, ὅτι κινδυνεύω νὰ προσκρούσω εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃτε νὰ ἐπισημάνω ἰδιαιτέρως τὸ γεγονός, ὅτι τῆς ἀγίας ταύτης Ἐκκλησίας προκαθίσταται σήμερον Πατριάρχης, τοῦ ὁποίου τὸ ἀγαθὸν ὄνομα διέδραμε σύμπασαν τὴν Οἰκουμένην. Ἱεροπρεπῆς, γλυκύς, πρᾶος, διδακτικὸς, ἀπλοὺς καί, ἕνα κατὰ τὸν Ὑμέτερον Ἰγνάτιον εἶπω, «ὃς

καὶ σιγῶν πλεῖον δύναται τῶν μάταια λαλούντων», ἐξ ὅλης καρδίας ἀφωσιωμένος εἰς τὰ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἱερὰ θέσμια, μεγάλοπνους, πλήρης ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, ἀκάματος καὶ ἐπιτυχῆς τοῦ Ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου ἐργάτης. «Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ χαρισάμενος τῇ κατὰ Ἀντιόχειαν Ἐκκλησίᾳ τοιοῦτον ἐπίσκοπον κεκτῆσθαι» (Ἰγν. Ἐφ. I, 3). Εἰς τὸ ἱλαρὸν καὶ σεπτὸν πρόσωπόν Σας, Μακαριώτατε, ἐθεωρήσαμεν καὶ βλέπομεν ἐν πίστει πᾶν τὸ πλῆθος τῆς ἀγίας κατὰ Ἀντιόχειαν Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡγαπήσαμεν αὐτὸ καὶ ἡσπασάμεθα (Ἰγν. Μαγν. VI, I), ἵνα καὶ πάλιν χρησιμοποιεῖσθε ἐκφράσεις τοῦ Θεοφόρου προκατόχου Ὑμῶν.

Σήμερον, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ τριπλοῦν ἔργον.

Πρῶτον, ἔχει νὰ ἔλθῃ εἰς ζωσαν ἐπικοινωνίαν μετὰ τὸ ποίμνιόν της καὶ νὰ τὸ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, τὴν ἀληθινὴν ζωὴν. Γνωρίζομεν δέ, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, Μακαριώτατε, τὸ ἔχετε ἀναλάβει προσωπικῶς. Ὡς κάτοχος βαθείας θεολογικῆς μορφώσεως καὶ γνώστης ἄριστος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ πατερικῆς φιλολογίας, μεταφράζετε τὰ ἁγιοπατερικά κείμενα εἰς τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν τοῦ ποιμνίου Σας, διὰ νὰ τὰ καταστήσετε ἀμέσως προσιτὰ εἰς αὐτό.

Δεύτερον ἔργον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας σήμερον εἶναι, νὰ λύσῃ αὕτη τὰ ἐκκρεμῆ προβλήματα τῆς, συγκροτοῦσα τὴν λεγομένην Μεγάλην ἀγίαν Σύνοδον. Ἡ Σύνοδος αὕτη ἀποτελεῖ δι' ὅλους ἡμᾶς γλυκεῖαν ἐλπίδα. Ἡ παρουσία ὅμως προσωπικοτήτων, ὡς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὸ ὅτι ἡ ποθητὴ καὶ ἀναγκαία διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν Μεγάλῃ αὕτῃ Σύνοδος, θὰ ὁδηγήσῃ τὰ ἐν Χριστῷ τέκνα της εἰς τὸν γαληνὸν λιμένα καὶ εἰς νομὰς σωτηρίου, διότι ἡ Σύνοδος ἐκείνη θὰ ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν Ὑμετέραν, Μακαριώτατε, τοῦ Ἐνθρονιστηρίου Ὑμῶν ἔκφρασιν, «νέαν ἔξοδον ἀγάπης καὶ θυσίας».

Τέλος, τρίτον, τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπασχολεῖ σήμερον τὸ ζήτημα τῶν οἰκουμενικῶν λεγομένων σχέσεων, ὡς μιᾶς

ἀρίστης καὶ ἐπιβεβλημένης εὐκαιρίας μαρτυρίας τῆς ὀρθῆς πίστεως. Ἐπιτρέψατέ μοι, Μακαριώτατε, νὰ συγχαρῶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, διότι διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἡυλογήθητε ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἵνα ἔχητε συνεργάτας ἐκλεκτούς, ὡς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λαοδικείας κ. Ἰγνάτιον, ὁ ὁποῖος πρό τινων μηνῶν εὐρίσκετο μεταξὺ ἡμῶν, καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ὁρους Λιβάνου κ. Γεώργιον, τὸν ὁποῖον μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς εἶδομεν νὰ συναποτελεῖ μετὰ τοῦ λίαν εἰς ἡμᾶς ἀγαπητοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βαγδάτης κ. Κωνσταντίνου τὰ μέλη τῆς τιμίας ἀκολουθίας Σας. Νέοι Ἰγνάτιοι, καὶ Χρυσόστομοι, καὶ Μελέτιοι προσιωνίζονται, ὅτι θὰ προσέλθουν ἀπὸ τὴν σημερινὴν Ἀντιόχειαν. Ἡ Ἐκκλησία Ὑμῶν θὰ γνωρίσῃ νέαν δόξαν, ἐνῶ θὰ διατηρῇ ἀλώβητον καὶ θὰ ἀξιοποιῇ εἰς τὸ ἑκατονταπλάσιον τὸν ἀνεκτίμητον τῆς ἱερᾶς Παραδόσεώς μας θησαυρόν.

Δὲν δύναμαι ὅμως, Μακαριώτατε, νὰ ἀποκρύψω καὶ ἀπὸ τοῦ συμπροσευχομένου μεθ' ἡμῶν σήμερον Ἐκκλησιασματος γεγονός, ἁπορῶν μὲν προσωπικῶς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ἢ ὑφ' Ὑμῶν ὅμως διαχειρίσις τοῦ ὁποίου δίδει τὸ μέτρον τῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ἀγάπης καὶ τῶν μετ' Αὐτῆς Ὑμετέρων δεσμῶν. Ὅτι, δηλαδή, σήμερον συμπίπτει νὰ εἶναι ἡ ἐπέτειος τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως Ὑμῶν ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ ὅτι τὴν ἐπέτειον ταύτην ἡθελήσατε νὰ ἐορτάσῃτε ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ἱεροῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μετὰ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τοῦτο ἔχει κατασυγκινήσει πάντας, ὅσοι τὸ ἐπληροφόρηθησαν, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἅπαν τὸ Ἐκκλησίασμα καὶ πάντας, ὅσοι ἀκούουν τὸ γεγονός τοῦτο· ἐθεώρησα δὲ ὅτι ἔχω ὑποχρέωσιν, ὅπως τὸ καταστήσω εὐρύτερον γνωστόν, ἵνα πάντες εἶναι εἰς θέσιν — καὶ ὡς ἐκ τούτου — νὰ ἐκτιμῇσιν τὸ βάθος καὶ τὴν ἔντασιν τῆς πρὸς τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν Ὑμετέρας Ἀγάπης.

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Δὲν εὐρίσκομεν λόγους διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Κ. Η Λ Ι Α Δ' ΚΑΤΑ ΤΗΝ Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ ΤΗΣ 26-9-1971

Δέν εἶναι δυνατόν τήν στιγμήν ταύτην νά εὕρω λόγους, νά ἐκφράσω τά συναισθήματα τῆς καρδίας μου.

Αἰσθήματα ἀγάπης μέ ἔχουν κυριολεκτικῶς πλημμυρίσει. Ἔχουν δέσει τήν γλῶσσάν μου καί ἔχουν κυριαρχήσει εἰς ὅλα μου τά αἰσθητήρια.

Ἐντεῦθεν, δέν ἔχω τήν στιγμήν ταύτην τήν ἱκανότητα νά ἐκφράσω τά πληροῦντα τήν καρδίαν μου συναισθήματα.

Ὁ ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος καί τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί ὁ ἱερός κληρὸς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔδειξαν πρὸς ἐμέ τόσῃν ἀγάπῃν, ὥστε μοῦ εἶναι ἀδύνατον νά ἀνταποκριθῶ εἰς αὐτήν. Ἐγὼ προσωπικῶς εἶμαι λίαν εὐτυχής, διὰ τὸ ὅτι σήμερον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προκάθεται μία τοιαύτη προσωπικότης, ὡς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος. Ἐγὼ ὑπεραίρομαι διὰ τήν ταπεινοφροσύνην του. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι δέν ταπεινοφρονεῖ, εἰ μὴ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατέχει τήν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγμάτων καί τήν ἀλήθειαν.

Θαυμάζω ἐπίσης τὸ πρακτικόν του πνεύμα. Τὸ πρακτικόν του πνεύμα εἶναι ἀπόρροια βαθυτάτης καὶ περιουστάτης ἐκτιμήσεως, καὶ δὴ ἐπιστημονικῶς, ὅλων ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶναι ἀπαραίτητα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ χριστιανικοῦ της προσανατολισμοῦ καὶ τῶν κατευθύνσεων της.

Ἐχει τὴν δύναμιν νά ἐνσαρκῶνῃ ἐν αὐτῷ καὶ νά καθιστᾷ πραγματικότητα ὅλα τὰ πρακτέα καὶ ἐφαρμοσίμα.

Τοῦτο διεπίστωσα ἐπισκεπτόμενος αὐτοπροσώπως τὰ εὐαγγῆ ἱδρύματα, τὰ ὅποια λειτουργοῦν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν.

Τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας ἔλαβον μικρὰν πεῖραν, ὡς καὶ ἐκείνην τῶν μελῶν τῆς περὶ αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ εὐλαβοῦς Ἑλληνικοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λοιποῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ὅχι μόνον τὴν συνησθάνθη καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἔχω γίνει μέτοχος αὐτῆς. Τοῦτο μέ ἔκαμε νά εἶμαι ἀκραδάντως πεπεισμένος, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατέχει τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀκολουθεῖ τὴν ἀληθινὴν ὁδόν. Γνωρίζει τί ζητεῖ. Γνωρίζει ποῦ κατευθύνεται.

στὸν διὰ τὴν ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψεως χαρισθεῖσαν εἰς ἡμᾶς ἀνεκλάλητον χαρὰν καὶ τὴν δαψιλῇ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπισκέψεως εὐλογίαν. Τὸ μόνον ἄξιον, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα, εἶναι νά δεώμεθα τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, παρ' οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα διαφυλάττῃ τὴν Ὑμετέραν πανσέβαστον καὶ φιλότιμην Μακαριότητα «ἐν εἰρήνῃ, σῶαν, ἐντιμον, ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύουσαν», ἵνα, ὀρθοτομοῦσα, ὡς πάντοτε, τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, κρατύνῃ Αὐτῇ τῆς εὐσεβείας τὰ δόγματα, τὰς πατρικὰς παραδόσεις καὶ τὴν κανονικὴν τάξιν τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τέλος, Μακαριώτατε καὶ τιμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, διερμηνεύων τὸν βαθύτατον

πόθον τοῦ πρὸς Ὑμᾶς μετὰ πόθου καὶ εὐλαβείας ἀποβλέποντος περιεστῶτος Λαοῦ τοῦ Θεοῦ, παρακαλῶ θερμῶς, ἵνα εὐδοκήσητε καὶ ἀπονεύμητε πρὸς Αὐτόν, ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἕως περάτων τῆς Οἰκουμένης μυστικῶς ἐν Κυρίῳ κοινωνοῦντας ἡμῖν, τὴν τιμίαν Πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν, καὶ νά δεχθῆτε, ἵνα κατὰ τὰς πρὸς τὸν Κύριον τῆς Ἐκκλησίας κρατῆτε εἰς τὰς τιμίας Ὑμῶν χεῖρας τὸ μικρὸν τοῦτο ἐνθύμιον* τῆς πρὸς Ὑμᾶς ἀγάπης καὶ τιμῆς σύμπαντος τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας.

* Ἐπρόκειτο περὶ προσφορᾶς βαρυτίμου ποιμαντορικῆς ράβδου.

Ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας Δ'.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν νὰ δημιουργήσῃ ἐν πνευματικὸν ρεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ περιλάβῃ ὅλην τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ θὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης οἰκουμενικῆς τῆς ἀποστολῆς καὶ εἰς νομὰς σωτηρίους.

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν κύριε Ἱερώνυμε, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἱερεὶ Κλήρε τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας τρέφει τόσῃν ἀγάπῃν καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅση εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀρκετὴ διὰ νὰ «πιαστοῦμε χέρι μὲ χέρι» καὶ νὰ βαδίσωμεν μαζί, ὥστε νὰ καταστῇ δι' ἡμῶν βαθυτέρα καὶ οὐσιαστικωτέρα ἡ ἐνότης τῶν ἀγίων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ φανῇ, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὔτε ἔπαυσεν οὔτε θὰ παύσῃ νὰ ἔχῃ ὡς ὁδηγὸν τῆς ὑπεράνω πάντων τὴν ἀγάπην.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ποθεῖ ὁλοψύχως νὰ ἴδῃ πραγματοποιουμένην τὴν μεγάλην Διορθόδοξον Σύνοδον. Θὰ εἶπω μάλιστα κάτι, τὸ ὁποῖον ἴσως θεωρηθῇ ὡς ἀπλὴ καυχησιολογία: Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία Ἀντιοχείας συναισθάνεται τί πρέπει νὰ κάμῃ εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Τὰ θέματα τῆς Συνόδου τὰ ἐξετάζομεν καὶ τὰ διαπραγματευόμεθα, ὅσον δυνάμεθα περισσότερον καὶ διεξοδικώτερον.

Νοσταλογοῦμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Χριστιανισμόν καὶ τὰς ἀληθείας του νὰ ἐπικρατοῦν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Γνωρίζομεν τὴν ἀγάπην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἀντιοχειανὴν Ἐκκλησίαν, ἤλθομεν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, εἰς τὴν καρδίαν δηλαδὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τοὺς κτύπους αἰσθανόμεθα, ὅτι κτυποῦν μὲ τὸν ἴδιον ρυθμὸν ποὺ κτυποῦν καὶ τῆς ἰδικῆς μας καρδίας οἱ κτύποι, διὰ νὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἱερόν τοῦτον τόπον τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἀγάπης μας, ἀλλ' ἐδῶ συνηντήσαμεν τὴν εὐρυτάτην καὶ ταυτοχρόνως βαθυτάτην

Ἑμῶν καρδίαν καὶ τὴν ἀπέραντον ἀγάπην, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς περιεβάλατε. Ἀποτέλεσμα: Ἐδημιουργήθη μία σεμνὴ ἐναρμόνιος μελωδία πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἡ ὁποία ἔχει βαθύτατα εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν.

Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ πρῶτος συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ τῶν ἀγίων καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιῶν. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς ἀγάπης. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς θυσίας. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς ἐλευθερίας. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ ἀπόστολος τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνώσεως. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ ἀπόστολος τῶν ἀνωτάτων πνευματικῶν ἐνοράσεων. Ὁ Παῦλος εἶναι εἰς ἐκ τῶν μοναδικῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ ἀληθινοῦ πνεύματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατενόησαν καλλίτερον τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν, καὶ ὁ ὁποῖος ἐπεθύμει, ὡς αὐτὸς ἀνέβη ἕως τρίτου οὐρανοῦ, οὕτω νὰ ἀναβῇ καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ Παῦλος εἶναι ὁ πρῶτος κρίκος μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἀθηνῶν.

Διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἀγαπῶμεν καὶ Ἑμᾶς προσωπικῶς, καὶ ὅλους τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸν ἀγαπητὸν χριστεπώνυμον Ἑλληνικὸν λαόν. Ὁ νόμος ἡμῶν εἶναι ἡ ἀγάπη. Ἄν ἡ ἀγάπη ἐκλείψῃ, δὲν εἴμεθα πλέον Χριστιανοί. Διὰ τοῦτο τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτὴν ῥάβδον θὰ τὴν κρατῶ ὡς δεῖγμα ἀγάπης. Ὅσάκις τὴν πιάνω εἰς τὰ χέρια μου, μὲ τὰ αἰσθητήρια αὐτὰ τῆς ἀφῆς θὰ αἰσθάνωμαι, ὅτι ψηλαφῶ τὴν ἀγάπην σας. Καὶ ἔτσι, παρ' ὅτι θὰ εἴμεθα σωματικῶς μακρὰν ἀλλήλων, θὰ εἶμαι πολὺ πλησίον Σας εἰς τὸν ὕμνον τῆς αἰωνίου καὶ δημιουργοῦ τῶν πάντων ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ.

Σὰς εὐχαριστῶ, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, Ἑμᾶς προσωπικῶς καὶ τὴν περὶ Ἑμᾶς ἱερὰν Σύνοδον καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Κλήρον καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν εὐσεβῆ Ἑλληνικὸν λαόν.

Βλέπω, ὅτι αἱ καρδίαι Σας δονοῦνται ἀπὸ ἀγάπην δι' ἡμᾶς.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

1. Εἶναι γνωστοὶ οἱ ἱστορικοὶ δεσμοί, οἱ συνδέοντες τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ ἐνδόξου Θρόνου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας. Τὸ Πατριαρχεῖον τοῦτο ἀνεπτύχθη, ἔζησε καὶ ἔδρασεν ὑπὸ τὴν μεγαλουργὸν Ἑλληνοχριστιανικὴν Πατερικὴν Ἠγεσίαν ἐπὶ αἰῶνας, ἀναδειξάν μεγάλως Πατερικὰς Προσωπικότητας, αἵτινες ἐποίμαναν οὐ μόνον τὴν Ἀντιοχειανήν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς ὅλης Ἀνατολῆς· ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ Οἴκου-μενικὸν Πατριαρχεῖον ἐποιμάνθη ὑπὸ μεγάλων Ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας. Εἰς ἀνταπόδοσιν τῶν τοσούτων καὶ τοιούτων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν προσφορῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, αἱ Ἑλληνικαὶ Ἐκκλησίαι παρεῖχον μέχρις ἀκόμη καὶ τοῦ 1898 εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ἀντιοχείας Ἑλληνικῆς προελεύσεως Ἱεράρχας. Μόνον δὲ μετὰ τὸ 1898 ἡ διαποίμανσις τοῦ Πατριαρχείου τούτου ἀνελήφθη ὑπὸ τῆς Ἀραβοφώνου Ἱεραρχίας. Ἀλλὰ οἱ μακροχρόνιοι δεσμοὶ Ἑλλήνων καὶ

Ἀράβων Ὀρθοδόξων οὐδέποτε διεσπάσθησαν. Πρὸς τιμὴν τῶν Ἀράβων Ὀμοδόξων τῆς Συρίας, οὗτοι ἐθεώρουν καὶ θεωροῦν τοὺς Ἑλληνας ὡς ὁμαίμονας ἀδελφούς των, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι καὶ Ἑλληνικὸν αἷμα φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς. Ἡ ἀγάπη τῶν Σύρων πρὸς τοὺς Ἑλληνας διετηρήθη καὶ διατηρεῖται ἀμοιβαίως, καὶ κατὰ τὰς δυσχερεστέρας ἐτι περιόδους τῆς πολυκυμάντου Ἱστορίας τῶν δύο λαῶν, ἀμείωτος, εἰλικρινὴς καὶ πηγαία.

2. Ἐκ τούτου καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας διὰ τὸ ἐνδοξον τοῦτο Πατριαρχεῖον εἶναι φυσικὸν νὰ εἶναι μέγα καὶ ἀνυποκρίτως θερμόν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία σέβεται καὶ ἐκτιμᾷ τὰς προσπάθειας τοῦ Πατριαρχείου πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς του Ἐκκλησίας. Διότι γνωρίζει καλῶς, ὅτι ἡ πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη ἐμμονὴ τῶν ἐκάστοτε Ἀραβορθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν

Θὰ προσφέρωμεν εἰς Ὑμᾶς τὴν καρδίαν μας, ὅποτεδήποτε ἠθέλετε ζητήσῃ ταύτην, δεόμενοι τῆς ἡμετέρας ἀγάπης, ἂν καὶ πιστεύω, ὅτι οὐδέποτε ἠθέλετε δεηθῇ ταύτης.

Τοῦτο πράττοντες, ἠθέλομεν πληρώσει μίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ἣν δέον, ὅπως ὅλοι μας προβαίνωμεν εἰς θυσίας χάριν τῆς ἀγάπης, ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς.

Θεωρῶ ἑμαυτὸν λίαν εὐτυχῇ, διὰ τὸ ὅτι τὸ δεύτερον ἔτος τῆς Πατριαρχίας μου ἄρχεται, ἐνῶ εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀγαπητὴν ταύτην Χώραν.

Φρονῶ, ὅτι τόσῃν ἀγάπῃν, ὅσῃν εὖρον ἐδῶ, οὔτε εἰς τὴν Ἀντιόχειαν δὲν θὰ εὕρισκον.

Σεῖς εἰσθε ἐξ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐξ Ὑμῶν. Καὶ ὅλοι μαζί εἴμεθα καὶ ζῶμεν διὰ τὸν Χριστόν.

Διὰ τοῦτο, παρακαλῶ Ὑμᾶς καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸν ἱερὸν Κλήρον καὶ τὸν ἀγαπητὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Ἑλλάδος, νὰ μᾶς ἐνισχύητε εἰς τὸ δυσχερές ἡμῶν ἔργον διὰ τῶν πρὸς τὸν Κύριον προσευχῶν Σας.

Σὰς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν ὅλους δι' ὅλα.

Ἀ μ ἡ ν.

οὐδέποτε γίνεται ἐπὶ μειώσει τῆς ἀλληλε-
κτιμήσεως καὶ τῆς ἐκατέρωθεν ἀγάπης.

3. Πεποίθησις πάντων εἶναι ὅτι ἡ ἐκλογὴ καὶ ἀνάδειξις εἰς Πατριάρχην τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως 'Αντιοχείας, Συρίας, 'Αραβίας, Κιλικίας, 'Ιβηρίας καὶ Μεσοποταμίας καὶ πάσης 'Ανατολῆς 'Η λ ί α τοῦ Δ', ἀνδρὸς ἐμπνεομένου ὑπὸ αἰσθημάτων ἀληθοῦς φιλοπατρίας καὶ ἀκραιφνῶν ἐθνικῶν 'Αραβικῶν ιδεωδῶν, ἅμα δὲ πιστοῦ 'Ορθοδόξου, ἀγαπῶντος τὴν 'Εκκλησίαν του καὶ τῶν ἱστορικῶν αὐτῆς 'Ελληνορθοδόξων Παραδόσεων μεγάλου ὑπερμάχου, πρόκειται νὰ διασφαλισθῇ τὴν ὀρθὴν πορείαν τῆς 'Αγίας του 'Εκκλησίας, μακρὰν ξένων ἐπιρροῶν καὶ ἐπιδράσεων.

*

4. 'Η 'Εκκλησία τῆς 'Αντιοχείας περιλαμβάνει 18 'Επαρχίας, ἐξ ὧν 5 ἐν Συρίᾳ, 6 ἐν Λιβάνῳ, 1 ἐν Τουρίᾳ, 1 ἐν 'Αραβίᾳ καὶ 4 ἐν τῇ Β. καὶ Ν. 'Αμερικῇ. α) Αἱ ἐν Συρίᾳ 'Επαρχίαι εἶναι: 1) 'Η ἐν Δαμασκῷ 'Ιερὰ 'Αρχιεπισκοπὴ. 2) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Βερροίας (Χαλεπίου) καὶ 'Αλεξανδρέττας. 3) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Βόστρον. 4) 'Η 'Ι. Μητρόπολις 'Εμέσσης (Χόμς). 5) 'Η 'Ι. Μητρόπολις 'Επιφανείας (Χάμα) καὶ 6) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Λαοδικείας. β) Αἱ ἐν Λιβάνῳ 'Επαρχίαι εἶναι: 1) 'Η 'Ι. Μητρόπολις 'Αρκαδίας. 2) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Βηρυττοῦ. 3) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Βύβλου καὶ Βοτρώων ('Ορους Λιβάνου). 4) 'Η 'Ι. Μητρόπολις 'Ηλιουπόλεως καὶ Σελευκείας (Ζάχλε). 5) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Τριπόλεως καὶ 6) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Τύρου καὶ Σιδῶνος. γ) 'Η ἐν Τουρίᾳ 'Επαρχία: 'Η 'Ι. Μητρόπολις Ταρσοῦ καὶ 'Αδάνων. δ) 'Η ἐν 'Αραβίᾳ 'Επαρχία: 'Η 'Ι. Μητρόπολις Βαγδάτης καὶ Κουβέιτ. ε) Αἱ ἐν 'Αμερικῇ 'Ε-

παρχίαι: 1) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Ν. 'Υόρκης. 2) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Τολέδο-Ὁχάιο. 3) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Μπουένος 'Αῦρες ('Αργεντινῇ). 4) 'Η 'Ι. Μητρόπολις Σάν Πάολο (Βραζιλία). Πέραν τούτων, ὑπάρχουν καὶ 7 Τιτουλάριοι 'Επίσκοποι: 1) 'Ο Σαλαμείας (Εἰρηνοπόλεως), 2) 'Ο Σελευκείας, 3) 'Ο 'Εδέσσης, 4) ὁ Παλμύρας, 5) ὁ 'Απαμείας, 6) ὁ Καισαρείας καὶ 7) ὁ Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας.

5. Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ 'Ελληνικὴ 'Ορθοδοξία χαίρει τῆς ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης τῆς 'Αποστολικῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Αντιοχείας, εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας. Δὲν εἶναι μόνον ἡ μακραίων ἱστορικὴ Παράδοσις συμβιώσεως 'Ελλήνων καὶ 'Αράβων ἐν ὅλῃ τῇ Συροφονικικῇ περιοχῇ, οὔτε μόνον ὁ 'Ελληνοχριστιανικὸς Πολιτισμὸς, ὅστις ἐζύμωσε καὶ διέπλασεν ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι 'Αραβας καὶ 'Ελληνες, οὔτε μόνον ἡ ἐμφάνισις ἐν τῇ ἐν λόγῳ περιοχῇ τῶν μεγίστων 'Εκκλησιαστικῶν Συγγραφέων καὶ Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς 'Εκκλησίας. Πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ τὸ ὅτι καὶ σήμερον ἔτι οἱ στενῶς συνδέοντες τὰς δύο 'Εκκλησίας δεσμοὶ συνεχίζονται. Οὕτω π. χ. πλεῖστοι Θεολόγοι καὶ 'Ιερατικοὶ τῆς 'Αντιοχειανῆς 'Εκκλησίας μετεκπαιδεύονται εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς Χάλκης καὶ 'Αθηνῶν κ. ἄ.

*

6. 'Η ἐκλογὴ τοῦ νέου Πατριάρχου κ. 'Η λ ί α τοῦ Δ' ἀσφαλῶς θὰ κρατύνῃ ἔτι μᾶλλον τοὺς δεσμοὺς τούτους. Μέγας πατριώτης, ὑπὸ ἀκραιφνῶν ἐθνικῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος του καὶ τῶν 'Αράβων αἰσθημάτων ἐμπεφορημένος, ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ φανατικὸς παραδοσιαρχικὸς τῶν 'Ελληνορθοδόξων ἀρχῶν καὶ ιδεωδῶν, ἀπόφοιτος τῆς ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, ἔχει ὅλα τὰ ἐφόδια νὰ κρατήσῃ εἰς τὰς στιβαρὰς

Αὐτοῦ χειῖρας τὸ πηδάλιον τῆς ὁλκάδος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ ὡς γνήσιος καὶ φανατικὸς ἐθνικιστῆς Ἀραψ καὶ ὡς γνήσιος φορεὺς καὶ μύστης τῆς Ἑλληνορθοδόξου Πατερικῆς Σκέψεως καὶ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ. Ἄμα τῇ ἀναρρήσει Του εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ἐθεώρησε καθῆκόν του ν' ἀπευθύνῃ θερμὸν Μῆνυμα πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ἵνα διαβεβαιώσῃ τοῦτον, ὅτι πρῶτον μέλημα αὐτοῦ θεωρεῖ καὶ μέγιστον καθῆκον νὰ ἐνισχύσῃ δι' ὅλων Του τῶν δυνάμεων τὸν «Οἰκουμενικὸν Θρόνον» καὶ νὰ συνταυτίσῃ τὰς ἐνεργείας Του πρὸς τὰς «οἰκουμενικάς» ἐπιδιώξεις καὶ τὰς διεκκλησιαστικὰς δραστηριότητάς του διὰ τοῦ «Διαλόγου». Μέγας συμπαραστάτης δὲ τῶν διορθοδόξων καὶ διεκκλησιαστικῶν συζητήσεων διὰ τὸν Πατριάρχην εἶναι ὁ στενῶς μετὰ τοῦ Πατριάρχου συνεργαζόμενος, ἱκανώτατος, λίαν μεμορφωμένος, ἀφωσιωμένος καὶ γνήσιος τῆς Ὁρθοδοξίας ὑποστηρικτῆς, ἀληθῶς ἐνάρετος, ὁ Σεβ. Λαοδικεῖας Ἰγνάτιος (Χαζίμ), τιμὴν περιποιῶν εἷς τε τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ εἰς σύμπασαν τὴν Ὁρθοδοξίαν.

7. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, μεθ' ὁλοκλήρου τοῦ Πληρώματος Αὐτῆς, αἰσθάνονται μεγάλην εὐτυχίαν ἐκ τῆς ἐνταῦθα παρουσίας ἐνὸς μεγάλου Ἠγέτου τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας ὁ Δ' εἶναι μία τῶν μεγάλων Μορφῶν τῆς πρεσβυγενοῦς καὶ Ἀποστολικῆς Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας. Πεπροικισμένος ὑπὸ σπανίων ἡγετικῶν προσόντων καὶ στερεῶς ἐχόμενος τῶν Ἑλληνορθοδόξων Παραδό-

σεων, χαίρων δὲ τῆς ἀπεράντου ἐκτιμήσεως τῶν συμπατριωτῶν του, οὐ μόνον τῶν Ἀραβορθοδόξων, ἀλλὰ καὶ τῶν πάσης ὁμολογιακῆς τοποθετήσεως Ἀράβων, μάλιστα καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ποιμαινομένης ὑπ' Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἐκλήθη «τοῖς ἀφύκτοις δικτύοις τοῦ Πνεύματος», ὅπως κρατήσῃ εἰς τὰς στιβαράς Αὐτοῦ χειῖρας τὸ πηδάλιον τῆς ἐν τῇ Ἑγγύς Ἀνατολῇ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας ὁ Δ' εἶναι βαθὺς γνώστης τῶν προβλημάτων τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας καθόλου. Βαθύνους καὶ ῥηξικέλευθος, ἔτοιμος διὰ πᾶσαν θυσίαν, χάριν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἰσχυρὸς τὴν βούλησιν, ἀλλὰ καὶ πρακτικὸς νοῦς, προσγειωμένος εἰς τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις, ὅφ' ἃς διατελεῖ ὁ σύγχρονος κόσμος, γνωρίζει καλῶς τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ ἀνετέθη Αὐτῷ ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας νὰ ἐπιτελέσῃ. Καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ φέρῃ τοῦτο εἰς πέρας. Ὅστις πλησιάσῃ τὸν μέγαν τοῦτον Ἀρχιποίμενα, ἀντιλαμβάνεται παρευθύς, ὅτι ἀντικρύζει μέγαν Ἠγέτην, μέγαν ἀμύντορα τῆς Ὁρθοδοξίας, μέγαν πατριώτην, ὑπερασπιστὴν τῶν Ἀραβικῶν δικαίων καὶ μέγαν Φιλέλληνα!

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλλάς ἀσπάζεται ἐν εὐλαβείᾳ τὴν δεξιάν Του καὶ χαιρετίζει ἐν ἀνυποκρίτῳ ἐγκαρδιότητι τὴν ἐδῶ ὑψηλὴν παρουσίαν Του!

Τὴν Α.Μ. τὸν Πατριάρχην συνώδευον καὶ δύο ἐξαίρετοι Μητροπολίται, ὁ Βαγδάτης κ. Κωνσταντῖνος, πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὁρους Λιβάνου κ. Γεώργιος.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

κ. ΗΛΙΑ ΤΟΥ Δ' ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

(20 — 27 - 9 - 1971)

1. 'Η ἐν 'Αντιοχείᾳ 'Αποστολικὴ 'Εκκλησία, ἡ τόσον αἰδέσιμος διὰ τὸ ἔργον της, ὥστε νὰ ὀνομασθῇ «μήτηρ τῶν ἐξ ἔθνῶν 'Εκκλησιῶν», ἔχει μερικὰ ὄχι ἀπλῶς σπάνια, ἀλλὰ μοναδικὰ προνόμια.

Εἶναι ἡ 'Εκκλησία, ὅπου τὸ πρῶτον οἱ «μαθηταὶ» ἐκλήθησαν «Χριστιανοὶ» (Πράξ. 11,26). Οὕτως, ἐπεκράτησε τὸ γλυκὺ τοῦτο διὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀγγέλους ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πλήρη ὁμολογίαν πίστεως.

'Ακόμη, ἡ 'Εκκλησία αὐτὴ ηὐτύχησε νὰ ἔχη πρῶτον ἐπίσκοπον τὸν ἅγιον καὶ πρωτοκορυφαῖον 'Απόστολον Πέτρον, ἐπὶ ἔτη πάμπολλα, ἀφοῦ κατὰ τὰ Χρονικὰ τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας «μετὰ τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ 'Εκκλησίας καὶ τῆς ἐν Ρώμῃ πρῶτος προέστη ἕως τῆς τελειώσεως αὐτοῦ», ἤτοι μεταβὰς εἰς Ρώμην οὐδόλως ἔπαυσε νὰ προΐσταται τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ 'Εκκλησίας ἐπισκοπῶν τὰς δύο 'Εκκλησίας ταυτοχρόνως (Β.Ε.Π.Ε.Σ., τ. 20, σελίς 289 στιχ. 30-32).

'Ο μέγιστος ὁμῶς τῆς 'Εκκλησίας 'Αντιοχείας ἔπαινος δὲν εἶναι ὅτι προέστη αὐτῆς ὁ Πέτρος, ἀλλ' ὅτι ἐστάθη ἐπὶ τῆς Πέτρας τῆς 'Ορθόδοξου ὁμολογίας, παρ' ὅλους τοὺς κατ' αὐτῆς ὁξυτάτους διωγμούς.

'Αμυδρὰν εἰκόνα τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἀκραδάντου ἐμμονῆς τῶν 'Αντιοχέων εἰς τὴν 'Ορθόδοξον πίστιν μᾶς δεικνύει ὁ ἱστορικὸς Εὐσέβιος. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ, δυναμένου νὰ θεωρηθῇ αὐτόπτης μάρτυς, ἄνδρες μὲν «θᾶττον τὴν δεξιὰν αὐτῶ πυρὶ καθίσαν ἢ τῆς ἐναγοῦς θυσίας ἐφήπτοντο» ἢ τὴν πεῖραν φεύγοντες τοῦ διωγμοῦ ἐξ ὑψηλῶν δωματίων ἑαυτοὺς κατεκρήμνισαν, τὸν θάνατον ἄρπαγμα θέμενοι τῆς τῶν δυσσεβῶν μοχθηρίας... γυναῖκες δὲ τὸ πάντων δεινῶν ἀφορητότερον, πορνείας ἀπειλήν, μηδὲ ἄκροις ὡσὶν ὑπομεῖναι δεῖν ἀκοῦσαι νομίζουσαι καὶ τὸ προδοῦναι τὰς ψυχὰς τῇ τῶν δαιμόνων δουλείᾳ πάντων ὑπάρχειν θανάτων καὶ πάσης χειρόν ἀπωλείας οἰόμεναι, μίαν ταύτων ἀπάντων, τὴν ἐπὶ τὸν Κύριον καταφυγὴν, λύσιν εὕρισκον...

Τόσον ἦτο ὁ διωγμὸς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἤκολούθησαν τόσοι ἀκόμη μέχρι σήμερον διωγμοί, θηριώδης, ὥστε ἐθεωρήθη ἀπὸ τοὺς διώκτας μεγάλη

«εὐεργεσία καὶ πραότης καὶ φιλάνθρωπία» («τὸ ἐξορτύττεσθαι τῶν Χριστιανῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοῖν σκελοῖν πηροῦσθαι θᾶτερον»)!. «ταῦτα γὰρ ἦν αὐτοῖς τὰ φιλάνθρωπα καὶ τῶν καθ' ἡμῶν τιμωριῶν τὰ κουφότατα», παρατηρεῖ ὁ Εὐσέβιος καὶ συμπεραίνει: «'Εν δὴ τούτοις ἐφ' ὅλης τῆς Οἰκουμένης διαλάμψαντες οἱ μεγαλοπρεπεῖς μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ τοὺς μὲν ἀπανταχοῦ τῆς ἀνδρείας αὐτῶν ἐπόπτας εἰκότως κατεπλήξαντο, τῆς δὲ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν θείας ὡς ἀληθῶς καὶ ἀπορρήτου δυνάμεως ἐμφανῆ δι' ἑαυτῶν τὰ τεκμήρια παρεστήσαντο» (Β.Ε.Π.Ε.Σ., τ. 20 σελ. 55-56).

Τὸ Πατριαρχεῖον 'Αντιοχείας, πραγματικὴ ἀκρόπολις τῆς 'Ορθοδοξίας, ἔμεινε πάντοτε προσηλωμένον εἰς τὴν 'Ορθόδοξον πίστιν καὶ τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει 'Εκκλησίαν, ὡς προκαθημένην καὶ πρόμαχον τῆς 'Ορθοδοξίας, καὶ δι' αὐτῆς πρὸς πάσας τὰς θυγατέρας ἐκείνης, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος, ἥτις, ὡς γνησίως 'Ελληνική, εἶναι ὁ κυριώτερος ἐκφραστὴς καὶ τηρητὴς τῆς παραδόσεως αὐτῆς.

Δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὸ πλήρωμα τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ 'Εκκλησίας ἐξακολουθεῖ νὰ αὐτοαποκαλῆται «Ρούμεν», ὡς καὶ ἡμεῖς «ρωμηοί», προδίδον οὕτως ὄχι μόνον ἐνότητα πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἐθνολογικήν.

'Η ἐνότης αὐτὴ ἔχει ὡς ἐκφάνσιν θερμοτάτας σχέσεις καὶ στενοτάτην ἐπικοινωνίαν, ἥτις καθίσταται τόσον εὐρυτέρα, ὅσον τὰ 'Αραβικὰ Κράτη, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκτείνεται ἡ δ καιοδοσία τοῦ Θρόνου 'Αντιοχείας, ὄχι μόνον σήμερον διαπνέονται ἀπὸ σταθερὰ φιλέλληνα αἰσθήματα, εἰς τὰ ὁποῖα εὕρισκουν πλήρη παρ' ἡμῶν ἀνταπόκρισιν, ἀλλὰ εἶναι ὁ μόνος 'Ισλαμικὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἐτήρησε πιστῶς τὰς σχετικὰς ἐπιταγὰς τοῦ Κορανίου περὶ τῶν ἐντὸς τοῦ 'Ισλάμ Χριστιανῶν καὶ συμπεριεφέρθη πρὸς αὐτοὺς ὄχι ἀπλῶς μὲ φιλάνθρωπian, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀγάπην καὶ στοργήν, τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἀποτελεῖ περίτρανον δεῖγμα τὸ γεγονός, ὅτι οἱ Πρόεδροι τῶν Κρατῶν Συρίας καὶ Λιβάνου προέπεμψαν αὐτοπροσώπως εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. 'Ηλίαν, ἀναχωροῦντα διὰ τὴν Χώραν μας.

2. 'Η επίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου 'Ηλίας εἰς τὴν Χώραν μας εἶναι γεγονός ἐξόχως σημαντικόν. 'Οχι μόνον λόγω τῆς μεγάλης ἀξίας τῆς προσωπικότητος τοῦ Πατριάρχου, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος ἀναφωνεῖ, «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ δὸς τῇ κατὰ 'Αντιόχειαν 'Εκκλησίᾳ τοιοῦτον ἐπίσκοπον κεκτῆσθαι», ἀλλὰ καί, κυρίως δι' αὐτό, ὡς ἐτόνισεν ὁ ἴδιος ὁ Μακ. Πατριάρχης, διότι εἶναι ἡ πρώτη του ἐπίσκεψις καὶ διότι ἠθέλησε νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα καὶ τὴν 'Εκκλησίαν τῆς.

'Η πρόσκλησις ἐκ μέρους τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου εἶχεν ἀπευθυνθῇ πρὸ πολλοῦ. 'Η ἀπάντησις καὶ ἀποδοχὴ καθυστέρησε, λόγω τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ Πατριαρχείου 'Αντιοχείας προβλημάτων.

Θὰ ἀπετέλει παράλειψιν, ἂν δὲν ἐξήρετο καὶ ἡ προσωπικότης τῶν συνοδῶν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου. Οἱ Σεβ. Μητροπολῖται 'Ορους Λιβάνου κ. Γεώργιος, θεολόγος καὶ νομικός, καὶ Βαγδάτης

κ. Κωνσταντῖνος ὄχι μόνον διακρίνονται διὰ τὴν παιδευσίν των, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιμαντικὴν των δράσιν, προϋστάμενοι τῆς «Κινήσεως τῶν Νέων» τοῦ Πατριαρχείου 'Αντιοχείας, ἥτις ὄχι ἀπλῶς ἀποτελεῖ τὴν ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος καὶ τὴν βᾶσιν καὶ τὸ θεμέλιόν του, ἀλλὰ καὶ ἤδη προσφέρει εἰς τὸ Πατριαρχεῖον γλυκυτάτους καρπούς.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ἀκόμη ἡ διεθνὴς προβολὴ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου 'Ορους Λιβάνου, ὅστις ἀποτελεῖ ἐν τῶν κυριωτέρων στελεχῶν τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὸ πεδίον τῆς λεγομένης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

3. Δι' ὅλα αὐτά, χαρὰ ἀνέκφραστος ἐπλημύρισε τὰς καρδίας ὅλων, ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀφίξεώς του. Καὶ ἔτσι, ὅταν τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Δευτέραν καὶ περὶ ὥραν 16.30' ἀπεβιβάζετο τοῦ ἀεροπλάνου εἰς 'Αθήνας, τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. 'Ηλίαν ὑπεδέχθη σύσσωμος ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος

JE

'Ολίγον μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. 'Ηλίας εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Καθήμενοι ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: 'Ο ἐξοχ. Πρεσβευτὴς τῆς Συρίας κ. 'Αλ Γιάουι. 'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Βαγδάτης κ. Κωνσταντῖνος. 'Ο Μακ. Πατριάρχης 'Αντιοχείας κ. 'Ηλίας Δ', ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ορους Λιβάνου κ. Γεώργιος. 'Οπισθεν ὄρθιοι: 'Ο Ὑφυπουργὸς 'Εξωτερικῶν ἐξοχ. κ. Δημ. Τσάκωνας καὶ οἱ ἐξοχ. Πρεσβευταὶ τῶν 'Αραβικῶν Κρατῶν Λιβάνου, Αἰγύπτου, 'Ιράκ καὶ Λιβύης κ. κ. Σλεϊμάν 'Οουνες, Χασάν Καμέλ, 'Αλῆ Μωχσεῖν Ζίμπα, 'Ασμάτ Φαϊτούρ.

μέ επικεφαλῆς τὸν Μακ. 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμον. Εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Μακ. Πατριάρχου παρέστησαν ἐν σώματι οἱ ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ τῶν 'Αραβικῶν Κρατῶν Συρίας, Σαουδικῆς 'Αραβίας, Αἰγύπτου, 'Ιράκ, Λιβάνου καὶ Λιβύης καὶ ἀπὸ 'Ελληνικῆς πλευρᾶς ὁ ἐξοχώτατος κ. Δ. η. μ. Τσάκωνας, 'Υφυπουργὸς 'Εξωτερικῶν, μετὰ καὶ ἄλλων ἀνωτέρων ἀξιωματῶν τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν καὶ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Μετὰ τοὺς εἰθιμένους χαιρετισμούς καὶ τὰς ἀπαραιτήτους διατυπώσεις, ὁ Μακ. Πατριάρχης 'Αντιοχείας κ. 'Ηλίας, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς παραστάμενος εἰς τὴν ὑποδοχὴν του, κατηνύνηθη εἰς τὸν 'Ιερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὅπου τὸν ἀνέμενε σύσσωμος ὁ ἱερὸς κλῆρος τῶν 'Αθηνῶν καὶ πλῆθος λαοῦ καὶ ἐτελέσθη Δοξολογία ἐπὶ τῇ εἰς 'Αθήνας ἀφίξει του.

Κατὰ τὴν Δοξολογίαν, ὁ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος, ἱστάμενος πρὸ τῆς Βασιλικῆς Πύλης καὶ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν 'Αρχιερέων, προσεφώνησε τὸν Μακ. Πατριάρχην κ. 'Ηλίαν τὸν Δ' εἰπὼν τὰ ἐξῆς:

Μακαριώτατε Πατριάρχα τῆς Μεγάλης Θεοπόλεως 'Αντιοχείας, Συρίας, 'Αραβίας, Κιλικίας, 'Ιβηρίας τε καὶ Μεσοποταμίας καὶ πάσης 'Ανατολῆς,

'Ο πολυεύσπλαγχνος Κύριος ἡμῶν 'Ιησοῦς Χριστὸς ἔδωκεν εἰς ἐμὲ σήμερον τὴν ἐξαιρετικὴν εὐλογίαν καὶ τὴν ἀπέραντον καὶ δυσπερίγραπτον χαρὰν νὰ ὑποδεχθῶ ἐξ ὀνόματος τῆς 'Αποστολικῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος Ὑμᾶς καὶ τὴν περὶ Ὑμᾶς ἱερὰν συνοδίαν Ὑμῶν. Περιστοιχιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν σεπτῶν μελῶν τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου καὶ ἄλλων ἀδελφῶν, ἐκ τε τοῦ εὐλαβοῦς κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων εἰκονίζεται ἡ χαρὰ σύμπαντος τοῦ τῆς ἀγίας ἐν 'Ελλάδι 'Εκκλησίας πληρώματος διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλόφρονα καὶ πλήρη ἀγάπης ἐπιδημίαν τῆς Ὑμετέρας φιλάτης Μακαριότητος, ὅπως ἐκφράσω πρὸς Αὐτὴν τὰ βαθύτατα αἰσθήματα, τὰ πλημυρίζοντα τὴν ψυχὴν πάντων ἡμῶν καὶ ἀπευθύνω πρὸς Ὑμᾶς τὸ «ὡς εὖ παρέστητε» εἰς τὴν παροικοῦσαν ἐν 'Ελλάδι 'Εκκλησίαν, τὴν ὁποίαν διὰ πολλαπλὴν φορὰν ἐπισκέπτεσθε, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμως σήμερον τὸ πρῶτον ἐρχεσθε ὡς Προκαθήμενος τῆς Παλαιφάτου ἐν 'Αντιοχείᾳ 'Εκκλησίας.

Μακαριώτατε,

Εἶναι εἰς πάντας γνωστόν, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ὡς ἀπόφοιτος τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς, τοῦ κοσμήματος τούτου τῆς ἱερᾶς ἡμῶν 'Επιστήμης, Σχολῆς τὴν ὁποίαν βέβηλοι χεῖρες ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἐπιχειροῦν νὰ φιμώσουν, προσφάτως δὲ ἀπετόλμησαν, ἵνα θέσουν αὐτὴν ὑπὸ τὸν μύδιον, ὡς ἀπόφοιτος, λέγω, τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς ἀπεκτίνατε μόρφωσιν Θεολογικὴν τε καὶ κλασσικὴν ἀξιολέπτον. Θὰ ἐπιτρέψῃτε ὅθεν εἰς ἡμᾶς, Μακαριώ-

τατε, νὰ θεωρῶμεν Ὑμᾶς, ὄχι μόνον ὡς πολῦτιμον ἐν Χριστῷ ἀδελφόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ὁμαίμονα Ἑλληνα, ἀφοῦ ἡ ἀρίστη Ἑλληνικὴ Ὑμῶν παιδείσις δὲν ἤγγισε μόνον τὸν Ὑμέτερον βαθύτατον νοῦν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ὑμετέραν πλατυτάτην καρδίαν, «Ἑλληνες δὲ εἰσι οἱ τῆς ἡμετέρας παιδείας μετέχοντες».

Μακαριώτατε,

'Η χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἡ καὶ πάλιν ὀδηγήσασα τὰ βήματα Ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς, συνήγαγεν ἡμᾶς σήμερον ἐπὶ τὸ αὐτό, ἵνα ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μᾶ καρδίᾳ (Ρωμ. ιε', 6) ὁμνήσωμεν ὁμοδόξως καὶ ὁμοφρόνως, ἐν μᾶ προσκυνήσῃ καὶ τῇ αὐτῇ εὐσεβείᾳ τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀνάρχου αὐτοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ζωοποιοῦ Αὐτοῦ Πνεύματος.

Ὡς ἄλλοτε ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν Ἀπόστολος, ἐκκινήσας ἀπὸ τὴν εἰς ἡν βαπτισθεὶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπολιτογραφῆθη ἀγίαν Πόλιν, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις δικαίως ἐκλήθη «ἀπαρχὴ τῶν ἐξ Ἑθνῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν», «διαβὰς τὸν Ἑλλήσποντον» (Πράξ. ιστ' 9) ἐβοήθησεν ἡμῖν καὶ «ἀποστήσας ἡμᾶς τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων προσήγαγεν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ» (Λευτ. Μ. Βασιλείου), οὕτω καὶ ἡ Ὑμετέρα σεβασμία καὶ φιλάτη Μακαριότης, ἐκκινήσασα ἀπὸ τὴν πρώτην καθέδραν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου, ἣν τόσον ἐπαξίως κατέχει, καὶ συνεπιφέρουσα ὡς ἀστέρας καὶ στέφανον δόξης ('Απ. ιβ' 1) περὶ τὴν ἱερὰν καὶ τιμίαν κεφαλὴν τὴν τε παράδοσιν τῆς ἀγίας Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ κατορθώματα τῶν ὑπερόχων τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστῶν καὶ Ὑμετέρων προκατόχων, τοῦ τε ἁγίου καὶ Θεοφόρου Ἰγνατίου καὶ τοῦ ἁγίου Θεοφίλου καὶ Εὐσταθίου καὶ Μελετίου καὶ Ἰωάννου καὶ Πέτρου καὶ Σιλβέστρου, διῆλθεν ἕως ἡμῶν, ἵνα μεταδώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν βεβαιότητα τῆς νίκης τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς ὕλης, τῆς εὐσεβείας κατὰ τῆς δυσσεβείας, τῆς Ἀληθείας κατὰ τοῦ ψεύδους, τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ.

'Ο Κύριος καὶ Διδάσκαλος εἶπεν: «Ἐὰν δύο ὁμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος, οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθ. ιη', 19) καὶ ἐπηγγείλατο, ὅτι ὅπου εἶναι (δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι) εἰς τὸ Αὐτοῦ ὄνομα, Αὐτός, παρών, θὰ ὑπερεντυγῇ ὑπὲρ τῆς τῶν αἰτημάτων των ἐκπληρώσεως (πρὸβλ. Ματθ. ιη', 20). Πόσω μᾶλλον, ὅταν δύο Ἐκκλησίαι, καὶ δὴ Ἐκκλησίαι Ἀποστολικαί, Ἐκκλησίαι ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων καὶ τοὺς ἰδρωτάς καὶ τὰ δάκρυα τῶν ὁσίων τῶν ὁποίων ἐνεπλήσθη ὁλόκληρος ὁ νοητὸς οἶκος τοῦ Θεοῦ ὁσμῆς εὐωδίας πνευματικῆς, ἐνώνουν τὰς προσευχὰς των πρὸς τὸν Πατέρα τῶν Φώτων, παρ' οὗ καταπέμπεται πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ('Ιακ. α', 17) καὶ μάλιστα ὅταν, ὡς πεποιθήμεν, σὺν ἡμῖν ἀοράτως λατρεύουσιν ἄπαντες οἱ Θεῷ εὐαρεστήσαντες ἱεροὶ ἄνδρες καὶ προεξά-

χουν τῆς ἱεραῆς ἡμῶν πανηγύρεως οἱ θεμελιωταί τῶν ἁγίων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν πρωτοκορυφαῖοι θεοκλήρυκες Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος;

Δὲν λέγομεν, ὅτι ἡ ἐδῶ παρουσία Ὑμῶν θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν δημιουργίαν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἢ ἔστω τὴν σύσφιγξιν αὐτῶν. Διότι δὲν ἀπέχομεν μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων καὶ οὐδὲν οὐδέποτε ἐχώρισεν ἡμᾶς μεσότηχον. Τοπικῶς χωριζόμενοι ὑπὸ τῆς γαλανῆς εὐρυχώρου θαλάσσης, ἐγενήθημεν ἐγγὺς ἐν Χριστῷ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι Αὐτοῦ τῷ Ἁγίῳ. Ἐν σῶμα καὶ ἐν Πνεύμα (Ἐβρ. δ', 4). Εἶναι τὸσον μεγάλη ἡ ἀλήθεια, ὅτι εἴμεθα ἀλλήλων μέλη, ζωογονούμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὅποῖον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου πίνομεν εἰς σωτηρίαν, ὥστε οὔτε δυνατόν εἶναι, οὔτε ἀνάγκη παρίσταται νὰ ἐπιδιώξωμεν δεσμόν τινα στενότερον, ἱερώτερον καὶ διαρκέστερον.

Ἀνάγκη μόνον, ἵνα ἀξίως περιπατῶμεν τῆς κλήσεως (Ἐφ. δ' 1), ἵνα μὴ μωμῇται τὸ ἅγιον ὄνομα. Πέπεισμαι δὲ ὅτι οὔτε ὕψωμα, οὔτε βάθος, οὔτε ἐνεστώτα, οὔτε μέλλοντα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἥν ἔχομεν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα

πάντοτε δοξάζεται ἐν τῇ ὁλοφύῳ ἡμῶν ἀγάπῃ τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. «Εἴτε πάσχει ἐν μέλος συμπάσχει πάντα τὰ μέλη» (Α' Κορ. ιβ', 26). Ἡ χαρὰ αὐτῇ πληροῖ ἤδη ἀπὸ τῆς 27ης τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους τὰς καρδίας ἡμῶν, δοξαζομένης τῆς ἁγίας ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας διὰ τῆς σεπτῆς προσωπικότητος τῆς Ὑμετέρας γεραρᾶς καὶ θεόφρονος Μακαριότητος, τῆς καὶ τοσοῦτον συνεισφέρουσας αὐτὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν τῷ Νυμφίῳ αὐτῆς «μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα». (Ἐφεσ. ε', 27).

Διακατεχόμενος ὑπὸ τῶν συναισθημάτων τούτων καὶ διερμηνεύων τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν περὶ ἐμὲ Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, τοῦ ἱεροῦ συλλόγου τῶν περιστοιχιούντων ἡμᾶς εὐλαβεστάτων πρεσβυτέρων καὶ τοῦ θεολέκτου Ὁρθοδόξου λαοῦ, ἀπενθύνω ἅπαξ ἔτι πρὸς τε τὴν Ὑμετέραν σεπτὴν Μακαριότητα καὶ τοὺς συνοδοὺς Ὑμῶν, λίαν ἐγκρίτους καὶ σοφοὺς Ἱεράρχας, τὸ «ὡς εὖ παρέστητε» καὶ εὐχομαι καλὴν διαμονήν.

Κατὰ τὴν ἐδῶ, ἀτυχῶς δι' ἡμᾶς, βραχεῖαν παρα-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, προσφωνῶν τὸν Μακ. Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἡλίου τὸν Δ', κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ ἀφίξει του γενομένην Δοξολογίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν (20-9-71).

μονήν Σας, δὲν θὰ ἔχετε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδῃτε πολλὰ «ἀξιόθεατα». Θὰ διαπιστώσῃτε ὅμως, ὅτι ὑπάρχει κατὰ τὸ «ἀξιόθεον»: Ἀγάπη εἰλικρινῆς καὶ βαθεῖα, ἀγάπη, ἥτις οὐδέποτε θὰ ἐκπέσῃ. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, πατὴρ καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεὸς τῆς δόξης, ὁ κατευθύνων τὴν ὁδὸν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος πρὸς ἡμᾶς (Α' Θεσσ. γ', 11) καὶ εὐλογημένος ὁ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι ἡμᾶς καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ τῇ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας (Α' Θεσ. γ', 12). Ἀμήν.

Εἰς ταῦτα, ὁ Μακ. Πατριάρχης κ. Ἡλίας ἀπήντησεν ἀραβιστὶ τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφε κ. Ἱερώνυμε,
Σεβασμιώτατοι ἄγιοι Ἀρχιερεῖς,
Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς τοῦ Κυρίου,
Εὐλογημένε καὶ θεοσεβέστατε Ἑλληνικὲ λαέ,

Αἰσθάνομαι πολὺ μεγάλην εὐχαρίστησιν ποῦ εἶμαι σήμερον ἀνάμεσά Σας, καὶ ἔχω τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ ἀντικρύζω τὰ πρόσωπά Σας.

Ἰδιαιτέρως χαίρω, διότι ἡ ἐδῶ ἐπίσκεψίς μου συνδυάζεται μὲ τὸ μέγα καὶ εὐτυχὲς γεγονός τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταπεντηκονταετηρίδος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἦτο οὐσιαστικὴ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Χαίρω καὶ κανχῶμαι διὰ τὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας διεδραμάτισε σπουδαιότατον ῥόλον εἰς τὸ ἐν γένει πολιτιστικὸν ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ Ἀντιόχεια ὠνομάζετο «αἰ μὶ κ ρ α ἰ Ἀ θ ῆ ν α ι», διότι ἦτο κέντρον γραμμάτων καὶ πολιτισμοῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐξεκίνησεν ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον εἶχε μελετήσει καὶ εἶχε μάθει τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν, ἀλλὰ καὶ ἐγνώριζεν ὅσον οὐδεὶς ἄλλος νὰ μεταφράζῃ καὶ νὰ μεταλαμπαδεύῃ τὴν σοφίαν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του καὶ νὰ τὴν ἐνώνῃ μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνατολῆς εἰς μίαν ἐνότητα, ἡ ὁποία ἥλλαξε τὸν ὅρον τῆς ἱστορίας.

Τὸ πνεῦμα αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸ μετέδιδεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, διὰ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ διαβόλου.

Ὁ δεσμὸς μεταξὺ Ἀντιοχείας καὶ Ἀθηνῶν εἶναι δεσμὸς Παύλειος. Ὁ δεσμὸς ὅμως αὐτὸς ἔχει ἓνα σκοπὸν καὶ ἓν ἀποτέλεσμα: Τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ πάθη, καὶ ἰδίως τὸ πάθος τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ (ρατσισμοῦ). Δὲν μᾶς ἐνώνει τὸ μῖσος, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἀπροσμέτρητος. Τὸ βάθος της εἶναι δυσθεώρητον τόσον, ὥστε πλησιάζει τὸ ἀνεξιχνίαστον βάθος τῆς θεότητος τοῦ ἐλευθερώσαντος ἡμᾶς καὶ δι' ἡμῶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Φρονῶ λοιπὸν, ὅτι, ἀφοῦ μᾶς ἔχει ἐνώσει ἡ ἀγάπη

τοῦ Χριστοῦ, πρέπει ἡμεῖς αὐτὴν τὴν ἀγάπην, τὴν κεντρικὴν ἰδέαν τοῦ κηρύγματος τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, νὰ τὴν μεταδώσωμεν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ποὺ τὴν ἐλησμόνησε καὶ τὴν ἡμαύρωσε.

Ἡ μόνη ἀληθὴς εἰκὼν τῆς ιδέας τοῦ ἀποστόλου Παύλου περὶ ἀγάπης εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία ἔχει κληθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔχει ἀποστολὴν καὶ προορισμὸν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰ πάθη, ἀπὸ ὅλα τὰ πονηρὰ γεννήματα τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ Ἐκκλησία μας θὰ ἔχῃ πάντοτε ὁδηγὸν τὴν ἀγάπην. Ἔτσι λοιπὸν, ἡ καρδιά της θὰ εἶναι πάντοτε μία, καὶ ὁ σκοπὸς της εἰς, ἡ ἐν Χριστῷ τελεία ἐνότης. Καὶ ἡ τελεία αὕτη ἐν Χριστῷ ἐνότης θὰ πραγματοποιηθῇ μόνον διὰ τοῦ Σταυροῦ, δηλ. διὰ τῆς ἀγάπης.

Ἦλθον εἰς τὴν ἐνδοξον Χώραν Σας μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν συνοδῶν μου, ὄχι μόνον διὰ νὰ μεταφέρω πρὸς Ὑμᾶς τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης τῆς Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας, διότι αὕτη ἦτο πάντοτε ἄρορητος, ἀλλὰ κυρίως διὰ νὰ ζήσωμεν ἐπ' ὀλίγον μαζί Σας, εἰς τὴν οἰκίαν Σας, διὰ νὰ γίνωμεν φιλοξενούμενοί Σας, φιλοξενούμενοι τῶν καρδιῶν Σας, καθὼς καὶ ἡ δική μας καρδιά φιλοξενεῖ τὴν ἀγάπην Σας.

Ἐξ ὅσων γνωρίζω διὰ τὴν ἀγάπην Σας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἀσκητικά Σας ἰδεώδη, εὐελπιστῶ ὅτι ἡ πλατεῖα καρδιά Σας, ἡ ὁποία περιβάλλει μὲ ἀγάπην ὅλους τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, θὰ συμβάλῃ πολὺ εἰς τὸ νὰ ὁδηγηθῶμεν διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ πρὸς μίαν Ὁρθοδοξίαν τελείαν, καὶ ὅντως ἐλευθεραν ἀπὸ κάθε τι, ὥστε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ κάθε εἶδους ἀπόρροια τῆς ἁμαρτίας.

Ἀπευθύνω πρὸς ὅλα τὰ σεβάσματα μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πλήρης ἀγάπης Παυλείου, καὶ εὐχομαι καὶ ἐλπίζω, ὅτι τὴν Ἀντιόχειαν θὰ τὴν θεωρῇτε πάντοτε ὡς πατρίδα Σας, ὡς καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι αἱ Ἀθῆναι εἶναι ἡ πατρίδα μας.

Εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑποδοχὴν ποῦ μοῦ ἐπεφυλάξατε, καὶ εὐχομαι νὰ περάσωμεν τὰς ἡμέρας τῆς ἐδῶ βραχείας παραμονῆς μου πλήρεις χαρᾶς.

Εὐχαριστῶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς τιμὰς ποῦ μοῦ ἐπεδαψίλευσε, καὶ τοὺς ἐξοχωτάτους Πρόσβεις τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν, τὰ ὁποῖα ἀγωνίζονται διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν προστασίαν τῆς ἁγίας πόλεως.

Ἐῴθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης. Ἀμήν.

Σὰς εὐχαριστῶ.

4. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Δοξολογίας, ὁ Μακ. Πατριάρχης καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν Σεβ. Μητροπολίται Ὁρους Λιβάνου κ. Γεώργιος καὶ Βαγδάτης κ. Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος

Δέρβης κ. Κ ο σ μ ᾱς μετέβησαν εἰς Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅπου ἔλαβε χώραν χαρμόσυνος δεξίωσης.

Ἐκεῖ, πληροφορηθεὶς ὁ Μακ. Πατριάρχης τὰ κατὰ τὴν συνέλευσιν τῶν μοναζουσῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Θεομήτορος Ἡλιουπόλεως, ἐζήτησεν ἀμέσως νὰ μεταβῇ ἐκεῖ.

Οὕτως, ἡ τελευταία συνεδρία τῶν ὁσιωτάτων αὐτῶν γυναικῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Σ τ υ λ ι α ν ο ὕ, Προέδρου τῆς Μ.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Μοναχικοῦ βίου, ἔσχε τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν καὶ εὐλογίαν τῆς παρουσίας τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ὅστις, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι ὀλοψύχως ηὐλόγησε τὸ ἐπιχειρούμενον ἔργον, ἤλθε διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τὴν εὐγενεστέραν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας, ἥτοι τοὺς βιάζοντας ἑαυτοὺς εἰς πάντα, ἵνα εἰσέλθωσι διὰ τῆς στενῆς πύλης.

Τοῦτο, ὡς ὠμολόγησεν, εἶχεν ὅλως ἰδιαιτέραν ἀξίαν δι' αὐτόν, διότι αἰσθανόμενος καὶ αὐτὸς ὁπόσον ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐν γένει ζωὴν ὁ Μοναχικὸς βίος, ἐπιδώκει νὰ προκαλέσῃ νέαν ἀνθησιν τοῦ Μοναχικοῦ βίου ἐν τῇ Συρίᾳ.

Μετὰ τοῦτο, βαθείας ἤδη νυκτὸς οὔσης, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱε ρ ω ν ὕ μ ο υ καὶ τοῦ ὁρισθέντος ξεναγοῦ αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰ α κ ὠ β ο υ, Προέδρου τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Σ τ ε φ ᾶ ν ο υ καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου κ. Εὐ θ υ μ ί ο υ, Ἀρχιερατικῶν Μελῶν τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸ Διορθόδοξον Κέντρον, ὅπου καὶ κατέλυσε.

5. Τὴν ἐπομένην, 21ην Σεπτεμβρίου καὶ περὶ ὥραν 10.00' π.μ. τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην ἐδεξιώθη ἐν ἐπ.σήμεφ συνεδρία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

Τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην, προσελθόντα μετὰ τῶν συνοδευόντων αὐτόν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ὅρους Λιβάνου κ. Γ ε ω ρ γ ί ο υ καὶ Βαγδάτης κ. Κ ω ν σ τ α ν τ ί ν ο υ, ὑπεδέχθη εἰς τὴν κεντρικὴν Πύλιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη ὁ νεώτερος τῇ τάξει Συνοδικὸς Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Γ ε ὠ ρ γ ι ο ς, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ παν. ἀρχιγραμματεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμ. Βαρθολομαίου Κατσούρη καὶ ἄλλων κληρικῶν.

Εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων, ἐγένετο δεκτὸς ἐγκαρδ.ώτατα καὶ μετὰ πάσης τιμῆς καὶ χαρᾶς πολλῆς.

Ταῦτα δὲ τὰ αἰσθήματα διατρανῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱε ρ ὠ ν ὕ μ ο ς, προσεφώνησε τὸν Μακ. Πατριάρχην κ. Ἡ λ ί α ν ὡς ἑξῆς:

Μακαριώτατε,

Δὲν ἀποτελεῖ σχῆμα λόγου, οὔτε εἶναι σχῆμα ὑπερβολῆς, ἐὰν εἶπω, ὅτι σήμερον διερχομένου καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς περὶ ἐμὲ ἱερᾶς ὁμηγόρου, αἰσθά-

νομαι τόσον μεγάλην συγκίνησιν καὶ χαρὰν, ὥστε ἀδυνατεῖ ἡ γλῶσσά μου νὰ τὴν περιγράψῃ διὰ λόγων. Διότι ἡ παρουσία Ὑμῶν καὶ τῶν συνοδούντων τὴν Ὑμετέραν Θεόλεκτον Μακαριότητα Ἀγίων ἀδελφῶν ἐν μέσῳ ἡμῶν ἀποτελεῖ δῶρον Θεοῦ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν χαίρομεν τὴν λυχνίαν τῆς «μητρὸς τῶν ἐξ Ἐθνῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν», τὸν Πρωθιεράρχην καὶ Πατέρα, τὸν Πατριάρχην τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, ἥτις πνεύματι μὲν οὐ μόνον ἡεῖώθη πρώτη αὕτη νὰ ἔχῃ πρώτον Ἐπίσκοπον τὸν πρωτοκορυφαῖον τῶν Δώδεκα, τὸν Πέτρον, ἀλλὰ καὶ ἡττόχῃσε νὰ γεννήσῃ ἐν Χριστῷ τὸν Μέγαν Παῦλον, κατὰ κόσμον δὲ εὐρέθη ἡ καθ' Ὑμᾶς ἁγία Ἐκκλησία, παροικοῦσα τὸ τότε μέγιστον κατ' Ἀνατολὰς κέντρον τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν πόλιν, ἥτις, διὰ τὴν δαφιλῇ καλλιέργειαν τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς σοφίας, εἶχεν προσφύεστατα καὶ ἐπαξίως ὀνομασθῇ: «Αἱ Συριάδες Ἀθῆναι». Ἐντεῦθεν, τὰς Ἀθῆνας τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰς Ἀθῆνας τῆς Συρίας πλείστοι κοινοί, καὶ πίστεως καὶ γνώσεως, συνδέουν δεσμοί, ὁδηγήσαντες αὐτὰς εἰς ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἐκατέρωθεν τῶν καρδιῶν ἀνταπόκρισιν, ἣν οἱ κοινοὶ διδάσκαλοι καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἅγιοι διεμόρφωσαν εἰς παανομοίωτον τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν παράδοσιν, ἥτις ὡς διὰ ζωοποιοῦ ἀσπληρίας, τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, μετεδίδετο καὶ ἐξωοργῶναι τὸ σῶμα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὁλόκληρον.

Ὁρθῶς ὅθεν, ἅμα κατασταθέντες ἐτονίσατε ἐν τοῖς Ὑμετέροις Εἰρηνικοῖς Γράμμασιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραθεωρῶνται τὰ ἀρχαῖα δίκαια Ἐκκλησιῶν ἐνδόξων, ἃς ἐγκόσμοι περιστάσεις ἡλάττωσαν μόνον εἰς πληθυσμὸν καὶ ὄγκον. Διότι τῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ἡ τιμὴ δὲν μετρεῖται κατὰ τὸν αὐτῶν πλοῦτον ἢ τὴν πλῆθην. Ἀλλ' ὡς ὁ Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ εἶχεν ἐν καὶ μόνον καύχημα, τοὺς πατέρας, Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, πρὸς τοὺς ὁποίους οὐδεὶς ἐγκόσμιος Ἀρχὼν ἠδύνατο νὰ ἀντιπαραβληθῇ καὶ «ὧν οὐκ ἄξιος ὁ κόσμος», οὕτω καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὁ νέος Ἰσραὴλ, ἔνα ἔχει κόσμον καὶ μίαν εὐπρέπειαν: Τὸ αὐτῇ περιεκείμενον νέφος τῶν ἁγίων.

Καί, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἡ προσβυγενὴς Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἔχει μέγαν πλοῦτον, «ἀνέκλειπτον ἐν οὐρανοῖς», καὶ διὰ λόγον καὶ αἵματος δυσεξαρίθμητον στρατιὰν μαρτύρων τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως Αὐτοῦ. Τούτων, ὡς καὶ χθὲς εἶπομεν, Πέτρος μὲν, ἡ τιμωπάτη καὶ κορυφαία τῶν Θεολόγων ἀκρότης, ἡγεμονεύει, πρωτανεῖον δὲ τὰ τῆς Συρίας ἀγλαΐσματα καὶ τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐγκαλλωπίσματα, Ἰγνάτιος ὁ ἅγιος καὶ ἔνδοξος τοῦ Χριστοῦ ἱερομάρτυς, ὁ Χριστὸν ἐν στέροισι ἔχων καὶ πρῶτος τῆς Ὁρθοδοξίας μαχητής. Θεόφιλος, ὁ τῆς Τριάδος κήρυξ διαπρύσιος· Εὐστάθιος, ὁ εὐσταθὴς καὶ στερεὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀδάμας· Βαβύλας, ὁ ἅγιος καὶ ἔνδοξος ἱερομάρτυς, ὁ τῶν εἰδώλων καθαιρέτης· Μελέτιος, ὁ ὡς ἀπόστολος παρὰ τῶν ἁγίων τῆς Β' Οἰκουμένης Συνόδου Πατέρων δοξαθεὶς· ὁ Πέτρος, ἐκεῖνος, ὁ ἁγιώτατος καὶ ὀρθοδοξότατος, ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἐφραίμ καὶ σύμπασα

ἡ τῶν ἀσκητῶν καὶ ὁσίων χορεία, τὰ δάκρυα τῶν ὁποίων καὶ οἱ τῆς ἀσκήσεως ἰδρῶτες τὰς ἐρήμους τῆς ἱερᾶς γῆς τῆς Συρίας ἐγεώργησαν. Τέλος, τῶν Ἀποστόλων χωρὶς, ὑπὲρ πάντας οἱ μέγιστοι τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καὶ Ἰωάννης ὁ Λαμασκηνός, ὁ τῆς εὐσεβείας ἄριστος ἐκφραστὴς μέγιστος τῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑμνογράφων Ρωμανὸς ὁ Μελωδός.

Ὡς συνεχῶς αἰμάσσουσα καὶ ἐπὶ πλεῖον κατ' ἀριθμὸν ἐλαττουμένη, ὅχι μόνον λόγῳ «ἐγκοσμίων περιστάσεων», ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀκλινῆ αὐτῆς εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν ἐμμονήν, γίνεται σεβασμιωτέρα καὶ μεγαλυτέρας τιμῆς ἁξία.

Οὕτως, ἀνῆλθε εἰς Ἐκκλησίαν μαρτύρων καί, ὑπὸ τῶν ἀποστατῶν τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως ἐμπαιζόμενοι, ἐπροτιμήσατε νὰ βαστάσητε τὸν ὀνειδισμόν, παρὰ νὰ ἐγκαταλείψητε τὴν πρὸς τὴν Μεγάλην ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πρὸς τὴν ὁρθήν πίστιν κοινωνίαν.

Ὅτε δὲ οἱ ξένοι προπαγανδισταί, σκορπίζοντες χρήματα ἐσκورπίζον καὶ ζιζάνια μίσους, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἄρουν ἀπὸ τῶν ψυχῶν τῶν ἀφελῶν τὸν σπόρον τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν, τὰ γνήσια τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Πατέρων τέκνα ἐπροτίμησαν νὰ μείνουν πτωχοί, ἀλλ' Ὁρθόδοξοι, παρὰ νὰ καταντήσουν ἀποστάται Χριστοῦ.

Διατρανῶν τὰ αἰσθήματα τῆς σεπτῆς περὶ ἐμὲ Ἱεραρχίας καὶ ὁλοκλήρον τοῦ πιστοῦ τῆς Ἑλλάδος λαοῦ, Σᾶς ἐκφράζω τὰς θερμότητας ὧν εὐχαριστίας, διότι ἀπεδέχθητε τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου.

Ἡ σημερινὴ ἐπικοινωνία δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὴν πλήρη καταξίωσιν τοῦ παρελθόντος, τῆς Ὁρθόδοξης Παραδόσεως, πρὸς φωτισμὸν καὶ συνειδητοποίησιν τῆς σημασίας τοῦ παρόντος, ἀλλὰ καὶ θέτει τὰς βάσεις τῆς ὁρθῆς πορείας τοῦ μέλλοντος, διὰ τὴν ὅποιαν εἶναι τόσον ἀπαραίτητος, ἰδίως κατὰ τὴν μεταβατικὴν αὐτὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὅποιαν ζῶμεν, ἡ στενωπὴ συνεργασία τῶν ἀδελφῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν οὕτως, ὥστε νὰ δυνηθοῦν αὐταὶ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας, τὰς ὁποίας ἐκφράζει ὁ ὕμνος οἰκουμενισμός, καὶ νὰ γίνουν τὸ ἅλας τῆς γῆς καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

Ἐπιτρέπατέ μου, Μακαριώτατε, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν ἱερὰν ὁμήγυριν ὀλίγα, ἀπὸ ὅσα εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον Σας ἐθεολογήσατε περὶ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

«Ἡ Ἐκκλησία εἶναι παράδοσις ἀγάπης. Ὁ ὢν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐσαρκώθη καὶ ἐγένετο Ἐκκλησία.

» Ἡ παλαιὰ δημιουργία, διὰ τῆς θυσίας τοῦ Θεανθρώπου, κατέστη καινὴ καὶ οὕτως ὁ κόσμος συνήντησε τὸν σταυρόν, δι' οὗ ἰδρύθη ἡ ἀθάνατος βασιλεία, ἡ βασιλεία τοῦ τεθεωμένου ἀνθρώπου. Ὁ ὢν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐγένετο στρατιώτης χάριν τῆς ἀναδημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ φῶς, τὸ

ἀπομακρῶνον τὸ σκότος. Εἶναι τὸ ἱαματικὸν φάρμακον τῶν ἀσθενῶν. Εἶναι ἡ ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων. Πᾶσα παρέκκλισις ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἀποστολὴν ἰσοδυναμεῖ μὲ παρέκκλινιν ἀπὸ τὴν ἀληθῆ ὁδόν. Ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει πνευματικὸν κενόν, τὸ ὅποιον μόνον ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας πληροῖ. Τὸ καταστροφικὸν τοῦτο κενὸν μετέβαλε τὸν ἄνθρωπον εἰς πτώμα, ἐρριμένον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων, καὶ ἔχοντα ἀνάγκην Ἐκείνου, Ὅστις ἐμφυσᾷ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Αὐτὸς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἄν λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία συνεχίσῃ νὰ ἀπασχολῆται μὲ τὸν φλοιόν, ἀνίκανος νὰ διεισδύσῃ εἰς τὰ βάθη, ἐπαφιευμένη διὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς της εἰς τὴν θεωρητικὴν θεολογίαν καὶ τὰ μακάδια ὀνειροπολήματα, τὸ κενὸν θὰ διευρυνθῇ....

» Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ ἀποστολὴ ἐνσαρκωμένη ἐν ἀνθρώποις, ποιηθεῖσα κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ. Πᾶσα παθητικὴ διάθεσις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντιτίθεται εἰς τὸν θεῖον αὐτῆς χαρακτήρα καὶ τὴν περὶ αὐτῆς βουλὴν τοῦ Θεοῦ.

» Μόνον ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ φέρωμεν εἰς τὸν κόσμον τὸν πλοῦτον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς, θὰ ἐξαλείψωμεν τὸ μαρτύριον, ὅπερ εἰς τὰ ὅμματα τῆς ἀνθρωπότητος παρουσιάζεται ὡς ἀγαλλίασις καὶ χαρὰ. Θὰ ἐπαναφέρωμεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀγαθὴν βᾶσιν αὐτῆς καὶ θὰ ἀποδώσωμεν αὐτῇ τὸν θρόνον τῆς παρηγορίας. Ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ δημιουργία καὶ ἡ ἐπινόησις. Ἀποστολὴ αὐτῆς εἶναι ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ἔξοδος, ἵνα κερδηθῇ ὁ κόσμος διὰ τῆς ἀγάπης».

Μετὰ τὴν τοιαύτην τῶν λόγων Ὑμῶν ἐπόμνησιν, θὰ ἀναφωνήσω:

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ χαρισάμενος τῇ ἀγίᾳ κατὰ Συρίαν Ἐκκλησίᾳ «τοιοῦτον ἐπίσκοπον κεκτήσθαι» (Ἰγν. Ἐφεσ. 1,3)· «τὸ γὰρ ἐξεμπλάριον τῆς ἀγάπης τῆς ἀγίας κατὰ Ἀντιόχειαν Ἐκκλησίας ἔλαβον καὶ ἔχω μεθ' ἐαυτοῦ», ἐν τῷ Μακαριωτάτῳ αὐτῆς Πατριάρχῃ, «οὗ τὸ κατὰ τὴν μεγάλην μάθησιν, ἡ δὲ προότης αὐτοῦ δύναμις (Τραλ. III, 2), ὅς καὶ σιγῶν πλεῖον δύναται τῶν μάταια λαλούντων» (Ἰγν. Φιλ. 1,1), ἵνα κατὰ Ἰγνάτιον εἴπω.

Αἰσθάνομαι ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν, διαπιστῶν ἀλλὰ καὶ διακηρύττων, ὅτι ἡ κατὰ Ἀντιόχειαν πρεσβυγενὴς Ἐκκλησία ἐργάζεται εἰς τε τὸν τομέα τῆς ἐνότητος τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς αὐταῖς συνενώσεως τῶν λοιπῶν κατὰ τρόπον πλήρως ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ ἐνδοξον αὐτῆς παρελθὸν καὶ τιμῶντα τὴν Ὁρθοδοξίαν, διὰ τε τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου καὶ τῶν περὶ Αὐτὸν Περιφανῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων.

Ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν καὶ εὐχὴν, ἵνα ὁ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ κρατῶν Αὐτὸν ἐπὶ ἔτη πλείστα καὶ ἐν συνεργασίᾳ μεθ' ἀπασῶν τῶν ἁγίων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς προκαθημένης Αὐτῶν, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, γίνῃ πρωταίτια, ἵνα ἀνακαινισθῇ ὡς αἰτοῦ ἡ νεότης τῆς πρώτης πάντων κτισθείσης πρεσβυτέρας, κατὰ τὴν

‘Ο Μακ. Πατριάρχης ‘Αντιοχείας κ. ‘Η λ ί α ς ό Δ’ και ό Μακ. ‘Αρχιεπίσκοπος ‘Αθηνών και πάσης ‘Ελλάδος κ. ‘Ι ε ρ ώ ν υ μ ο ς
 έν τῇ ‘Αρχιεπισκοπῇ ‘Αθηνών. ‘Εκατέρωθεν τῶ δύο Μακαριωτάτων Προκαθημένων διακρίνονται ό Σεβ. Μητροπολίτης
 Βαγδάτης κ. Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο ς (ἀριστερά) και ό Σεβ. Μητροπολίτης ‘Ορους Λιβάνου κ. Γ ε ώ ρ γ ι ο ς (δεξιά).

ἐκφρασιν τοῦ Ποιμένου, 'Εκκλησίας, «δι' ἣν ὁ κόσμος κατηρτίσθη» (Ποιμὴν "Ορ. β' VI, 1).

Εἰς ταῦτα ἀπαντῶν ὁ Μακ. Πατριάρχης εἶπεν:

'Αγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Μακαριώτατε 'Αρχιεπίσκοπε 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνη, μὲ,

'Αγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, μέλη τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος,

Σεβαστοὶ ἐν Χριστῷ πατέρες,

'Αποτελεῖ μερίστην χαρὰν δι' ἐμὲ τὸ γεγονός, ὅτι ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν τοῦ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Μακαριώτατου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ τῆς περὶ αὐτὸν 'Ιερᾶς Συνόδου, ὁμοῦ μετὰ τῶν συνοδούντων με ἀγαπητῶν ἀδελφῶν μου Μητροπολιτῶν, ἀφίχθημεν ἐνταῦθα καὶ συνηγητήθημεν μετ' ἀδελφῶν, οὓς ἐνώνει ὁ σταυρὸς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Οἱ δεσμοί, οἵτινες συνδέουν τὴν 'Αντιόχειαν καὶ τὰς 'Αθήνας, εἶναι δεσμοὶ βαθύτατοι καὶ πνευματικοί, σφυρηλατηθέντες πολλὴν πρὶν ἀκόμῃ ἢ 'Αντιόχεια ἀποβῆ χριστιανική. Τὸ μεγαλεῖον τῆς 'Αντιοχείας συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡδυνηθῇ νὰ ἀφομοιώσῃ τὸ ἀρχαῖον κλασσικὸν 'Ελληνικὸν πνεῦμα. Καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀρχαίων λαῶν ἡδυνηθῇ νὰ ἀφομοιώσῃ τόσον καλῶς τὴν 'Ελληνικὴν σκέψιν, ὅσον ὁ λαὸς τῆς περιοχῆς 'Αντιοχείας. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς δηλοῖ ὅτι αἱ σκέψεις καὶ τὰ πνεύματα ἔχουσι κοινὴν πηγὴν καὶ προέλευσιν. 'Η 'Ελλάς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶχεν ὑπερυψώσει τὴν ἐννοίαν τοῦ ὁραίου. Καὶ ἡ 'Αντιόχεια ἀποτελεῖ μίαν εἰκόνα τοῦ ὁραίου, ἐκεῖ δὲ ὠνομάσθησαν τὸ πρῶτον οἱ πιστοὶ («χριστιανοί»). Τοῦτο συνέβη, διότι οὗτοι εἶχον προπαρασκευασθῇ ψυχικῶς, ὥστε νὰ δεχθῶν τὸ χριστιανικὸν κήρυγμα καὶ τὴν χριστιανικὴν σκέψιν. 'Απὸ ἐκεῖ δὲ προήλθον, ὡς ἐτόνισεν ἡ Ἀγία Μακαριότης, οἱ μεγάλοι ἄνδρες, οἵτινες διέδωσαν τὸν χριστιανισμόν εἰς τὰ ἔθνη καὶ διηύρυναν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Διό, ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι ἡ 'Αντιοχειανὴ 'Εκκλησία ἐπλούτισε τὸν χριστιανικὸν κόσμον καὶ ἐκ τῆς ποιητικῆς καὶ ὑμνογραφικῆς πλευρᾶς, δὲν θὰ εἴπῃ ὑπερβολὴν. Καὶ ἐὰν προσθέσω, ὅτι μέχρι σήμερον ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία ἐξακολουθεῖ ἐπαναλαμβάνουσα ἐν τῇ ὑμνολογίᾳ ὅσα οἱ θεόπνευστοι ἀντιοχεῖς ὑμνογράφοι ἔγραψαν, δὲν θὰ ἔλεγον ὑπερβολὴν. Καὶ ἐὰν τονίσω, ὅτι ἡ 'Ελληνικὴ γλῶσσα, ἡ ἐν 'Αντιοχείᾳ διασκευασθεῖσα, ὑπῆρξε τὸ μέσον, δι' οὗ διεδόθη ἀνὰ τὸν κόσμον ὁ χριστιανισμός, τότε δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ τοὺς στεροὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουσι τὴν 'Ελλάδα καὶ τὴν 'Αντιόχειαν. Οἱ δεσμοὶ δὲ οὗτοι δὲν εἶναι ἀπλῶς συναίσθηματικοί, ἀλλὰ πνευματικοὶ καὶ βαθύτεροι. Αἰσθάνομαι, ὅθεν, μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν διὰ τὸ ὅτι εὐρίσκομαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ὁραματίζομαι τὴν 'Αντιόχειαν καὶ τὰς 'Αθήνας μετὰ τὴν παλαιὰν πνευματικὴν αὐτῶν σχέσιν, τοὺς κοινούς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας των, τὴν πάλιν των κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ πάντα ὅσα ἔπραξαν διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ. Γνωρίζετε

ὅτι πλείονα ἡμῶν εἰς τὸν τομέα τοῦτον, καθότι ὁ ἀγὼν τῆς ἀνεξαρτησίας ὑπῆρξεν ἀγὼν κυρίως τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας ἐκ τοῦ ζυγοῦ. Διότι μόνῃ ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία κατανοεῖ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ὑπὲρ αὐτῆς γνωρίζει νὰ ἐνεργῇ καὶ δοῇ. Καὶ ὅπου ὑπάρχει ἡ 'Ορθοδοξία, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη.

'Αγαπητοὶ ἀδελφοί,

'Υμεῖς ἐνταῦθα κατέχετε μίαν μεγάλην δύναμιν καὶ ὀντότητα. 'Η πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ σας ἱστορία καὶ ἡ ἐν τῇ Χριστιανικῇ ἱστορίᾳ θέσις σας ἐπιθέτει ἐπὶ τῶν ὤμων σας βαρυτάτην ἐθύνην, καὶ καλοῦμεθα ὅλοι, ὅπως βαστάσωμεν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ἵνα ὁ κόσμος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν καὶ δικαιοσύνην. Προσωπικῶς φρονῶ, ὅτι ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία εἶναι ἡ ἀληθὴς 'Εκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καὶ 'Εκεῖνος, "Ὅστις εἶπεν: «'Εγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ», 'Εκεῖνος ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐν τῇ 'Ορθόδοξῳ 'Εκκλησίᾳ. 'Ακραδάντως πιστεύω, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεσις ἀριθμοῦ πιστῶν, ἀλλὰ κυρίως ποιότητος καὶ δραστηριότητος αὐτῶν. 'Ο Κύριος ἡμῶν 'Ιησοῦς Χριστὸς ὁ ἴδιος κατέδειξε τοῦτο, ὅταν εἶπεν, ὅτι «ὅπου εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συναγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐκεῖ εἰμι ἐγὼ ἐν μέσῳ αὐτῶν». Μὲ τοὺς λόγους τούτους ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ διδάξῃ ὅτι ἀναμένει ἐξ ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν ἐξ ἐπόψεως ποιότητος, διότι ἄλλως, ἐὰν δηλ. ἡ ποσότης καὶ ὁ ἀριθμὸς ἐτίθετο ὡς βάσις τῆς 'Εκκλησίας, τοῦτο θὰ ἀποτελεῖ μίαν καταστρεπτικὴν διὰ τὸν κόσμον ιδέαν.

'Ημεῖς, τὰ πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα, ἔοτον καὶ ἂν ἀριθμητικῶς εἴμεθα μικρά, σὺν ἡττον ἐκπροσωποῦμεν τὴν κορυφαίαν σκέψιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ ὅπου ἡ ἀλήθεια εἶναι ἐμφανὴς καὶ καθαρά, ἐκεῖ καὶ ἡ ὁδὸς εἶναι γνωστὴ καὶ οἱ σκοποὶ καθωρισμένοι καὶ ἡ ἐπιμονὴ εἰς τὴν παράδοσιν σταθερά. 'Ο λύχνος εἶναι εἷς. Καὶ ὅπου ὁ λύχνος, ἐκεῖ καὶ τὸ φῶς. 'Ο λύχνος φωτίζει δι' ὅλους. 'Αλλ' ὅσοι ἐδρίσκονται μακρὸν τοῦ λύχνου, δὲν δύναται νὰ πολεμήσωσι τὸ σκότος.

Διό, ἤλθομεν πρὸς ὑμᾶς, ἵνα πληροφορηθῶμεν παρ' ὑμῶν πῶς ζῆτε καὶ ἐργάζεσθε, ποία ἡ δραστηριότης σας εἰς τὸν θεολογικόν, ποιμαντικόν, ἀσκητικόν καὶ κοινωνικόν τομέα, διὰ νὰ διδαχθῶμεν παρ' ὑμῶν καὶ ἐργασθῶμεν πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτεύματος. Οἱ κίνδυνοι τῆς 'Ορθοδοξίας εἶναι μεγάλοι, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν κεῖνται ἔξω τῆς φύσεως τῆς 'Εκκλησίας. Τὸ μόνον, ὅπερ δύναται νὰ κατισχύσῃ τῶν κινδύνων τούτων, εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς πραγματικῆς ἐν Χριστῷ πορείας.

'Αγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ 'Αρχιεπίσκοπε 'Αθηνῶν,

'Υμεῖς εἰσθε ἀγαπητὸς εἰς τὰς καρδίας τῶν 'Αντιοχέων, καθὼς καὶ οἱ ἅγιοι 'Ιερόδοχοι, οἵτινες σᾶς

περιβάλλουσι. Καὶ ἡμεῖς προσευχόμεθα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπως παραμείνῃ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὠφεληθῶμεν ἐξ αὐτῆς καὶ ἵνα ὅλοι ὁμοῦ βαδίσωμεν πρὸς ἓνα εὐρύ-τερον χριστιανικὸν κόσμον. Πολλὰ εἶναι ἐκεῖνα, ἅτινα ἀναμένονται ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διότι οἱ θησαυροί, οὓς αὕτη κατέχει, εἶναι ἀνεξάντλητοι. Καὶ ὁ πνευματικὸς αὐτῆς πλοῦτος εἶναι ἀρκετὸς διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὰ πεινῶντα πλήρη τροφήν.

Διὸ καὶ εὐχαριστῶ καὶ Ὑμᾶς καὶ τὴν Δ.Ι.Σ. καὶ προσωπικῶς καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, διὰ τὴν εὐγενῆ ὑμῶν πρόσκλησιν, εἰς ἣν ἐξ ὅλης καρδίας ἀνταπεκρίθημεν, ἐφ' ὅσον καὶ ἡ καρδιά μας καὶ οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἐπιδιώξεις μας εἶναι ἅπαντα κοινά, καὶ σὰς δηλῶ, ὅτι ἡ Ἀντιόχεια ἀποτελεῖ μίαν ἀνοικτὴν καρδίαν, προσιτὴν εἰς ὑμᾶς, ἵνα τὴν ψηλαφήσητε.

Ἐν Ἀντιοχείᾳ νῦν κυριαρχεῖ νέα τις κατεύθυνσις. Ὑπάρχει νεολαία, ὠθουμένη ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ Χριστοῦ, ἔχουσα δρᾶσιν ἱεραποστολικὴν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησία εἶναι, μὲ τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ, ζῶσα Ἐκκλησία, αἰσθανομένη τὴν ἐθνήνῃν καὶ τὸν προορισμὸν τῆς. Ὅθεν, παρακαλῶ, ὅπως ἡ ἐπίσκεψις ὑμῶν αὕτη μὴ ἀποβῇ ἡ μόνη. Ἐχομεν ἀνάγκην νὰ λάβωμεν παρ' ὑμῶν καὶ μεταφρυτεύσωμεν ἐκεῖ σπέρματα ἀγαθὰ, ὥστε οἱ καρποί, τοὺς ὁποίους καὶ ὑμεῖς θὰ γευθῆτε, νὰ εἶναι πλούσιοι.

Ἀπαξ ἔτι εὐχαριστῶ τὸν Μακαριώτατον, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ εὐχομαι εἰς αὐτὸν πᾶσαν εὐημερίαν καὶ πρόοδον. Ὡς τελευταῖον λόγον ἔχω νὰ εἶπω τοῦτον: Σὰς ἀγαπῶμεν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἀγάπην ἡλλομεν πρὸς ὑμᾶς.

Δευτερολογῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε:

Μακαριώτατε,

Τὸ χρέος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν ἦτο καὶ εἶναι μέγα. Ἦδη ὅμως, μετὰ τὰ ὅσα εἶπετε, φοβοῦμαι, ὅτι ἠδξήθη ἔτι περαιτέρω. Καὶ θὰ ἦτο φοβερὰ ἡ ἐθνήνῃν ὑμῶν, ἐὰν δὲν ἐσπεύδατε, ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ ὁποῖα ζητεῖτε ἀπὸ ἡμᾶς, μᾶς τὰ προσφέρετε ἤδη, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς βασιλίδος τῶν ἀρετῶν, τῆς ταπεινοφροσύνης. Ὑπεμνήσατε, ἐπίσης, εἰς ἡμᾶς τοὺς θησαυροὺς ὑμῶν, ὥστε νὰ μᾶς ἐνθαρρύνετε εἰς τὸ ἔργον ὑμῶν. Καὶ ἡμεῖς ἀποβλέπομεν εἰς τὰς ὑμετέρας ἐντεύξεις καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως μὴ παύσησθε δεόμενοι πρὸς Κύριον ὑπὲρ ὑμῶν.

Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐπιδημίαν καὶ τὰ αἰσθηματά σας. Σὰς διαβεβαιούμεν δὲ ὅτι μετὰ πολλῆς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης ἀποβλέπομεν πρὸς τὴν πρεσβυγενῇ Μητέρα τῶν ἐξ Ἑθνῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς ἃς καὶ ἡμεῖς ἀνήκομεν.

Εἰς ἔνδειξιν δὲ τῆς ἀγάπης, στοργῆς, σεβασμοῦ καὶ ἐγγνωμοσύνης, ἅτινα τρέφομεν πρὸς τὴν ὑμέτεραν Ἐκκλησίαν καὶ Μακαριότητα, ἐπιτροχάτέ μοι, ἐκ

μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα περιβάλω ὑμᾶς διὰ τῶν διασήμεων τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὃν φέρετε ἐν τῇ καρδίᾳ σας, καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ φέρετε καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους σας.

Ἐνταῦθα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος περιέβαλε τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. Ἡλίου μὲ τὰ διάσημα τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀνώτατου παρασήμεου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπέδωκεν αὐτῷ πολῦτιμον πατριαρχικὸν ἐγκόλπιον μὲ δικέφαλον ἄετον.

Ἐν συνεχείᾳ δέ, ἀπένειμεν εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Ὁρους Λιβάνου κ. Γεωργίου καὶ Βαγδάτης κ. Κωνσταντῖνον τὸν Χρυσὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ ἐπέδωκε πολῦτιμον Σταυρὸν εὐλογίας ὡς δῶρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐξ ἄλλου, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἀπένειμεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν τὸν Μεγάλον Σταυρὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τὸν ὁποῖον ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη, ὡς εἶπεν, «ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἐπηκολούθησεν ὀλιγόλεπτον δ.ἀλειμμα, μετὰ τὸ ὁποῖον, ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδρίας, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἤκουσε τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Εἰσθῆς κ. Ἀντώνιον, ἀναπτύσσοντα τὰς ἀγαθὰς προοπτικὰς καὶ χρηστὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας δημιουργεῖ ἡ νέα διαρρύθμισις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως.

6. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, ἔλαβον χώραν αἱ ἐξῆς ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίου καὶ τῶν συνοδῶν αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολιτῶν.

α. Τὴν 23ην Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Πέμπτην καὶ περὶ ὥραν 12.00' μεσημβρινήν, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Ἡλίας ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀντιβασιλέως κ. Γεωργίου Ζωῖτα κ.η. Κατ' αὐτήν, ὁ Α.Ε. ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἀπένειμεν εἰς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην ἰδιοχείρως τὸ ἀνώτατον παράσημον τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Τάγματος Γεωργίου τοῦ Α', ὁ δὲ Πατριάρχης ἐπέδωκε τῷ ἐξοχωτάτῳ Ἀντιβασιλεῖ τὸν Μεγαλόσταυρον τῶν ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου. Ἐπηκολούθησε θερμὴ φιλικὴ συνομιλία.

β. Τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ περὶ ὥραν 21.00', ἡ Ἑθνικὴ Κυβέρνησις παρέθεσεν ἐπίσημον δεῖπνον πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Πατριάρχου, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν, ἐκτὸς τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Δημητρίου Τσάκωνα, Ὑφυπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ δεῖπνον αὐτό, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης καὶ τὰ μέλη τῆς συνόδου του, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερόνυμος, οἱ Σεβασμώτατοι Συνοδικοί, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχελού κ. Εὐθύμιος, Ἀρχιερατικά Μέλη τῆς Μ.Σ.Ε.

Υποθέσεων Έξωτερικοῦ, οἱ παν. ἀρχιμανδρίται κ. κ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης, ἀρχιεπισκοπάρχης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Μελέτιος Καλαμαράς, Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῶν Διεκκλησιαστικῶν Σχέσεων, καὶ Ἀνθ. Ρούσσας, Γραμματεὺς τῆς Μ.Σ.Ε. Τύπου καὶ Διαφωτίσεως, ὁ ἐξοχώτατος κ. Δημητράτος, Ὑφυπουργὸς Ἑθν. Παιδείας, οἱ ἐξοχώτατοι Πρέσβεις τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν, Σαουδικῆς Ἀραβίας, Συρίας, Αἰγύπτου, Λιβύης, Ἰράκ καὶ Λιβάνου, ὁ ἐλλογιμώτατος Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Καθηγητῆς κ. Ἀθανάσιος Χαστούπης, ὁ ἀξιότιμος κ. Κων. Κούρκουλας, Γεν. Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων, ὁ ἐξοχώτατος κ. Εὐστάθιος Καλαμίδας, Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν, καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Κατὰ τὸ δεῖπνον τοῦτο, ὁ ἐξοχώτατος Ὑφυπουργὸς κ. Δημήτριος Τσάκωνας, προσφωνῶν τὸν Μακ. Πατριάρχην, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε Πατριάρχα Ἀντιοχείας,
Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἑλλάδος,
Πανοσιολογιώτατοι,
Ἐξοχώτατοι Κύριοι Πρεσβευταὶ τῶν φίλων Ἀραβικῶν Κρατῶν,
Κύριε Ὑπουργέ,
Κύριε Γενικὲ Γραμματεῦ,
Κύριε Γενικὲ Διευθυντά,
Ἐλλογιμώτατε Κύριε Κοσμήτορ,
Κύριοι συνάδελφοι,

Νοιώθω ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν, διότι, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐξοχωτάτου κυρίου Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας, ὑποδέχομαι εἰς τὴν πρωτεύουσάν αὐτὴν τοῦ πνεύματος τὸν Μακ. Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἡλίαν, ὅστις εἶναι φορεὺς μιᾶς μεγάλης καὶ πολυτίμου πολιτιστικῆς παραδόσεως τῆς Μεσογείου, ἣτις στενότερα συνδέεται πρὸς ἡμᾶς, διότι εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία ἐνώνεται μὲ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀνατολὴν χάρις εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὸ ὅποιον ἐνώνει καὶ δὲν χωρίζει, διότι εἰς αὐτὸ ὑπάρχουν 400 νησιά διὰ τὰ πραγματώνουν τὴν ἐνότητα, νοιώθωμεν ἐξαιρετικὰ εὐτυχεῖς δι' αὐτὰς τὰς ἐπαφάς. Διότι αὐταὶ ἐπαληθεύουν τὴν ἀρχαίαν γραμμὴν, τὴν ἀρχαίαν κατεύθυνσιν, τὴν ἰδέαν τῆς γεωοικονομικῆς ἐνότητος τῶν λαῶν τῆς Μεσογείου. Μπορεῖ αἱ μεγάλαι δυνάμεις νὰ διαμορφώσουν σύνορα μεταξὺ τῶν λαῶν. Οὐδεὶς ὁμῶς δύναται νὰ ἀνασχέσῃ τὴν διάθεσιν τῶν λαῶν πρὸς κατανόησιν. Διὰ τοῦτο, ἡ γεωοικονομικὴ γραμμὴ τῆς Μεσογείου ἐκφράζει τὴν διάθεσιν τῶν λαῶν διὰ κατανόησιν.

Σημαντικὴ δύναμις εἰς τὰς χεῖρας τῶν λαῶν τῆς Μεσογείου κατέστη ἡ Ὁρθόδοξία ἀπὸ ἀρχαιοτάτων

καιρῶν. Ἐκεῖ ἀνεπτύχθη ἡ τετραρχία τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων καιρῶν. Καὶ ἂν μελετήσωμεν τὴν ἱστορίαν αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀξιολογώτατον ὅλον διεδραμάτισε τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, θὰ διαπιστώσωμεν ἐν σημαντικώτατον γεγονός: Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία κατέστη Ἐκκλησία Ἑθνικὴ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Κρατῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀνεπτύχθη, χωρὶς ποτὲ νὰ ὑπάρξῃ ἱμπεριαλιστικὴ, διότι ἱμπεριαλισμὸς σημαίνει κατάκτησις ξένων ἐδαφῶν ἢ ἀγορῶν. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ κοινοβιακὸν πνεῦμα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας οὐδέποτε συνεβιβάσθη πρὸς τὴν οἰανδήποτε λογογραφίαν ἢ ἱμπεριαλισμόν.

Χαίρω λοιπόν, διότι εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην Ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν τοῦ φωτός βλέπω τὴν προσπάθειαν συσφίξεως τῶν σχέσεων ἐπὶ πανορθόδοξον γραμμὴν καὶ τὴν ἐπίσκεψιν Σας εἰς Ἀθήνας τὴν ἐμπνεύει ὡς ἐπίσκεψιν ἰσοροπιστικὴν, διότι ἰσοροπιστικὴ καὶ πανορθόδοξος εἶναι καὶ ἡ γραμμὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ καὶ ἡ γραμμὴ τῆς θγατορὸς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἔχει τὸ εὐτόχημα νὰ ἡγῆται αὐτῆς Ἀρχιεπίσκοπος ἐξόχως ἱκανός, ὡς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Γερῶν ν. ο. ς. Χαίρομεν ἰδιαιτέρως, διότι Ὑμεῖς ἡγείσθε τοῦ παλαιφάτου Θρόνου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, Μακαριώτατε Πατριάρχα κ. Ἡλία. Ἡ πνευματικὴ ἀκτινοβολία Σας εἶναι εὐρύτατα γνωστὴ καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Χαίρω ἀσπαζόμενος τὸ χεῖρ Σας, διότι αἰσθάνομαι ὅτι φιλῶ τὸ χεῖρ ὑψηλοῦ χριστιανοῦ καὶ ὑψηλοῦ ἀνθρωπιστοῦ, ἐνὸς Ἑλληνομαθοῦς Ἀραβὸς Πατριαρχοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ προέλευσις ἀπὸ τὴν παλαιφάτον Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης τιμᾷ τὴν παρουσίαν καὶ Θεολογίαν τῆς χειμαζομένης ταύτης Σχολῆς. Χειμαζομένη ὁμῶς εἶναι σήμερον καὶ ὁλόκληρος ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Δι' ὃ καὶ πρέπει νὰ διατηρήσωμεν τὴν πανορθόδοξον ἐνότητα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ καὶ νὰ ἀδελφωθῶμεν μὲ τοὺς χειμαζομένους ἀδελφούς μας, οἱ ὅποιοι διώκονται ἀπὸ πνεῦμα καθαρῶς κοσμικόν, τὸ ὅποιον κατέκλυσε τὸν αἰῶνά μας, διότι ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι θέλομεν νὰ διασώσωμεν τὸν Χριστιανισμόν δι' ὁλόκληρον τὴν Ὁρθόδοξιαν, ἐπέκεινα πάσης τάσεως κυριαρχίας, καί, εἰ δυνατόν, νὰ τὸν διευρύνωμεν ἐπὶ μιᾶς παγκριστιανικῆς βάσεως, διότι εὐρισκόμεθα εἰς κρίσιμον σταυροδρόμῳ τῆς ἱστορίας τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς τρέχει μὲ ἱλιγγιώδη ταχύτητα ἑκατὸν χιλιάδων χιλιομέτρων τὴν ὥραν, ἐνῶ ὁ πνευματικὸς τρέχει μὲ τὸν ἀραμπᾶ.

Ἄν χρησιμοποιήσωμεν τὴν ἐνέργειαν τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ διὰ πνευματικὸν σκοπὸν, μποροῦμε νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Λυποῦμαι ὁμῶς βαθύτατα, διότι ἡμεῖς οἱ πνευματικοὶ φορεῖς τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ δὲν ἔχομεν μεγάλην ἐπιρροήν. Διὰ τοῦτο καὶ τιθέμεθα ἐνώπιον τοῦ καθολικοῦ διλήμματος: Καθολικὴ ἐλευθερία ἢ καθολικὴ καταστροφή. Σήμερον πὺν ἡ λογοκρατία τῆς Δύσεως διέρχεται κρίσιν, φοβοῦμαι, ὅτι ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς θεμελιούται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς «ἐ

ἀνατολῶν τὸ φῶς». Καὶ ἡ Ὑμετέρα μεγάλη προσωπικότης, Μακαριώτατε, καὶ ἡ περὶ Ὑμᾶς ὁμὰς τῶν ἐξόχων Ἀρχιερέων, ποὺ Σᾶς συνοδεύουν, καὶ ἐκείνων ποὺ ἔμειναν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ μεγάλην ἀποστολήν, διότι μόνον ἡ συνεργασία τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴν ἐνὸς ἀδιστάκτου ὕλισμοῦ. Ἐγὼ ἔμαθον νὰ ἐκτιμῶ τὴν μεγάλην προσωπικότητά Σας ἀπὸ τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηνῶν καὶ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμον.

Προπίνω ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῶν Προέδρων τῶν φίλων Ἀραβικῶν Κρατῶν εὐχόμενος, ἵνα ἡ ἀδελφοποιία μεταξὺ ἡμῶν ἐνισχύεται συνεχῶς, ἵνα ἡμεῖς, οἱ ἀπὸ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ ὀλιγώτερον προωδευμένοι, ἀλλ' ἀπὸ ἀπόψεως πνευματικοῦ πολιτισμοῦ ἰσάμενοι εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πρᾶμιδος, καὶ ὡς Ἐκκλησίαι καὶ ὡς λαοὶ ἀγωνισθῶμεν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀπαντῶν ὁ ἀγιώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας εἶπεν:

Ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργέ, ἐκπρόσωπε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Μακαριώτατε ἅγιε Ἀθηνῶν,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἀγαπητοὶ Πρεσβευταὶ τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν,

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ἐπισκέπτομαι τὴν μεγάλην ταύτην Χώραν. Κάθε φορὰ ὅμως εὐρῆκα κατὰ τὸ νέον. Διότι καὶ αἱ Ἀθῆναι ἀνανεοῦνται συνεχῶς μὲ νέας ιδέας, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὅποιος διέρχεται ἀπὸ τὸν ἱερόν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως, εὐρίσκει κατὰ νέον. Ἀκόμη καὶ τὰ ἀρχαῖα μάρμαρα, τὰ συντετριμμένα, ἂν τὰ παρητηροῦμεν μὲ περισσοτέραν προσοχήν, θὰ τὰ ἐβλέπαμε νὰ κινεῖνται καὶ νὰ μεταμορφώνωνται εἰς εὐλαλα στόματα, ὁμιλοῦντα διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ εἶναι ἐνσωματωμένη μὲ ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῆς καὶ νὰ τὴν ξαναζωντανεύῃ εἰς τὴν ζωὴν τῆς. Ἡ ἱστορία δὲν πρόπει νὰ εἶναι νεκρά, ἀλλὰ ἱστορία ζῶσα. Μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀντιοχείας ὑφίστανται δεσμοὶ βαθύτατοι. Ἐχομεν καθῆκον νὰ ἐργασθῶμεν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου, διὰ νὰ ἀποτελέσωμεν μίαν μεγάλην δύναμιν, ἡ ὁποία θὰ δυνηθῇ ν' ἀντιπαραταχθῇ πρὸς τὰς ὕλιστικὰς δυνάμεις καὶ νὰ τὰς νικήσῃ. Ὁ χριστιανικὸς κόσμος καλεῖται νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐφ' ὅσον σήμερον βλέπομεν, ὅτι Ὁρθόδοξοι ἀδελφοὶ Χριστιανοὶ καταδιώκονται καὶ εὐρίσκονται τῇδε κάκεισε εἰς τὰς ἐρήμους ὡς πρόσφυγες, ἡ ἀνθρωπότης θὰ εἶναι ἄρρωστος καὶ θὰ ἀποτελῇ βορρὰν εἰς τὰς ὁρέξεις τοῦ ἀνθρώπου, καὶ λίθον, ὅστις θὰ πλήττῃ τὴν ἀνθρωπότητα μὲ τὰς ἀκολάστους ὁρέξεις

του. Ἡ Ἀντιόχεια συναισθάνεται σήμερον, ὅτι κάτι τὴν πληγώνει. Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ συμβαίνει εἰς τὴν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι τὸ κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ. Ἀποτελεῖ τὴν μόνην ὁδὸν νὰ καταστῇ ἡ Ὁρθοδοξία ἡγετική εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν.

Ἡμεῖς ἡγωνισθῆμεν, ἀγωνιζόμεθα καὶ θὰ ἀγωνιζόμεθα. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνεχθῶμεν νὰ ὑπάρχουν τέκνα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τῇδε κάκεισε. Ἡμεῖς οἱ Ἀραβες δὲν ἐπιτιθέμεθα ἐναντίον οὐδενός. Δὲν ζητοῦμεν τὸ δίκαιον οὐδενός. Ζητοῦμεν μόνον ἐκεῖνο, ποὺ μᾶς ἐδόθη ἐκ προγόνων. Δὲν ἐπιτιθέμεθα ἐναντίον κανενός. Ἄν ὁμως δεχθῶμεν ἐπίθεσιν, θὰ ἀμυνθῶμεν.

Κύριε Ὑπουργέ, γνωρίζομεν τὴν στάσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἦτο πάντοτε παρὰ τὸ πλεονεξία τῶν Ἀράβων. Εἰσγάγετο ὑπὲρ τῶν Ἀράβων καὶ τῶν σκοπῶν τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν. Διὰ τοῦτο, αἱ Ἀραβικαὶ Χῶραι αἰσθάνονται βαθεῖαν ἀγάπην διὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ συνδέονται μὲ αὐτὴν διὰ δεσμῶν πνευματικῶν. Οἱ Ἀραβες μετελαμπάδενσαν τὸ Ἑλληνικὸν φῶς εἰς τὴν Δύσιν, ἀφοῦ ἀφωμοίωσαν τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καλλίτερον παντὸς ἄλλου. Αἱ Ἀραβικαὶ Χῶραι θεωροῦν τὴν Ἑλλάδα ὡς κέντρον ἐπιστημῶν καὶ τὴν ἀγαποῦν. Πρέπει νὰ συσφίξωμεν τὰς σχέσεις μας, ὥστε νὰ ἀποτελέσωμεν δύναμιν, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ ἀντισταθῇ.

Εἶμαι εὐτυχής, διότι ἔλθων ἐδῶ εὖρον Προκαθήμενον, μὲ τὸν ὁποῖον δύναμαι νὰ συνεργασθῶ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ῥατσιστικῶν τάσεων καὶ τὸν καθαρισμόν τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν ἀπὸ κάθε ῥύπον, καὶ νὰ γίνωμεν βοήθεια τῶν ἀδυνάτων καὶ ἰσχύς τῶν ἀσθενῶν, ὥστε νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστῶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Εὐχαριστῶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμον. Εὐχαριστῶ τοὺς σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας τῆς Ἱεράς Συνόδου. Εὐχαριστῶ τοὺς ἐξοχωτάτους πρεσβευτὰς τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν. Εὐχαριστῶ καὶ πάντας τοὺς λοιπούς, οἵτινες μὲ ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των. Εὐχομαι εἰς τὴν Ἑλλάδα νίκην παντοτινὴν, καὶ αἶρω ὑπὲρ αὐτῆς τὸ ποτήριον τοῦτο τῆς ἀγάπης.

γ. Τὴν 24ην Σεπτεμβρίου καὶ περὶ ὥραν 10.30', ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας ὁ Δ' καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν Σεβ. Ἱεράρχαι ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Γεωργίου Παπαδόπουλου. Κατὰ τὸ δάστημα τῆς παρὰ τῷ ἐξοχωτάτῳ κ. Πρωθυπουργῷ παραμονῆς του, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ διὰ μακρῶν περὶ τῆς πορείας τῶν διαφορῶν Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, καὶ ἰδίως τῆς ἐνότητος καὶ συνεργασίας τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Πρωθυπουργὸς παρακολουθεῖ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κατέχει καλῶς.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης, ἐκφράζων τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον της ὑπὲρ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συνιστωμένων δ.α. σπουδὰς εἰς διαφόρους Πανεπιστημιακὰς Σχολὰς Ἀράβων Ὁρθοδόξων καὶ ἐν γένει διὰ τὴν στοργὴν, μεθ' ἧς ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν τὸ ἀνώτατον παράσημον τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ἥτοι τὸν Μεγαλόσταυρον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις του παρὰ τῇ Α.Ε. τῷ Ἀντιβασιλεῖ καὶ τῷ ἐξοχωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης συνωδεδέτο ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Προέδρου τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ.

7. Τὴν 25ην Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Σάββατον καὶ περὶ ὥραν 12.00' μεσημβρινήν, τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἐδεξιώθη τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην καὶ τοὺς συνοδοὺς του εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Πρυτανείας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον προσκληθῆ καὶ προσέλθει Καθηγηταὶ ἐξ ὅλων τῶν Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν. Κατ' αὐτὴν ὁ Ἀντιπρύτανης ἐλλογιμώτατος κ. Τούνηας, παρυσάζων τὸν Μακ. Πατριάρχην εἰς τοὺς προσελθόντας, ἵνα τιμήσωσιν αὐτὸν ἐλλογιμωτάτους Καθηγητάς, εἶπε τὰ ἐξῆς:

Μακαριώτατε,

Εἶμαι πολὺ εὐτυχής, ἔχων τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ ὑποδεχθῶ Ὑμᾶς ἐξ ὀνόματος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ νὰ Σᾶς ἀπευθύνω τὸ «ὡς εὖ παρέστητε» καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐπ' αὐτὸ τὰς Ὑμετέρας εὐλογίας.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ στυλοβάτης τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Διὰ τοῦτο, ἐπιτακτικὸν καθήκον ὅλων μας εἶναι νὰ ἀγαπῶμεν καὶ τιμῶμεν τὰς ἐν αὐτῇ ἱεραρχικὰς τάξεις, ἰδίως μάλιστα, ὅταν ἐκπροσωπῶνται ὑπὸ προσώπων ὡς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης.

Παρακαλῶ τὸν ἐλλογιμώτατον κύριον Ἀθανάσιον Χαστούτην, Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ ἐλλογιμώτατος Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Ἀθανάσιος Χαστούτης, προσφωνῶν τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην, εἶπε τὰ ἐξῆς:

Μακαριώτατε Πατριάρχα Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς,

Ἐν ἀγαλλιάσει πολλῇ καὶ συγκινήσει βαθεῖα τὸ Ἀθήνησιν Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον καὶ ἡ ἐν αὐτῷ Θεολογικὴ Σχολὴ ὑποδέχεται σήμερον τὴν Ὑμετέραν θειοτάτην Μακαριότητα, τὴν κοσμοῦσαν τὸν ἔνδοξον καὶ περιλάμπρον Ἀποστολικὸν τῆς Ἀντιοχείας Θρόνον, τὸν συνεχίζοντα ἐν μέσῳ παντοίων ἀντιξοότητων τὴν γεγραμμένην Ἑλληνορθόδοξον Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Θεολογικὴν παράδοσιν, ὡς αὕτη ἡδραϊώθη ὑπὸ τοῦ οὐρανοβάμονος τῶν ἐθνῶν ἀπο-

στόλου Παύλου, ἐκεῖθεν ἐξορμήσαντος, ἵνα εὐαγγελισθῇ τοῖς ἔθνεσι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τοῦ μεγάλου ἀγωνιστοῦ τῆς πίστεως καὶ μάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, τοῦ Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, τοῦ ἱεροῦ Χρυσόστομου καὶ πολλῶν ἄλλων τῆς Ἐκκλησίας πατέρων, μεγίστην ἐπὶ τὸν καθόλου βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀσκησάντων ἐπίδρασιν διὰ τοῦ ἐξόχου παραδείγματος των καὶ τῆς ἐνθέου συγγραφικῆς δραστηριότητός των.

Ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν θεοφιλὴς παρουσία τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τῆς σεπτῆς συνοδείας ἐμποιεῖ ἰδιαιτέραν τιμὴν εἰς τὸ ἀνώτατον τοῦτο πνευματικὸν Καθίδρυμα, τὸ συνειδητοποιοῦν ἐγγνωμότως ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Χώρας του τυγχάνει γνησία καὶ πιστὴ θυγάτηρ τῆς τῶν ἐξ ἐθνῶν Ἐκκλησιῶν μητρὸς, ἥς τὰ πρῶτα τέκνα προσωνομάσθησαν χριστιανοὶ καὶ ἀνέλαβον σύντονον χριστιανικὴν ἱεροποστολήν. Νῦν δ' ἐν τῇ πνευματικῇ ταύτῃ ἀναστροφῇ παρέχεται ἡμῖν ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναπολήσωμεν ἐν βαθεῖα κατανύξει μεγάλας μορφὰς τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, τραγεῖς καὶ συνεχεῖς ἀγῶνας καὶ μαρτύρια πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης, θεολογικὰ ἐπιτεύγματα ὁρθῆς καὶ ἀκριβοῦς διαιτυπώσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ πραγματώσεως εὐληκῶν σχέσεων ἀγάπης καὶ συνεργασίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας πρὸς τὰς ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλαις Χώραις Ἐκκλησίας. Ἡ εἰς τὸ παρελθὸν γοητευτικὴ αὕτη ἀναδρομὴ καὶ ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ζῶμεν, δημιουργοῦν εἰς πάντας ἡμᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους χριστιανούς, τοὺς συνεχιστάς καὶ φορεῖς τοῦ πνεύματος τῶν Ἀποστολικῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν οὐ μόνον νὰ συσφίξωμεν τοὺς συνέχοντας ἡμᾶς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης καὶ συνεργασίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐν ἐνὶ πνεύματι καὶ μιᾷ πίστει εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν νὰ εὐαγγελισθῶμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ «οἷς Χριστὸς οὐκ ἀνηγγέλην».

Ἡ Θεολογικὴ Σχολή, ἀφ' ὅτου ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Μακαριότης ἀνῆλθεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, παρακολουθεῖ μετ' ἐξαιρετικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ ζωηροῦ διαφέροντος οὐ μόνον τὴν ἐμπνευσμένην πηδαλιούχησιν τοῦ σκάφους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ τὴν ἔντονον δραστηριοποίησιν ἐν τῇ Θεολογίᾳ καὶ τῷ Ἐκκλησιαστικῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγαστήν προσπάθειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ λύσιν διορθοδόξων καὶ διαχριστιανικῶν τῆς Ἐκκλησίας προβλημάτων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τε ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ τῆς μιᾶς πίστεως, τῆς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πηγῶν της, ἥτοι τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, ἐρειδομένης.

Μακαριώτατε,

Ἐν τῇ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸν χριστιανικὸν κόσμον καὶ καθόλου τὴν ἀνθρωπότητα κρισίμῳ ταύτῃ ἐποχῇ Ὑμεῖς, «οὗς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν

περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος», ἔχετε τὸ χρέος ἅμα τε καὶ τὴν τιμὴν νὰ ἀναλάβετε μετ' ἄλλων ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν τὴν πρωτοβουλίαν πρὸς λύσιν τῶν ἀπασχολούντων τὸν χριστιανικὸν κόσμον προβλημάτων. Ἡ λύσις καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν συγχρόνων προβλημάτων εἶναι ἀδύνατος, ἐὰν ἡ Ὁρθόδοξία δὲν καταστήσῃ τὴν παρουσίαν τῆς αἰσθητῆς. Διορθόδοξοι διασκέψεις καὶ διάλογος μετὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων δύνανται νὰ τελεσφορήσουν, ἐὰν ὑπὸ τὴν κοινὴν ἡγεσίαν τῶν Ὁρθόδοξων Πατριαρχῶν ἡ Ὁρθόδοξία ἐμφανισθῇ ἡνωμένη καὶ καλῶς προητομασμένη ἐν πνεύματι πρωτοχριστιανικῆς ἀπλότητος καὶ ταπεινοφροσύνης. Μόνον τοιοῦτο πνεῦμα ἔχοντες οἱ πνευματικοὶ ταγοὶ τῆς Ἐκκλησίας, δύνανται νὰ ἀναμορφώσουν τοὺς θεσμοὺς τῶν ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀγωνιώσης καὶ τεχνοκρατουμένης συγχρόνου ἀνθρωπότητος, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τιρίδι Θεοῦ.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην θὰ συνεχίσῃ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Θεολογικὴ Σχολὴ προσφέρονσα τὰς ὑπηρεσίας τῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εὐλαβῶς ἐξαιτουμένη ὑπὲρ ἐοδώσεως τοῦ ἔργου τῆς καὶ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος τὰς ἐυλογίας.

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἀπαντῶν εἶπε:

Κύριε Ἀντιπρότανι τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Κύριε Κοσμητορ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, Ἐντιμολογιώτατοι κύριοι Καθηγηταί,

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας αἰσθάνεται τὴν μεγάλην ἀποστολὴν καὶ ἐθύνην, τὴν ὁποίαν ἔχει. Διαπιστώνει τὴν ἀκαταστασίαν καὶ τὸν φόβον καὶ τὸ κενὸν τοῦ συγχρόνου κόσμου καὶ συναισθάνεται, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι κεκλημένη νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ κενοῦ αὐτοῦ.

Ἐγὼ δὲν εἶμαι, προσωπικῶς, τόσον ἀπαισιόδοξος διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ συγχρόνου κόσμου. Παντοῦ βλέπω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τὸν λόγον τῆς Ζωῆς. Καὶ ἡ Ζωὴ δὲν ἀνέχεται νὰ μένῃ ἀκίνητος, εἰς κατάστασιν ἀπραξίας. Ὁ λόγος τῆς ἀληθείας ποθεῖ νὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν τῆς κατακτήσεως τῶν ψυχῶν.

Ἄν εἴπω, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξία ἔχει τὴν πρώτην θέσιν μετὰ τὸν ὅλον τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ εἶναι πρωτοπόρος εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐλευθερίαν ὅλου τοῦ κόσμου, δὲν θὰ εἴπω ὑπερβολὴν τινα.

Ἡ Ὁρθόδοξία ἐδράζεται ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ τὸ νόημα τῆς ἐλευθερίας εἶναι τελείως ξένον πρὸς παντὸς εἶδους σκοπιμότητος. Ἀποβλέπει εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ νέου πνεύματος, τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνάγκην ὁ σύγχρονος κόσμος.

Αἰσθάνομαι βαθυτάτην εὐχαρίστησιν εὐρισκόμενος εἰς τὸ Καθίδρυμα τοῦτο καὶ ἀντικρῦζων τοὺς ἐξοχωτάτους τῶν ἐκπροσώπων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀξία τοῦ Καθιδρύματος τούτου δὲν ἔγκειται

εἰς αὐτὸ καθ' αὐτό, ἀλλὰ εἰς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον τὸ ἐμπνέει.

Ἡ δύναμις δὲν ἐξαργατίζεται οὔτε προέρχεται ἀπὸ τὴν ὕλην, ἀλλ' ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν τῆς ἐμπνεύσεώς του. Ἀκόμῃ, δύναμις εἶναι ὄχι ἡ θεωρία μόνη τῆς, ἀλλὰ ἡ ἐμπρακτος ἐφαρμογὴ τῆς.

Ἡ Ὁρθόδοξία διέρχεται εἰς τὰς ἡμέρας μας κρίσιν. Κρίσιν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν.

Ἀμφότεροι, δηλαδὴ καὶ αἱ δύο Ἐκκλησίαι, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἔχομεν χρέος νὰ παραμείνωμεν ἡνωμένοι καὶ νὰ συνεργασθῶμεν στενῶς διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Νὰ τὴν καταστήσωμεν ἰσχυρὰν διὰ τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἀγάπης. Ὅταν θὰ ἔλθωμεν εἰς διάλογον μετὰ τὰς ἄλλας Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν Ὁρθόδοξίαν, βαθυτέραν ἐντὸς μας. Τότε ἡ Ὁρθόδοξία θὰ καταστήῃ ἡ ἐκκυστικὴ δύναμις, ἡ ὁποία θὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον μέχρι τώρα τὴν εὐκαιρίαν νὰ κατανοήσουν τὴν δύναμιν τῆς.

Ἡ Ὁρθόδοξία ἔχει δεχθῇ τὴν ἀγάπην τῆς Θεότητος. Ἐχομεν χρέος τὴν ἀγάπην αὐτὴν νὰ τὴν ἐμπλουτίσωμεν καὶ νὰ ἀποκαλύψωμεν ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς, οἱ ὁποῖοι φυλάσσονται εἰς τὴν Ὁρθόδοξίαν. Τοὺς θησαυροὺς τούτους ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τοὺς περιεφρούρησε παρὰ τοὺς συνεχεῖς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ὑπέμεινε, παρὰ τὸ ἀδιάκοπον μαρτύριον.

Πρὸς τοῦτο, διὰ νὰ ἀποκαλύψωμεν δηλ. τοὺς θησαυροὺς τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀνελάβομεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδρυσιν Θεολογικῆς Σχολῆς. Δι' αὐτῆς θὰ ἀνασυνδέσωμεν τὴν νέαν Ἀντιόχειαν μετὰ τὴν παλαιάν. Ἐπιδιώκομεν ὄχι μόνον τὴν Θεολογικὴν κατάρτισιν τῶν φοιτητῶν μας, ἀλλὰ κυρίως νὰ μεταβάλλωμεν τὴν Θεολογίαν εἰς ἐνσάρκωσιν τῶν χριστιανικῶν νοημάτων, ὥστε νὰ γίνουν βίωμα. Δὲν θέλωμεν ἀπλῶς διανοούμενους, ἀλλὰ φορεῖς τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ θὰ τὸ μεταλαμπαδεύουν καὶ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου.

Τώρα, ὅτε ἡ Θεολογικὴ μας Σχολὴ εὐρίσκεται εἰς τὰ πρῶτά της βήματα, ἀναμένομεν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰ ἐν Ἑλλάδι Πανεπιστήμια πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν, ὥστε καὶ νὰ ἀνοίξῃ ὁ δρόμος, καὶ νὰ συναντηθῶμεν μετὰ τὰ παλαιά, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστήσωμεν τὴν νέαν Θεολογικὴν σκῆπιν τῆς Ἀντιοχείας καὶ πάλιν φῶς, κέντρον δι' ὃ καὶ θὰ ὠφελῶμεν καὶ θὰ ὠφελωμένα καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἡ Σχολὴ τῆς Ἀντιοχείας ἔχει ἓνα ἰδιαιτέρον χάρισμα. Ἐχει ποιητικὸν στοχασμόν. Ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας εἶναι Ἐκκλησία ἐνορασεως. Ὅλος ὁ λαὸς τῆς Ἀντιοχείας, ἀκόμῃ καὶ τῶν κατωτέρων λαϊκῶν στρωμάτων, ἔχει ποιητικὰς πησεις, παρ' ὅλον ὅτι εὐρίσκεται εἰς κατάστασιν πενίας. Προσπαθεῖ νὰ ὑψωθῇ ἀπὸ τὰ ἐπίγεια πρὸς τὰ οὐράνια.

Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆς εἶναι ἐπίσκεψις ἀγάπης. Καὶ ἐλπίδος, ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ συνεργασθῶμεν. Καὶ ὅτι

ὁ κυριώτερος παράγων τῆς συνεργασίας ταύτης θὰ εἶναι τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Καὶ ὅτι ἡ συνεργασία αὐτὴ θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ νὰ βαδίσωμεν ἀπὸ τὰ φαινόμενα εἰς τὸ βάθος τῆς οὐσίας καὶ νὰ σφυρηλατήσωμεν δεσμούς, βασιζομένους ἐπὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ δώσωμεν εἰς τὸν πολιτισμόν μας ὄντοτητα πνευματικὴν καὶ ἀξίαν ἀληθινήν.

Εὐχαριστῶ ὅλους Ὑμᾶς.

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Ἀντιπρότανι καὶ τὸν κ. Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, καὶ ἐξ ὀνόματός μου καὶ ἐξ ὀνόματος τῶν συνοδευόντων με Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, οἵτινες, ὡς καὶ ἐγώ, βλέπουν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα τὴν ὡραιότατην εἰκόνα, εἰς τὴν ὁποίαν συνεννοῦνται ὁμονικῶς ἡ σκέψις μετὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν παρήγγειλεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, καὶ διεμορφώθη ὁ Χριστιανικὸς πολιτισμός, ὁ ὁποῖος ἐξέφυσε καὶ ἐξηγγένισε τὸν κόσμον.

Σὰς εὐχαριστῶ καὶ σὰς προσκαλῶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ ἀντιληφθῇτε καὶ σεῖς, αὐτὰ ποὺ ἡμεῖς διεπιστώσαμεν ἐδῶ.

Εὐλογῶ τὸ Καθίδρυμα τοῦτο καὶ εὐχομαι, ὅπως ὁ Κύριος τὸ διατηρῇ ὡς θεμέλιον τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἰδεώδους εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ἀμήν.

8. Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ἀπὸ ὥρας 19.00' μέχρις 21.00', οἱ Πρεσβευταὶ τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν ὠργάνωσαν ἀπὸ κοινοῦ δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας καὶ τῶν συνοδῶν του εἰς τὸ Μέγαρον τῆς ἐνταῦθα Πρεσβείας τῆς Συρίας. Εἰς τὴν δεξίωσιν αὐτὴν προσῆλθεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Μητροπολῖται, Ὑπουργοί, Γεν. Διευθυνταὶ Ὑπουργείων, Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, Ἀντιπρόσωποι ξένων Κρατῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐξάρωμεν καὶ πάλιν τὴν προσήλωσιν, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀραβικὸς Λαὸς τηρεῖ τὰς παραδόσεις τῶν πρώτων τοῦ Μωάμεθ διαδόχων Καλιφῶν καὶ σέβεται τὰ δοθέντα ἔκτοτε εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους Πατριάρχας ἰδιαίτερα προνόμια, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ὑποδουλώσαντας αὐτοὺς λαοὺς, (Μαμελοῦκοι), οἱ ὁποῖοι κατετυράννησαν καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Χωρῶν ἐκείνων, μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ προκληθοῦν αἰ τόσων συμφορῶν διὰ τὴν ἀνατολὴν αἰτία γενόμεναι σταυροφορίαι.

9. Τὴν ἐπομένην, 26ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν, ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας πανηγυρικὴ Πατριαρχικὴ Λειτουργία εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναόν. Εἰς τὴν Λειτουργίαν ταύτην ἔλαβον μέρος οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ὅρους Ἀβάνου κ. Γεώργιος, Βαγδάτης κ. Κωνσταντῖνος, Καλαβρύτων καὶ Αἰγυπτίας κ. Γεώργιος, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος, οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Δέρβης κ. Κοσμάς καὶ Ἀχελφύου κ. Εὐθύμιος καὶ ἄλλοι κληρικοί.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὅστις ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς συμπροσηύχοντο μετὰ τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην εἰπὼν τὰ ἑξῆς: (Τὸ κείμενον τοῦτο ἴδε εἰς σελ. 529 κ. ἑξ.).

Ὁ Μακ. Πατριάρχης, πλήρης συγκινήσεως, ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς: (Τὸ κείμενον τοῦτο ἴδε εἰς σελ. 532 κ. ἑξ.).

Τὰς προσφωνήσεις τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πατριάρχου ἐκάλυψαν ζωηρόταται αὐθόρμητοι ἐπευφημίαι τοῦ πυκνοτάτου ἐκκλησιασματος τῶν εὐσεβῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι προσῆλθον νὰ πάρουν τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης δένειμεν ἐπὶ ὥρας τὸ ἀντίδωρον εἰς τοὺς συνωθούμενους περὶ αὐτὸν πιστοὺς, διὰ νὰ ἀσπασθοῦν τὴν σεπτὴν καὶ χαριτόβρυτον Πατριαρχικὴν αὐτοῦ δεξιάν.

10. Τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ περὶ περὶ ὥραν 13.30', ἐδόθη πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Πατριάρχου καὶ τῶν συνοδῶν του εἰς τὸ Διορθόδοξον Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης ἐπίσημον γεῦμα ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρεκάθησαν ὁ ἐξοχ. Ὑπουργὸς Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεράσιμος Φραγκᾶτος, οἱ ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ τῶν Κρατῶν Συρίας, Λιβάνου, Σαουδῆς Ἀραβίας, Αἰγύπτου, Λιβύης καὶ Ἰράκ, οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. Δημ. Παπαλουκάς, Γ. Γιάνναρης, Εὐστάθιος Καραμάνδης, Κωνστ. Κούρκουλας, Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Ἑθνικῆς Παιδείας, ὁ ἐλλογμώτατος Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀθανάσιος Χαστούπης, τὰ μέλη τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Πρωτ. Ἰωάννης Ρωμανίδης καὶ Παν. Σιμωνᾶς κ. ἄ.

Κατὰ τὸ γεῦμα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμος, ἐγείρων πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου κ. Ἡλία, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε,

Ἡ χαρὰ τῆς συναντήσεως ταύτης καὶ ἡ εὐφροσύνη τοῦ κοινοῦ τούτου γεύματος τῆς ἀγάπης, δὲν εἶναι παρὰ ἐν σύμβολον, μία ἐξωτερικὴ ἔκφρασις τῆς βαθύτατης ἐσωτερικῆς χαρᾶς, ἡ ὁποία πληροῖ τὰς καρδίας ὅλων μας, χάρις εἰς τὸ εὐτυχὲς γεγονός τῆς παρουσίας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐνταῦθα καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μεθ' Ὑμῶν.

Ὅπως ὁ δεσμοφύλαξ τῶν Φιλιππῶν παρέθηκε τῷ ἀγίῳ ἀποστόλῳ Παύλῳ τράπεζαν πεπιστευκὴς

τῷ Θεῷ καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικεῖ (Πραξ. ιστ', 34), οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὁλόκληρος, καὶ μετ' αὐτῆς ἡ ἡμετέρα ταπεινότης καὶ ἡ περὶ ἡμῶν Ἱερὰ Σύνοδος καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ συνεργάται καὶ φίλοι καὶ πάντες οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, αἰσθανόμεθα τὴν αὐτὴν ἀγαλλίασιν ἔχοντες ἐν μέσῳ ἡμῶν τὴν Ὑμετέραν πεπνυμένην Μακαριότητα καὶ τοὺς ἐν Θεῷ ἀξιότους Σεβασμιωτάτους συνεργούς Ὑμῶν.

Καὶ ὅπως ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, διδάσκων περὶ τῆς εὐφροσύνης τῆς θείας Βασιλείας Του, ἀπεδέχθη τὴν φωνὴν τοῦ εἰπόντος «μακάριος ὁς ἂν φάγη ἄρτον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ», οὕτω καὶ ἡμεῖς πάντες ἀποδεχόμεθα τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ἔσωθεν καὶ θεωροῦμεν ἑαυτοὺς μακαρίους συντρώνοντες μετὰ τῆς Ὑμετέρας φιλιότητος Μακαριότητος.

Συνεχόμεθα ὁμῶς καὶ λύπη διὰ τὸν ἐπικείμενον χωρισμόν, σώματι ὁμῶς μόνον, οὐ πνεύματι οὔτε καρδίᾳ.

Ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς ἡμᾶς μία ἰσχυρὰ παρηγορία:

Εἶναι οἱ ἐξοχώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀδελφῶν εὐγενῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ μάλιστα ταύτῃ, ἐπιθυμῶ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω καὶ δημοσίᾳ. Ὅχι μόνον διότι εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ ἀποδεχθῶν τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ νὰ λαμπρύνουν διὰ τῆς παρουσίας των τὴν τράπεζαν ταύτην, τὴν τράπεζαν τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐπιδεικνύεται ἀπὸ τὰ Κράτη, τὰ ὁποῖα ἐκπροσωποῦν, ἐπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὰς Χώρας αὐτάς.

Τοὺς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσουν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας ὅχι μόνον ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρῳ τῆς περὶ ἡμῶν Ἱεραρχίας καὶ τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, εἰς τὰς Κυβερνήσεις των, τὰς ὁποίας τόσον ἐπαξίως ἐκπροσωποῦν, καὶ νὰ διαβεβαιώσουν αὐτάς, ὅτι ἐκτιμῶμεν προσηκόντως πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἀγάπης ἐκ μέρους των ἐπὲρ τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ των διαβιούντων τέκνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐνθυμούμενος δὲ καὶ πάλιν, Μακαριώτατε, τὴν εὐτυχίαν ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως Ὑμῶν εἰς τὸν Πατρι-

Ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡ λ ί α ς Δ' ἐν μέσῳ τῶν Σεβ. Μητροπολίτου Ὁρους Λιβάνου κ. Γεωργίου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Δέρβης κ. Κοσμά, τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου κ. Κων. Μπόνη καὶ τοῦ Παν. Ἀρχιγραμματεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Βαρθολομαίου Κατσούρη.

αρχικὸν Θρόνον πρῶτην ἐπέτειον, τὴν ὁποίαν ἔχομεν τὸ προνόμιον νὰ ἐορτάζωμεν μετ' Ὑμῶν, δέομαι τοῦ Κυρίου, ἵνα εὐδοκήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ Ὑμᾶς ἐπὶ ἔτη ὅ,τι πλεῖστα εἰς τὸ δυσχερέστατον μὲν, ἀλλὰ σωτήριον ἔργον Σας.

Εἴθε ὁ Κύριος νὰ Σᾶς χαρίξῃ ὑγίειαν κατ' ἄμφω, ἵνα ἐργάζησθε τὸ πανάγιον Αὐτοῦ θέλημα καὶ δοξάζεται τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τιμᾶται καὶ μεγαλύνηται ἡ κατὰ Ἀντιόχειαν Πρεσβυτερῆς Ἐκκλησίᾳ καὶ σύμπασα ἡ ἐν Χριστῷ ἀδελφότης τῶν ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Αὐταὶ ἡνωμέναι στερεῶς μετ' ἀλλήλων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους διακονοῦν, ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἀποτελέσουν σπουδαῖον παράγοντα εἰρήνης, δικαιοσύνης, ἐλευθερίας καὶ πάσης ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίας, ὅχι μόνον διὰ τὰ καθ' ἕκαστα ποίμνια, τὰ ὁποῖα ποιμαίνουσιν, ἀλλὰ καὶ πολὺν πέραν τούτων.

Μὲ αὐτάς, Μακαριώτατε, τὰς σκέψεις καὶ αὐτὰ τὰ ἐντονώτατα συναισθήματα θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ ὑψώσω τὸ ποτήριον τοῦτο καὶ νὰ προσπῶ εἰς ὑγίειαν τῆς Ὑμετέρας γεγραῶς Μακαριότητος, τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῆς συνοδῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν γενναίων Ἀραβικῶν Λαῶν. Πρὸς παραμυθίαν δὲ ἡμῶν, ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ χωρισμῷ, θὰ εὐχηθῶ «ταχεῖαν ἐπανασυνάντησιν».

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

Μακαριώτατε,

Σᾶς εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δι' ὅλα, ὅσα ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδω εἰς τὴν Χώραν ταύτην.

Πρῶτα-πρῶτα, ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὴν ἀγάπην τοῦ Μακαριωτάτου, ἡ ὁποία, ἀπὸ πολὺν ἤδη καιρὸν, ἐστάθη δι' ἐμὲ πολύτιμος καὶ θὰ εἶναι πάντοτε πολύτιμος.

Δὲν θέλω νὰ μακρηγορήσω. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα. Θὰ τὴν ἀγαπῶ πάντοτε καὶ θὰ τὴν ἔχω εἰς τὰς προσευχάς μου, ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

Ἐν μόνον ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τὸ ὅποιον παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὲ ἀξιώσῃ: Νὰ ὑπηρετήσω δηλ. αὐτὴν τὴν ἁγίαν Ὁρθοδοξίαν, ἡ ὁποία, ὡς εἶναι φανερόν, εἶναι τὸ μόνον ἡθικὸν καὶ κοινωνικὸν σύστημα, τὸ ὅποιον δύναται νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν δρόμον τοῦ λόγοντος «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ».

Ἐγὼ προσωπικῶς, Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ ἐκ μέρους τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν. Εἶναι εὐτυχὲς γεγονός, ὅτι οἱ Πρεσβευταὶ τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν εὐρίσκονται τώρα ἀνάμεσά μας. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὰ Ἀραβικὰ Κράτη ξέρουσιν νὰ ἀγαποῦν. Ἀγαποῦν δὲ τὴν Ἑλλάδα, διότι καὶ αὐτὴ ἔδειξεν ἀγάπην πρὸς τὰ Ἀραβικὰ Κράτη. Αἰσθάνεται τὸν πόνον καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς ἀρχάς, περὶ τῶν ὁποίων πολέμων, διότι ἡ Ἑλλὰς πολεμεῖ πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἰδική μας ὑπόθεσις εἰς τὴν

Ἀνατολήν, ἡ ὑπόθεσις τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν, εἶναι ὑπόθεσις δικαιοσύνης. Ἡμεῖς θὰ παλαίψωμεν. Θὰ παλαίψωμεν, ὅχι διὰ νὰ νικήσωμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ διὰ νὰ νικήσῃ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἐλευθερία. Ἡμεῖς ἔχομεν ὡς σκοπὸν μας, μὲ τὴν ἐντατικὴν ἐργασίαν τῶν Κρατῶν τὰ ὁποῖα πιστεύουν εἰς τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἀπελευθερώσωμεν τὸν κόσμον. Πρὸς τοῦτο, θὰ σχηματίζωμεν ἐν πνευματικῶν μέτωπον ἐναντίον τοῦ ὕλικου κόσμου.

Εἴμεθα Ὁρθόδοξοι καὶ θὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν ἀλήθειαν.

Σᾶς εὐχαριστῶ, Μακαριώτατε. Εὐχαριστῶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Εὐχαριστῶ τὸν χριστιανικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος πολεμεῖ μαζί μας διὰ τὴν ἐλευθερίαν.

11. Κατὰ τὸ διάστημα, ἐξ ἄλλου, τῆς ἐδῶ παραμονῆς τοῦ ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡ λ ί α ς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰ α κ ὠ β ο υ ἡ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Σ τ ε φ ἄ ν ο υ καὶ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀγελώου κ. Εὐ θ υ μ ί ο υ, ἐπεσκέφθη μετὰ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν Σεβ. Ἀρχιερέων τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον, τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς ἀγίου Νικολάου Ἀχαρνῶν καὶ ἀγίων Πάντων Καλλιθέας, προσφάτως ἀγιογραφηθέντας ὑπὸ δαπρεπεστάτων Ἑλλήνων βυζαντινῶν ἀγιογράφων, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ὁρφανοτροφεῖον Βουλ'αγμένης, τὸ Νοσηλευτικὸν Ἰδρυμα Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ν.Ι.Κ.Ε.), τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἀγίας Τριάδος Κωρωπὶ καὶ τὸ Σπίτι Γαλήνης τῆς Ἑνορίας ἀγίων Πάντων Καλλιθέας, ὅπου κοινωνικὴ λειτουργὸς ἐξέθεσεν εἰς αὐτὸν δι' ὀλίγων τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν Σπ.τιῶν Γαλήνης καὶ τὸ ἐν γένει ἔργον τῶν.

Ἀκόμῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐδῶ παραμονῆς του, ὁ Πατριάρχης ἐπεσκέφθη τὰς ἀδελφότητας «Ζωῆς» καὶ «Σωτήρος» καὶ παρηκολούθησε τὰς συσκέψεις περὶ τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ περὶ τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας εἰς τὴν αἰθουσαν διαλέξεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Εἶναι ἄξιον σημειώσεως, ὅτι ὁ Πατριάρχης παρέκαμψε κάθε τυπικὴν καὶ χωρὶς ἰδιαιτέραν ἀξίαν ἐκδήλωσιν καὶ ἐνδ.αφερόμενος, ὡς εἶπε, νὰ ἀποκτήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρας ἐμπειρίας περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τοῦ μόνου πρὸς ὅ,τι θεωρεῖ ὠφέλιμον. «Ἠλθαμε γὰρ δουλεῖα», ἠκούσθη λέγων.

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τούτου, εἶχε σύσκεψιν μὲ τὴν Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, εἰς ἣν παρεκάθισε καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος. Κατ' αὐτὴν, μετὰ σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Προέδρου τῆς Μ.Σ.Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, ἀντιμετωπίσθησαν ζητήματα συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἐν γένει τῶν Ὁρθοδόξων, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων προβλημάτων καὶ εἰδικῶ-

α-

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας ὁ Δ' συνομιλῶν μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, Προέδρου τῆς Μ. Σ. Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ.

τερων τῶν βαλλομένων ἀρχαίων τῆς Ἐκκλησίας θεσμίων.

12. Ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἄξιον εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης, καλέσας παρ' αὐτῷ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μυτιλήνης κ. Ἰακώβον, Πρόεδρον τῆς Μ. Σ. Ε. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ, ἀπένειμεν εἰς αὐτὸν τὸ παράσημον τοῦ Ἀνωτέρου Ταξιάρχου τῶν ἀγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, εἰς ἐπιβράβευσιν τῶν ὅσων ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας ἔπραξεν καὶ τῆς ἐν γένει δράσεως αὐτοῦ εἰς τὸν τομέα τῶν Διορθοδόξων Σχέσεων, καὶ δὴ τῆς δημιουργίας πνεύματος εἰλικρινοῦς ἀγάπης μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.

13. Τὴν 27ην Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Δευτέραν καὶ περὶ ὥραν 12.00' μεσημβρινήν, ἐγένετο ἀποχαιρετιστήριος δεξίωσις εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν. Κατ' αὐτὴν, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴν βαθυτάτην ἱκανοποίησίν του ἀπὸ τῆς ἐπίσκεψίν του εἰς Ἀθήνας, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρευρισκομένους κληρικούς: «Φεύγω ὅχι μὲ ἀναμνήσεις,

ἀλλὰ μὲ ζωὴν. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι πάντοτε μαζί σας».

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ περὶ ὥραν 16.30' μ.μ. ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἀπεγειοῦτο τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἱερὰν Καθέδραν του.

Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην προέπεμψεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ἐξοχώτατος κ. Δημ. Τσάκωνας, Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν, οἱ ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν καὶ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

14. Οὕτως, ἔληξεν ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Πατρός Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας τοῦ Δ' εἰς Ἑλλάδα.

Ὑπῆρξεν ὑψίστης σημασίας καὶ ἐδημιούργησε τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ὄντως πεφωτισμένη μορφή του θὰ ἀξιοποιήσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀρχιμ. ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ 150ΕΤΗΡΙΔΙ

Ο ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Δέν θά ἦτο ὑπερβολή, ἐάν εἴπωμεν, ὅτι ὁ Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος, ὁ ἀπὸ Ἄρτης καὶ Ναυπάκτου, ὑπῆρξεν ὁ στυλοβάτης τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας, ἡ δ' ἀπρεπεστέρα μορφή τοῦ Ἀγῶνος, ὅχι μόνον εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν στρατιωτικόν.

Ὁ Ἰγνάτιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Μυτιλήνην τῷ 1765, κατ' ἄλλους δὲ τῷ 1766. Τὸ κατὰ κόσμον ὄνομά του ἦτο Ἰωάννης καὶ τὸ ἐπίθετόν του Μπάμπalos. Οἱ γονεῖς του ἦσαν ἄσημοι ἄνθρωποι. Κατήγοντο ἀπὸ τὸ χωρίον Χρύσαφα τῆς Λακεδαιμόνος καὶ εἶναι ἄγνωστον πότε καὶ διατὶ μετηγάστεισαν εἰς τὴν Λέσβον.

Εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν ὁ Ἰγνάτιος ὡς μοναχός, συνοδευόμενος ἀπὸ ἑνα θεῖον τοῦ Ἱερομονάχου Γεράσιμου, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Λέσβον καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐφοίτησεν εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν. Τὸ ὅτι ἐκάφη μοναχός ἐδῶ εἰς τὴν Μυτιλήνην, τὸ ὅτι κατὰ τὴν κουράν ἔλαβε τὸ ὄνομα Ἰγνάτιος, τὸ ὅτι διήνυσεν τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐφηβείας του πλησίον τοῦ θεῖου τοῦ Ἱερομονάχου, προφανῶς εἰς μοναστηριακὸν περιβάλλον, ὅλα αὐτὰ μᾶς κινοῦν εἰς μίαν ὑπόθεσιν, μήπως ὁ θεῖος τοῦ Ἰγνατίου, Ἱερομόναχος Γεράσιμος, ὁ παραλαβὼν τὸν νεαρὸν ἀνεψιὸν του ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἦτο ἀδελφός τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Λειμῶνος Λέσβου, ἡ ὁποία τότε ἐτέλει ἐν πλήρει ἀκμῇ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν Μονὴν διήλθεν ὁ νεαρός τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεότητός του, ἐκπαιδευόμενος εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, φροντίδι τοῦ θεῖου τοῦ Ἱερομονάχου, καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν μοναχισμόν, ἔλαβε κατὰ τὴν κουράν τὸ ὄνομα Ἰγνάτιος, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Μονῆς, Ἀγίου Ἰγνατίου. Τὸ ζήτημα χρήζει ἐρεύνης.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ἰγνάτιος ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ ἀμέσως προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Μητροπολίτου Ἐφέσου Σαμουήλ, ὁ ὁποῖος ὡς «Γέροντας» διέμενε μονίμως εἰς τὸ Φανάρι, διότι, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν, οἱ ἔχοντες τὸν τίτλον τοῦ «Γέροντα» Μητροπολίται ἦσαν μόνιμα μέλη τῆς Συνόδου καὶ διέμενον μονίμως εἰς τὴν Κων/πολιν ὡς σύμβουλοι παρὰ τῷ Πατριάρχῃ, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας των διετήρουν βοηθοὺς ἐπισκόπους. Ἦτο ἡ ἀκμὴ τότε τοῦ «Γεροντισμοῦ».

Οὕτως, ὑπὸ τὴν προστασίαν ἰσχυροῦ προστάτου τελῶν ὁ Ἰγνάτιος καὶ πεποικισμένος ὢν ἀπὸ ἐξαίρετα πνευματικὰ προσόντα καὶ ἀπὸ ἔκτακτα ψυχικὰ χαρίσματα ἡγαπήθη, ἐξετιμήθη ἀπὸ τοὺς Ἐκκλ. κύκλους τοῦ Φαναρίου, δι' αὐτὸ δὲ καὶ εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ὕψιστον ἀξίωμα τῆς ἀρχιε-

ρωσύνης, γενόμενος Μητροπολίτης μιᾶς μεγάλης καὶ ἐμπεριστάτου Μητροπόλεως, οἷα ἦτο τότε ἡ Μητρόπολις Ἄρτης καὶ Ναυπάκτου, ἡ ὁποία κατεῖχε τὸν χώρον, τὸν ὁποῖον κατέχουν σήμερον αἱ Μητροπόλεις Ἄρτης, Ναυπακτίας, Εὐρυτανίας, Πρεβέζης καὶ Αἰτωλοακαρνανίας.

Εἰς τὴν ἐπίκαιρον καὶ ἐμπερίστατον αὐτὴν Μητρόπολιν εὐρεθεὶς ὁ Ἰγνάτιος ἤρχισε νὰ καταστρώνῃ καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὰ σχέδιά του διὰ τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ δούλου Ἑθνους, ἰδρύσας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ πρῶτα Σχολεῖά του εἰς τὴν Ἡπειρον, προστατεύων παραλλήλως τὰ πρῶτα ἀνταρτικά σώματα τῶν κλεφτῶν καὶ ἀρματωλῶν, τὰ ὁποῖα εὗρισκον καταφύγιον εἰς τὰ Ρωσοκρατούμενα τότε Ἑπτάνησα. Μὲ τὸν Ἀλῆ Πασᾶ κατώρθωσε νὰ συνάψῃ φιλικὰς σχέσεις καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην του, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ νὰ δύναται νὰ κατευνάξῃ τὰ αἰμοβόρα αὐτοῦ ἔνστικτα καὶ νὰ προλαμβάνῃ δεινὰ εἰς βάρος τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας του. Ἀλλ' ὅτε βραδύτερον κατὰ τὸ 1805 συνεκρούσθη, ἡναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἄρταν καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ Ἀγῶνος, ὅστις ἤρχισε νὰ παρασκευάζεται ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τῆς Ρωσίας ἐναντίον τῶν Τούρκων. Κατὰ τὸ 1807 ἐκ Κερκύρας μεταβαίνει εἰς τὴν Ρωσίαν, ὅπου τελῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Τσάρου Ἀλεξάνδρου Α' καὶ ἄλλων ἰσχυρῶν προσώπων, ἅτινα περιέβαλον αὐτὸν διὰ βαθείας ἐκτιμήσεως, ἐγκαθίσταται τὸ 1810 εἰς Βουκουρέστιον, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὡς Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας, ἀναλαβὼν τὴν δαποίμανσιν τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας παραδουναβίους ἐπαρχίας, τῆς Βλαχίας, τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Βεσσαραβίας. Ἐκεῖ εἰς τὴν νέαν του θέσιν ὁ μεγαλόπνοος Ἱεράρχης, συνεχίζων τὸ πρόγραμμά του διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀναπτύσσει μίαν τεραστίαν ἐκπαιδευτικὴν καὶ ἐθνικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν, ὅχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν τότε ἐκεῖ κατὰ χιλιάδας διεσπαρμένοι, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Βλάχων, ἰδρύσας πρὸς τοῦτο πολλὰ Σχολεῖα. Δὲν παρέλειψε δὲ νὰ ἰδρύσῃ καὶ μίαν ἀνωτέραν Σχολήν, γνωστὴν ὡς Λύκειον ἢ Ἀκαδημίαν καὶ νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὸ πνευματικὸν ἐκεῖνο Ἱδρυμα ἐξ Εὐρώπης πολλοὺς Ἑλλήνας λογίους, μετὰ τῶν ὁποίων συνειργάσθη, οὐ μόνον διὰ τὴν προστασίαν καὶ καλλιέργειαν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν Ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου κατὰ τὸ 1812, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ Ρωσία ἡναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς πα-

ραδουναβίου περιοχάς, ὅς οὗτος ἐποίμαινεν, ἐθεώρησε πλέον ὥς περαιωθεῖσαν τὴν ἀποστολὴν του ἐν Βλαχίᾳ, δι' ὃ σπεύδει νὰ μεταφέρῃ τὸ κέντρον τῆς δράσεώς του πρῶτον μὲν εἰς τὴν Βιέννην, ὅπου παρέμεινε μέχρι τοῦ 1815, καὶ εἶτα εἰς τὴν Πίζαν τῆς Ἰταλίας, ὁπόθεν συνεχίζει ἀκούραστος τὸ μέγα καὶ σωτήριο ἔργον του. Ἐκεῖ συνιστᾷ μορφωτικούς Συλλόγους, συλλέγει χρήματα, ἰδρύει νέα σχολεῖα εἰς τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα, μετακαλεῖ νέους ἐκ τῆς δούλης Πατρίδος, τοὺς μορφώνει, τοὺς προετοιμάζει καὶ τοὺς στέλλει ὀπίσω διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς διδάσκαλοι εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὡς κήρυκες τῶν ιδεῶν τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν Εὐρώπῃ εὐρισκόμενος δὲν ἔδωκεν ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις του οὐδὲ νυσταγμὸν τοῖς βλεφάροις του». Ἐργάζεται ἡμέραν καὶ νύκτα, χωρὶς καμμίαν ἀνάπαυλαν, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γένους. Εὐρίσκεται συνεχῶς εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς Κυβερνήτας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τοῦ κόσμου τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Ἐπιστημῶν, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ νὰ διαφωτίσῃ ὅλους περὶ τῶν ἱερῶν σκοπῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἥ ὁποία ἔμελλε νὰ ἐκτραγῇ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὰ δίκαια τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Τὸ κῦρὸς του ἦτο μέγα, διότι ἐτιμᾶτο ὑπὸ πάντων διὰ τὴν βαθεῖάν του μόρφωσιν, τὸ ἐξάίρετον ἦθος, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν πολιτικὴν πεῖραν καὶ ὠριμότητα.

Ὅταν ἐκηρύχθη ἡ Ἐπανάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Ἰγνάτιος γίνεται εἰς τὴν Εὐρώπῃν ὁ φλογερὸς ἀπόστολος καὶ ὁ διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐπαναστατημένου Γένους. Ἐπικοινωνεῖ μὲ ὅλην τὴν Εὐρώπην, διαφωτίζει τοὺς πάντας, μεταστρέφει τὸ φρόνημα τῶν ἀντιφρονούντων ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος, τοὺς συγκινεῖ, δημιουργεῖ ἓνα ἀληθινὸν συναγερμὸν, ἐνεργεῖ ἐράνους, συλλέγει πυρομαχικά, ἀποστέλλει πολεμικὸν ὕλικὸν εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἑλληνας, εὐρίσκεται εἰς συχνὴν ἐπαφὴν μὲ τοὺς ὀπλαρχηγούς καὶ μὲ τοὺς πρῶτους διοικητάς τοῦ ἔθνους, τοὺς ἐνθαρρύνει, τοὺς κατευθύνει εἰς τὸν Ἀγῶνα, τοὺς συμβάλλει, ὅσάκις δίστανται, συνεργάζεται στενῶς μὲ τὸν Ὑψηλάντην, ἐπικαλεῖται πολλάκις τὴν βοήθειαν τῆς φίλης Ρωσίας καὶ θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀγῶνος τὰ πάντα καὶ ὅτι πολύτιμον εἶχε μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του.

Καὶ ὅταν ἐπεκράτησεν ἡ Ἐπανάστασις καὶ ἐσχηματίσθη ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ὁ Μητροπολίτης Ἰγνάτιος λαμβάνει μέτρα διὰ τὴν πολιτικὴν συγκρότησιν τῆς Χώρας, μεριμνᾷ διὰ μίαν χρηστὴν διοίκησιν, διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρῶτου Συντάγματος καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη τὸ πολίτευμα.

Καὶ ἐνῶ ἡτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ βοηθή-

† Ὁ Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος.

ση ἐκ τοῦ πλησίων τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα, ἀπο-
θνήσκει εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν, τὴν 31ην Αὐγούστου
1828 (π. ἡμ.) εἰς τὴν Πίζαν, πρὸς μεγάλην
θλίψιν ὅχι μόνον τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ
αὐτῶν τῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ρωσίᾳ πολυπληθῶν φίλων
καὶ θαυμαστῶν του. Τὸ σκῆνωμά του ἐτάφη ἐν μέσῳ
θρήνων καὶ κλαυθμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ φίλων του,
ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Λιβόρνου, ὡς
μαρτυρεῖ ἡ πράξις, ἥτις εὐρηται εἰς τὸ σωζόμενον ἐπὶ
«βιβλίον ἀποβιωτηρίων πράξεων» τοῦ Ἑλληνικοῦ ναοῦ
Λιβόρνου (σ. 101) ἔχουσα οὕτως:

*«1828, Αὐγούστου 31, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν
ὁ Πανιερώτατος Ἰγνάτιος, πάλαι μὲν Ἀρχιεπίσκοπος
Μητροπολίτης, εἶτα Οὐγγροβλαχίας, καὶ εἰς τὰς δύο Σε-
πτεμβρίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ἐτάφη ἐμπροσθεν τῆς βα-
σιλικῆς θυρᾶς τῆς Ἐκκλησίας παρ' ἡμῶν Ἰωακείμ
Βαλαμόντε καὶ Εὐγενίου Καίτη τῶν ἐφημερίων».*

Τὸν θάνατόν του ἐθρήνησεν ὅχι μόνον ἡ Ἑλλάς,
ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη.

Ἐπὶ τῆς ἐπιταφίου πλακὸς ἐχαράχθη ὥραϊον ἐπι-
τύμβιον, εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν συντα-
χθέν, τὸ ὁποῖον καταλήγει ὡς ἑξῆς:

*«Γεννηθεὶς ἐν Μυτιλήνῃ τῷ 1765 ἐτελεύτα ἐν
Πείσσαις τῇ 31 Αὐγούστου 1828 σωτηρίου ἔτους».*

Ἐπὶ τῆς ἰδίας πλακὸς ἐχαράχθη καὶ ἐν ἄλλο
ἐπιτύμβιον εἰς τὴν ἀπλὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, διότι
ὁ Ἰγνάτιος ἦτο ὑπέρμαχος τῆς δημοτικῆς γλώσσης.

*Ἀγάπην, δόξαν, θησαυρόν, τρυφήν, χαράν, ἐλ-
πίδα*

*δὲν εἶχεν ἄλλην ἐπὶ γῆς, πλὴν μόνην τὴν πατρίδα,
τὸν πόθον του ἀπῆλυνσε, τὴν εἶδεν ἐλευθέραν,
τώρα πρεσβεύει δι' αὐτὴν στὴν οὐρανίαν σφαῖραν.*

Πολλὰ ἐγράφησαν εἰς τὴν Εὐρώπῃ διὰ τὸν
Ἰγνάτιον, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ θανάτου του, ἀπὸ τοὺς λο-
γιωτέρους Ἑλληνας. Ὁ Γεώργιος Σχινᾶς συνέθεσεν
εἰς τὴν ὁμηρικὴν γλῶσσαν 300 στίχους με ἀρχὴν
«Μοῦσά μοι ἔνεπε μέγ' ἄμβροτα Ἰγνατίοιο...», ὁ
Φίλιππος Ἰωάννου, ὥραϊον ἐπίγραμμα, τὸ ὁποῖον
ἐτέθη ἐπὶ τῆς ἀψίδος εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγμα-
τος, ὅταν μετέφερον ἀπὸ τὴν Ὀδησσὸν τὸ λείψανον
Γρηγορίου τοῦ Ε'.

Ὁ Νικόλαος Πίγκολος τρία θαυμάσια ἐπιγράμ-
ματα, τὰ ὁποῖα ἐχαράχθησαν εἰς τὴν ἐπιτύμβιον
πλακὰ. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον συγκινεῖ τὴν ψυχὴν
τοῦ Λεσβίου, εἶναι ἓνα ὥραϊον ἐπίγραμμα, τὸ ὁποῖον
ἔγραψεν ὁ Σχινᾶς εἰς ἀρχαῖον ποιητικὸν λόγον. Τὸ
νόημά του εἶναι: τὸ ἑξῆς:

*«ὦ ξένε, ὅταν περάσῃς ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Τυρ-
ρανίου Ἀλφειοῦ, μὴ λησμονήσῃς νὰ προσκυνήσῃς τὸ
ἀνθόφυλλον μνήμα τοῦ Λεσβίου Ἀρχιερέως Ἰγνα-*

*τίου. Ἦτο μέγας καὶ σοφὸς καὶ κατὰ τὰς περιπλα-
νήσεις του ἀνὰ τὴν Εὐρώπῃ, πολλὰ καὶ μεγάλα κα-
τώρθωσε (διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του).
Εἶσαι Ἑλληνας; Ὅα εὖρεθαι ἐκεῖ ἓνα συγγενὴ τῆς Σαπ-
φοῦς, ἓνα συγγενὴ ἰδικόν σου. Εἶσαι ξένος; Ὅα εὖρεθαι
ἓνα ἄνθρωπον σφραγισμένον μετὰ τὴν σφραγίδα τοῦ
Θεοῦ».*

Τὸ λείψανόν του, ὕστερα ἀπὸ 134 ἔτη, μετεφέρθη,
πρωτοβουλία τοῦ γράφοντος καὶ φροντίδι τῆς Ἑλλη-
νικῆς Κυβερνήσεως, τὴν 13ην Ὀκτωβρίου ἐκ Λιβόρνου
τῆς Ἰταλίας εἰς Ἀθήνας, ἵνα ἐκεῖθεν μετακομισθῇ
εἰς τὴν Γενέτειράν του, τὴν Μυτιλήνην, ἐπ' εὐκαιρίᾳ
τῶν ἑορτῶν τῆς πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπε-
λευθερώσεως τῆς νήσου Λέσβου. Εἰς τὰς Ἀθήνας
τῷ ἀπεδόθησαν μεγάλα τιμαὶ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλη-
σίας καὶ τῆς Πολιτείας. Σημειωτέον, ὅτι τὸ σεπτὸν
λείψανον τοῦ Ἱεράρχου εὐρέθη ἀκέραιον μετὰ τὰ ἀρχιε-
ρατικά του ἄμφια ἐντὸς τοῦ φερέτρου, καὶ δ' αὐτὸ
ἐχρειάσθη νὰ κατασκευασθῇ μεταλλικὴ θήκη, ἐντὸς τῆς
ὁποίας ἐναπετέθη, ὡς εὐρέθη, καὶ νὰ τεθῇ εἶτα αὕτη
ἐντὸς ξυλίνου πολυτελοῦς φερέτρου, ὅπερ καὶ μετε-
φέρθη εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ λείψανον παρέμεινεν ἐπὶ ἡμέρας (13-10-62
μέχρι 27-10-62) ἐκτεθειμένον εἰς κοινὸν προσκύνημα,
πρῶτον μὲν εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἀγ. Ἀνδρέου τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου καὶ κατόπιν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν
Ναόν. Πρὸ τῆς τιμίας σοροῦ παρήλασαν οἱ μαθηταὶ τῶν
σχολείων τῆς Πρωτευούσης καὶ οἱ φοιτηταὶ τῶν Ἀνω-
τάτων Ἐκπαιδευτηρίων εἰς ἀπότισιν φόρου τιμῆς καὶ
εὐγνωμοσύνης, δεδομένου ὅτι ὁ Ἰγνάτιος εἰργάσθη
μετὰ ζήλου κατὰ τοὺς προεπαναστατικούς χρόνους
ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ ὑποδούλου Γένους.

Τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1962 ἐτελέσθη μετὰ πάσης
ἐπισημότητος, πρωτοβουλία τῆς Κυβερνήσεως καὶ
βάσει προγράμματος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐπι-
μνημόσυνης δέσεως, ἣν παρηκολούθησαν ἀντιπρόσωποι
τῆς Α.Μ. τοῦ βασιλέως, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβού-
λιον καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, χοροστατοῦσης τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου, τοῦ ἐπιμνημοσύνου λόγου ἐκφωνηθέντος
ὑπὸ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱ. Συνόδου
καὶ ἡδὴ Μητροπολίτου Μαντινείας κ. Θεοκλήτου.
Μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν, σχηματισθεῖς τῆς Ἐκκλησια-
στικῆς καὶ στρατιωτικῆς παρατάξεως, τὸ σεπτὸν
λείψανον τοῦ ἐθνεγέρτου Ἱεράρχου μετεφέρθη εἰς τὸν
Πειραιᾶ, ὅπου ἐν μέσῳ τιμητικῶν ἐκδηλώσεων, ἃς
ἀπένειμεν ἡ πόλις τοῦ Πειραιῶς, ἡγουμένου τοῦ ἱεροῦ
Κλήρου αὐτῆς, ἐπεβιβάσθη ἐπὶ τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ
«Λέων», τὸ ὁποῖον ἐπλευσεν πρὸς τὴν Μυτιλήνην. Ἡ
Ἱερὰ Σύνοδος, ἡ ὁποία συνώδευσε τὸ σκῆνωμα, παρη-
κολούθησε κατὰ τὰς πρωϊνάς ὥρας τὴν Θ. Λειτουργίαν,
τελεσθεῖσαν ἐπὶ τοῦ σκάφους καὶ πρὸ τοῦ σκηνώμα-
τος, ἐν μέσῳ βαθείας συγκινήσεως, ὑπὸ τοῦ τότε Ἱε-
ροκλήρυκος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης καὶ ἡδὴ
Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Νικοδήμου
καὶ συνώδευσε εἶτα αὐτὸ ἀποβιβαζόμενον εἰς τὴν
προκυμαίαν τῆς πόλεως, ὅπου εἶχε σχηματισθῇ με-

Η ΕΠΙΤΑΓΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ἡ συχνότης τῶν Συνόδων τῆς Ἱεραρχίας εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χώρον ἐξελίσσεται κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν εἰς ἐπίμαχον πρόβλημα. Ἡ πρᾶξις, ἀπὸ συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, παρουσιάζει τὴν ἐκάστοτε ἡγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπρόθυμον νὰ συγκαλέσῃ τὴν Ἱεραρχίαν εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα, πρὸς συζήτησιν τῶν τρεχόντων ἢ τῶν γενικωτέρων ζητημάτων καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν μακροτάτων χρονικῶν περιόδων συγκαλοῦσαν αὐτὴν εἴτε πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἴτε πρὸς θεωρητικὴν, κατὰ τὸ πλεῖστον, μελέτην ὠρισμένων θεμάτων. Ἀντιστρόφως, ἡ θεωρητικῶς κυκλοφοροῦσα ἀποψις εἰς τινὰς κύκλους ἱεραρχῶν, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς, κλίνει ὑπὲρ τῆς συχνῆς ἢ ὀρθότερον τῆς συχνοτάτης συγκλήσεως τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, διατυπωμένης τῆς γνώμης ὅτι τὴν συχρὴν ταύτην συγκλήσιν ἐπιβάλλουν ῥητῶς οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ ὅτι ἡ ἀναστολή τῆς λειτουργίας τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἀποτελεῖ παραβίασιν θεμελιωδεστάτων κανονικῶν διατάξεων.

Ι. Διὰ νὰ λάβωμεν ὀρθὴν κατεύθυνσιν εἰς τὸ ἐπίμαχον πρόβλημα, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ μελετήσωμεν ἀμερολήπτως καὶ μετὰ προσοχῆς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, οἵτινες ἐπιστρατεύονται πρὸς ὑποθεμλίωσιν τῆς ἀπόψεως, τῆς κλινούσης ὑπὲρ τῆς συχνῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ μελέτη αὕτη μᾶς δίδει ἓν ἀπροσδόκητον συμπέρασμα: Οὐδεὶς Κανὼν ἐπιβάλλει τὴν κατ' ἔτος ἢ τὴν δις τοῦ ἔτους σύγκλησιν ἀπάντων τῶν Μητροπολιτῶν μιᾶς Τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Κανόνες, οἱ ἐπιτάσσοντες τὴν ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους Σύνοδον, ὁμιλοῦν περὶ Συνόδων τῶν ἐπισκόπων ἐκάστης ἐπαρχίας, συνερχομένων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου πρὸς μελέτην καὶ ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας. Ἐπειδὴ καὶ λόγῳ τῶν ἀποστάσεων καὶ λόγῳ τῶν ἰδιαζουσῶν κατὰ περιόδους ἱστορικῶν συνθηκῶν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ χωρεπίσκοποι μετὰ τοῦ εἰς ὃν ὑπήγοντο Μητροπολίτου συχνότερον, ὥριζον οἱ Κανόνες ὅτι πρέπει οὗτοι νὰ συνέρχονται ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους καὶ νὰ συσκέπτονται ἀπὸ κοινοῦ ἐπὶ τῶν ἀναφυομένων ἐκάστοτε θεμάτων.

Οὕτως, ὁ ΑΖ' Κανὼν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ὀρίζει: «Δεύτερον τοῦ ἔτους σύνοδος γινέσθω τῶν ἐπισκόπων, καὶ ἀνακρινέτωσαν ἀλλήλους τὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας, καὶ τὰς ἐμπιπτούσας ἐκκλησιαστικὰς ἀντιλογίας διαλυέτωσαν». Ὁ Ζωναρᾶς, ἐρμηνεύων τὸν Κανόνα τοῦτον, γράφει: «...Ἀναγκαῖον ἐκρίθη τοῖς ἱεροῖς ἀποστόλοις, τοὺς ἐκαστὴς ἐπαρχίας ἐπισκόπους συνέρχεται ἐπὶ τὸ αὐτὸ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ κοινοῦσθαι ἀλλήλοις τὰς γινομένας ἀμφιβολίας καὶ λύειν ταύτας». Ὁ δὲ ἅγιος Νικόδημος

γαλοπρεπεστάτη πομπή, δ.ἀ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Θεράποντος. Ἐκεῖ, χοροστατοῦσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐψάλη κατανυκτικὸν τρισάγιον, εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ὠμίλησαν ὁ Μητροπολίτης τοῦ τόπου καὶ οἱ καταθέσαντες στεφάνους ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Μητροπόλεως Ἀρτης καὶ τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Χώρας.

Τὸ λείψανον παρέμεινεν εἰς τὸν Σωλὲαν τοῦ Ναοῦ ἐπὶ μίαν δετίαν καὶ πλεόν. Ὅταν δὲ ἐφ' λοτεχνήθῃ ἡ μαρμαρίνη σαρκοφάγος ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, δαπάναις τῆς μαθητιώσης νεολαίας τῆς Χώρας, ἐγένετο ἡ ταφή τὴν Κυρ.ακὴν 21ην Μαρτίου 1965, τῆς νεκρῶσίμου Ἀκολουθίας ψαλείσης μετὰ πάσης ἐπισημότητος παρουσίας τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, τῇ συμμετοχῇ ἀντιπροσωπείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πολλῶν

Ὑπουργῶν ὡς ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς Νήσου. Τὴν τελετὴν τῆς ταφῆς παρηκολούθησαν χιλιάδες λαοῦ. Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας εἶπε τὰ προσήκοντα πρὸ τῆς ταφῆς τοῦ σκηνώματος.

Οὕτω, τὸ σεπτὸν σκῆνωμα τοῦ μεγάλου Ἑλληνος Λεσβίου Ἱεράρχου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἰθύνων νοῦς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ὁ στυλοβάτης τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας, εὔρεν τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς πατρίδος γῆς. Ἴσως νὰ ἦτο ἔργον τῆς θείας Προνοίας, ὅτι ἔμεινεν ἀδιάλυτον τὸ λείψανόν του εἰς τὴν ξένην, διὰ νὰ μεταφερθῇ κάποτε ἀκέραιον εἰς τὴν γενέτειράν του καὶ παραδοθῇ εἰς τὴν γῆν, ὅπου ὁ μεγαλόπνοος Ἱεράρχης εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ὁ Ἀγιορείτης εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἰδίου Κανόνος παρατηρεῖ: «...Δύω φοραῖς τὸν χρόνον νὰ γίνηται τοπικὴ σύνοδος τῶν Ἐπισκόπων, μετὰ τοῦ Μητροπολίτου τῆς καθ' ἑπαρχίας...».

Ἐσαύτως, ὁ Ε' Κανὼν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀναφερόμενος εἰς τὸ πρόβλημα τῶν «ἀκοινωνήτων», λέγει: «Ἵνα οὖν τοῦτο τὴν πρέπουσαν ἐξέτασιν λαμβάνη, καλῶς ἔχειν ἔδοξεν, ἐκάστου ἐνιαυτοῦ, καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν δις τοῦ ἔτους συνόδους γίνεσθαι ἵνα κοινῇ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένων, τὰ τοιαῦτα ζητήματα ἐξετάζηται...». Ὁ Ἀριστηνός, σχολιάζων τὸν Κανὼνα τοῦτον, γράφει: «...Δις τοῦ ἔτους καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν σύνοδον γίνεσθαι τῇ ἀγίᾳ ταύτῃ συνόδῳ ἔδοξεν, ἵνα κοινῇ γνώμῃ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, πᾶν ζήτημα ἐκκλησιαστικόν, καὶ πᾶσα ἀμφιβολία λύηται».

Ἀτονήσαντος μετὰ ταῦτα τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐπαρχιακῆς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Συνόδου, ἡ Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐπανέρχεται διὰ τοῦ ΙΘ' αὐτῆς Κανόνος ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ λέγει: «Ἦλθεν εἰς τὰς ἡμετέρας ἀκοάς, ὥς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αἱ κεκανονισμέναι σύνοδοι τῶν ἐπισκόπων οὐ γίνονται, καὶ ἐκ τούτου πολλὰ παραμελεῖται τῶν διορθώσεων δεομένων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ὁρίσε τοίνυν ἡ ἀγία σύνοδος κατὰ τοὺς τῶν ἁγίων Πατέρων κανόνας, δις τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συντρέχειν καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τοὺς ἐπισκόπους, ἐνθα ἂν ὁ τῆς μητροπόλεως ἐπίσκοπος δοκιμάσῃ, καὶ διορθοῦν ἕκαστα τὰ ἀνακλύποντα». Ὁ Κανὼν οὗτος, ὁ ἀνακεφαλαιῶν καὶ ὑπογραμμίζων τοὺς προηγουμένους, ὅχι μόνον ὀρίζει σαφῶς, ὅτι ἡ σύνοδος δεόν νὰ ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐν ἐκάστῃ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων, ἀλλὰ καὶ παραχωρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς συγκλήσεως καὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ τόπου τῆς συνόδου εἰς μόνον τὸν Μητροπολίτην.

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα συνετάγη ἀργότερον, ὑπὸ τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ὁ Η' Κανὼν αὐτῆς, ὁ ὁποῖος, λόγῳ τῶν σημειωθείσων ἐν τῷ μεταξὺ βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, περιώρισε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνάξεως τῶν ἐπισκόπων εἰς μίαν φορὰν τὸ ἔτος. «Ἐν πᾶσι τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν θεσπισθέντα καὶ ἡμεῖς κρατεῖν βουλόμενοι, ἀνανεοῦμεν καὶ τὸν κανόνα τὸν διαγορευόντα, καθ' ἕκαστον ἔτος συνόδους τῶν ἐν ἐκάστῃ ἐπαρχίᾳ γίνεσθαι ἐπισκόπων, ἐνθα ἂν ὁ τῆς μητροπόλεως δοκιμάσῃ ἐπίσκοπος. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τε τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς, διὰ τε τὰς προσιπτούσας ἐτέρας αἰτίας, ἀδυνάτως οἱ τῶν ἐκκλησιῶν πρόεδροι ἔχουσι δις τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰς συνόδους ποιεῖσθαι, ἔδοξεν, ὥστε τρόπῳ παντὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ

τὴν τῶν προγεγραμμένων ἐπισκόπων, διὰ τὰ ὡς εἰκὸς ἀναφυόμενα ἐκκλησιαστικὰ κεφάλαια, ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ γίνεσθαι σύνοδον...». Ὁ Κανὼν οὗτος ἀνανεοῦται ἀπὸ τὸν ΣΤ' Κανόνα τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅστις καὶ ἐπιβάλλει ἐπιτίμιον εἰς τὸν Μητροπολίτην, τὸν ἀμελοῦντα τὴν ἐτησίαν σύγκλησιν τῆς Συνόδου τῶν περὶ αὐτὸν ἐπισκόπων.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως καὶ μὲ τὸ ἴδιον πνεῦμα ἔχουν συνταχθῇ καὶ οἱ Κανόνες Κ' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, Μ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ΙΘ' τῆς ἐν Καρχηδόνι.

II. Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι αἱ ἐπαρχιακαὶ αὗται Σύνοδοι τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν χωρεπισκόπων ὑπὸ τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην ἐπελαμβάνοντο, δις τοῦ ἔτους, τῶν ἀναφυομένων προβλημάτων ἐντὸς τῆς Μητροπολιτικῆς περιφερείας, μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλου κεντρικωτέρου καὶ διαρκεστέρου διοικητικοῦ ὀργάνου. Δὲν ὑπῆρχε Σύνοδος Μητροπολιτῶν εὐρυτέρας Ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας, συνερχομένη κατὰ τακτά, πυκνὰ διαστήματα. Μετὰ τὴν μικρὰν σύνοδον τῶν ἐπισκόπων, ἔχομεν τὴν εὐρυτέρας συμμετοχῆς Τοπικὴν Σύνοδον, ἥτις συνέρχεται ἐκτάκτως, κατὰ μεγάλα χρονικά διαστήματα, καὶ ἥτις ἐπιλαμβάνεται τῶν γενικωτέρων προβλημάτων, τόσον τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν πίστιν, ὅσον καὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν καὶ εὐταξίαν. Αἱ τοιαῦται Σύνοδοι συνεκαλοῦντο κατόπιν ἐπαρκoὺς προετοιμασίας, αἱ δὲ ἀποφάσεις τῶν καὶ οἱ Κανόνες τῶν εἶχον ἡδὲ κλημένον κύρος δι' ὁλόκληρον τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὑπεράνω καὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων ὑπάρχουν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν ὑψίστην αὐθεντίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ αἵτινες διετύπωσαν ἀλαθῆτως τὸ δόγμα καὶ τὸ ἥθος, τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως καὶ τὴν πνευματικὴν πορείαν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

III. Ἐν τῇ ἱστορικῇ ὁμῳς ἐξελιξεί, διατηρουμένου πάντοτε τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, παρατηροῦνται βαθμιαῖαι διαφοροποιήσεις εἰς τὴν μορφήν καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ἐπὶ μέρους διοικητικῶν σωμάτων. Ἐνῶ ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος παραμένει ἡ ὑπερτάτη ἀρχή, ὁ ἀλάθητος ἑρμηνεὺς τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ ἡ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑψίστη αὐθεντία, ἐπέρχονται οὐσιώδεις μεταβολαὶ εἰς τὰς ἄλλας μορφὰς τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος. Αἱ ἐπαρχιακαὶ Σύνοδοι σταδιακῶς ἐκλείπουν. Αἱ Τοπικαὶ Σύνοδοι μεταποιοῦνται εἰς ἐθνικάς. Καὶ σὺν τῷ χρόνῳ, ἐμφανίζονται νέαι μορφαὶ Συνόδων, ὡς αἱ «ἐνδημοῦσαι» (κυρίως ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καθ' ὅλην τὴν βυζαντινὴν περίοδον), τῶν «γερόντων» (ὁμοίως ἐν τῷ χώρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὴν μεταγενεστέραν περίοδον) καὶ τῶν «διαρκῶν», κατὰ

διαφόρους τρόπους συγκροτουμένων παρὰ ταῖς τοπικαῖς Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις. Αἱ τοιαῦται Σύνοδοι ἐπελήφθησαν κατὰ καιροὺς πολλῶν καὶ διαφόρων θεμάτων τόσον γενικῆς, ὅσον καὶ εἰδικῆς φύσεως καὶ διεδραμάτισαν σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

IV. Εἰδικῶς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἔχει εφαρμοσθῇ τὸ σύστημα τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ μικρὰ αὕτη Σύνοδος, ἐνεργοῦσα κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελεῖ τὸ σταθερὸν διοικητικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἀντιμετωπίζει ἅπαντα τὰ ἀναφυόμενα ἐκάστοτε θέματα. Καὶ μολονότι διευτώθησαν κατὰ καιροὺς διάφοροι ἐπιφυλάξεις, ὡς πρὸς τὴν κανονικότητα τοῦ σχήματος τούτου, καθόσον ὑπεχρέωνε τοὺς μετέχοντας εἰς αὐτὸ Μητροπολίτας νὰ ἀπομακρύνωνται ἐπὶ μακρότατον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας των, ἐν τῇ πράξει ἐγένετο ἀποδεκτὸν ἀπὸ ὅλας τὰς γενεάς των ἀρχιερέων. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ μακρότατον αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐφηρμόσθη ἡ κατὰ τακτὰ διαστήματα σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ Ἱεράρχια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἱεραρχία μιᾶς ὁλοκλήρου Τοπικῆς Ἐκκλησίας, παρέμεινε, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχαιοτάτην παράδοσιν, ὡς ἡ ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχή, ὡς ἡ Τοπικὴ Σύνοδος, ἥτις ἐκτάκτως συγκαλουμένη καὶ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι μελετῶσα τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς διοικήσεως καὶ τῆς διαποιμάνσεως τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ ἔχει νὰ δώσῃ ἐν μήνυμα εἰς τὸ ἀγωνιζόμενον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μόνη χρονικὴ περίοδος, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ συνάξεις τῆς Ἱεραρχίας ὑπῆρξαν πυκναί, εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ 1957-1967. Αἱ Σύνοδοι ὅμως αὗται οὐδεμίαν σοβαρὰν ἀπόφασιν ἔλαβον καὶ οὐδὲν μήνυμα ἐξήγγειλαν. Ἀποκλειστικὸν τὸν θέμα ὑπῆρξεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μεταθετοῦ τῶν ἐπισκόπων, ἡ καταπάτησις δηλαδὴ σαφεστάτων κανονικῶν διατάξεων.

V. Τοιαύτης οὔσης τῆς τοποθετήσεως τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐναντι τοῦ προβλήματος τῆς Ἱεραρχίας μιᾶς Τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοιαύτης τῆς πράξεως ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, ἡ ἐπιστράτευσις τῶν Ἱερῶν Κανόνων πρὸς ὑποστή-

ριξιν τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἡ Ἱεραρχία δεόν νὰ συγκαλεῖται κατ' ἔτος ἢ καὶ δις τοῦ ἔτους, ἀποβαίνει ἀνώφελος.

Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὴν ἀξίαν τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Ἀκριβῶς ὅμως διότι ἡ ἀξία τῆς εἶναι μεγίστη, δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ ἐκφυλισθῇ διὰ τῆς ἐπιπολαίας καὶ ἄνευ τῆς δεούσης προετοιμασίας συγκλήσεώς της. Ἐκάστη σύναξις τῆς πρέπει νὰ προετοιμάζεται ἐπαρκῶς, νὰ συνέρχεται ἐν φόβῳ Θεοῦ, νὰ μελετᾷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι καὶ νὰ ἀσχολῇται ὄχι μὲ ἐπὶ μέρους θέματα, ἅτινα δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ νὰ ἐπιλύσῃ ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, ἀλλὰ μὲ τὰ μεγαλύτερα προβλήματα τῶν καιρῶν. Ἐκάστη Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας πρέπει νὰ ἀποτελῇ γεγονὸς σημαντικὸν διὰ τὴν Τοπικὴν Ἐκκλησίαν, μὲ ἐπωφελῆ πνευματικὸν ἀντίκτυπον εἰς ὁλόκληρον τὴν Ὀρθοδοξίαν.

Ἐάν, παρὰ ταῦτα, ἡ πλειοψηφία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποδεχθῇ τὴν ἄποψιν, ὅτι εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἅπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας, στηριζομένη εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀναφερθέντας Ἱεροὺς Κανόνας, τότε θὰ πρέπει νὰ προχωρήσῃ ἐν συνεχείᾳ εἰς βαθυτέραν τομὴν. Θὰ πρέπει νὰ δημιουργήσῃ ἀκριβῶς τὸ ἴδιον κλίμα καὶ τὸ ἴδιον σύστημα διοικήσεως, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει, καθ' ὃν χρόνον συνετάγησαν οἱ σχετικοὶ Ἱεροὶ Κανόνες. Τοῦτο σημαίνει κατάργησιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὑποβιβασμὸν ἐξήκοντα περίπου Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐπικρατείας εἰς Ἐπισκοπάς, ὁπότε θὰ δύνανται οἱ ἐπισκοποὶ ἐκάστης περιοχῆς νὰ συνέρχωνται δις τοῦ ἔτους ὑπὸ τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ των ζητημάτων. Ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον γενικὴν Σύνοδον ἀπάντων τῶν Μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, εἰ μὴ κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα, ὅσακις δηλαδὴ συγκαλεῖται Τοπικὴ Σύνοδος.

Νομίζομεν, ὅτι μὲ τὴν ἀναρρίπισιν τοῦ θέματος ὑπὸ μερίδος τῶν ἐπισκόπων καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τύπου οὐδὲν ἄλλο ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα προκύπτει, παρὰ ἡ θέσις αὐτοῦ τοῦ διλήμματος ἐνώπιον τῶν Ἱεραρχῶν.

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Α' ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΑΝΑΤΟΛΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ*

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Σεβ. Προέδρου, ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς Μακαριωτάτους Προέδρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὧν ἐζητήσατο ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐν τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, εἴτα δὲ διεξήγαγε μακρὰν συζήτησιν πρὸς μεθόδουσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Τῇ ἐπομένῃ, 17ῃ Ἰουλίου, συνελθούσης εἰς συνεδρίασιν τῆς ὁλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡμίλησαν, μετὰ τὴν προσευχὴν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἀζώμης Μεθόδιος, Σεβαστείας Γερμανός, Λένινγκραδ Νικόδημος, Ζίτσης Βασίλειος, Στάρας-Ζαγόρας Παγκράτιος, Πάφου Γεννάδιος, Μυτιλήνης Ἰάκωβος καὶ Ἐλσινκίου Ἰωάννης, κομίσαντες τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἑαυτῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὲρ εὐδοκίᾶς τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀναφερθέντες γενικῶς εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν πορείαν τοῦ ἔργου αὐτῆς. Μεθ' οὗ Σεβ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ τὴν λήψιν τηλεγραφήματος τοῦ Μητροπολίτου Πράγας Δωρόθεου, ὅστις κωλυθεὶς ὅπως μετάρχη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀνατίθει τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς ἑαυτοῦ Ἐκκλησίας εἰς τὸν Μητροπολίτην Λένινγκραδ Νικόδημον, ἀνακοίνωσαντα συνάμα ὅτι ἔχει καὶ τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἐκκλησίας Πολωνίας. Ὁμοίως ὁ Σεβ. Πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι ἔχει τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, οἱ δὲ Μητροπολῖται Σεβαστείας Γερμανός καὶ Πάφου Γεννάδιος ἀνεκοίνωσαν ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου ἔχουσι διορίσει ὡς Θεολογικὸν σύμβουλον τὸν καθηγητὴν Ἰωάννην Καρμίρη.

Ἐπηκολούθησεν εὐρεῖα συζήτησις μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτινα ἐτόνισαν πρὸ πάντων τὴν ἀνάγκην τῆς ταχυτέρας μελέτης καὶ συντάξεως ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν εἰσηγήσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς Ε' Πανορθόδοξου Διασκέψεως καθορισθέντων σταδίων καὶ χρονικῶν ὁρίων δι' ἑκαστον στάδιον, ὥς καὶ τῆς ἐξευρέσεως τρόπων δημοσιεύσεως τῶν μελετῶν, ὥστε οὕτω νὰ κινητοποιηθῇ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ προκληθῇ ἡ συνεργασία τοῦ Ὁρθοδόξου Θεολογικοῦ κόσμου. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁμιλητῶν ὁ καθηγητῆς Ἰω. Καρμίρης εἶπε,

σὺν ἄλλοις, καὶ ταῦτα: «Πιστεύω ὅτι εἶναι ἔργον τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πάντοτε οἰκοῦντος καὶ ὀδηγοῦντος αὐτὴν «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν» Ἀγίου Πνεύματος ἡ ἐνάρξις τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου. Ἐπὶ δώδεκα ὅλους αἰῶνας ἡ ἀγία Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, ἡ Ἐκκλησία αὕτη τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως, δὲν ἡδυνήθη νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῶν ἀρχαίων ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, οὐχὶ βεβαίως ἐξ ὀργανικῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν γνωστῶν ἱστορικῶν λόγων. Κατὰ τὴν τελευταίαν ὅμως δεκαετίαν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκάλεσεν εἰς ἐνότητα πάντα τὰ μέλη καὶ τὰ τμήματα τῆς κατ' ἀνατολὰς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ὁρθοδόξων, τοὺς ὁποίους συνήγαγε καὶ ὠδήγησεν εἰς τὴν συγκρότησιν Πανορθόδοξου Διασκέψεως καὶ Διορθόδοξου Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ πλέον δὲ κατηξίωσεν αὐτοὺς, ὅπως συνεχίσωσι τὸν ἀποστολικὸν θεσμὸν τῶν ἁγίων καὶ μεγάλων Συνόδων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἀφυπνίζον βαθμυδὸν τὴν συνοδικὴν συνείδησιν τοῦ Ὁρθοδόξου τῆς Ἐκκλησίας πληρώματος. Εἰδικώτερον, πάντες ἡμεῖς ἐνταῦθα ἔχομεν τὴν συναίσθησιν, ὅτι τὸ ἀνατεθὲν ἡμῖν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἔργον εἶναι μέγα καὶ δυσχερές. Ἐφ' ὅσον δὲ εὐρισκόμεθα εἰσέτι εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ προσφάτως ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ὁ πολὺπλοκος μηχανισμὸς τῆς προετοιμασίας τῆς Πανορθόδοξου Συνόδου, ἥτοι πολὺ φυσικὸν καὶ ἀναπόφευκτον νὰ παρουσιάσῃ ἡ ὅλη προσπάθεια αὕτη ἀτελείας τινὰς καὶ ἐλλείψεις. Ταύτας ὀφείλομεν νὰ ἐπισημάνωμεν ἐνταῦθα καὶ συνειδητοποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν, νὰ καταβάλωμεν δὲ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς θεραπείαν αὐτῶν, ὥστε μετὰ τὴν κτηθεῖσαν μέχρι τοῦδε καὶ τὴν κτητησομένην καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πεῖραν ἀπροσκόπτως καὶ ταχέως νὰ λειτουργήσῃ τὸ σύστημα τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Συνόδου. Πράγματι, ἐνῶ αἱ ἀναλαβοῦσαι τὴν σύνταξιν εἰσηγήσεων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Συνόδου Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἰργάσθησαν καλῶς καὶ ὑπέβαλον ἐμπεριστατωμένας εἰσηγήσεις, ἐν τούτοις καθυστέρησαν καὶ ἔφθασαν αὗται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἡμῶν μετὰ τριετίαν ὅλην, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Ε' Πανορθόδοξου Διασκέψεως ὁρισθέντος ἐξαμηνιαίου διαστήματος. Τοιοῦτόν τι δέον νὰ ἀποφευχθῇ ἐπιμελῶς κατὰ τὰ ἐπόμενα στάδια τῆς προσυνοδικῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας. Ἐν ἐξάμην-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 508 τοῦ προηγούμενου τεύχους.

νον εἶναι ἀρκετὸν διὰ τὴν σύνταξιν τῶν εἰσηγήσεων ἐπὶ τῶν ἐπομένων θεμάτων ἐκάστης προσυνοδικῆς περιόδου. Ἀπαιτεῖται ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον διὰ τὴν κυκλοφορίαν αὐτῶν μεταξὺ τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν ἐκάστης Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν τελικὴν κρίσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Συνόδων. Κατὰ ταῦτα, αἱ Προσυνοδικαὶ Πανορθόδοξοι Διασκέψεις δέον νὰ συνέρχωνται, εἰ δυνατόν, κατ' ἔτος, ὀρίζουσαι καὶ τὰ θέματα ἅτινα θὰ τύχῃσι μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας κατὰ τὸ ἐπόμενον στάδιον καὶ ἅτινα εἶναι πολυάριθμα. Ἡ Ὀρθοδοξία ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ ἄροτρον καὶ ὀφείλει νὰ προχωρήσῃ σοβαρῶς προπαρασκευάζουσα τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος. Ὁμοίως παρατηρητέον, ὅτι εἰς τὴν διαπραγματεύσιν τῶν συνοδικῶν θεμάτων ἀνάγκη νὰ συμμετέχῃσι πλείονες Ἐκκλησίαι μὲ ἰδίας ἐκάστη εἰσηγήσεις, συμβάλλουσαι οὕτως εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἔρευναν αὐτῶν, ἵνα ἡ προπαρασκευὴ τῆς Συνόδου εἶναι Πανορθόδοξος καὶ ὡς οἶόν τε πληρεστέρα. Πᾶσαι δὲ αἱ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι δέον νὰ κρίνωσι καὶ σχολιάζωσι τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, λαμβάνουσαι θέσιν ἐναντι τῶν πορισμάτων καὶ προτάσεων αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐγένετο κατὰ τὴν παροῦσαν πρώτην φάσιν τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Τέλος, δέον ἰδιαιτέρως νὰ τον.σθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς δημοσιεύσεως καὶ εὐρείας κυκλοφορίας τῶν εἰσηγήσεων καὶ τῶν πορισμάτων τῶν Προπαρασκευαστικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων, αὐτοτελῶς τε καὶ διὰ τοῦ θεολογικοῦ τύπου, ὥστε νὰ γίνεται δημόσιος διάλογος ἐπ' αὐτῶν τῇ συμμετοχῇ τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀναπτύσσωνται πληρέστερον τὰ ἐκάστοτε συζητούμενα θέματα, συνάμα δὲ θὰ ἐπιτυγχάνεται οὕτω καὶ ἡ βαθμιαία ἀφύπνισις τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως τοῦ Ὀρθόδοξου λαοῦ καὶ ἡ ψυχολογικὴ προπαρασκευὴ αὐτοῦ πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Συνόδου. Διότι παρ' ἡμῖν τοῖς Ὀρθόδοξοις ὁ Ὀρθόδοξος λαὸς εἶναι ὁ φύλαξ καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς πίστεώς του, τὴν ὁποίαν βίῃ ἐν τῇ Ὀρθόδοξῳ Παραδόσει καὶ λατρείᾳ καὶ ἰδίως τῇ θείᾳ Λειτουργίᾳ. Πράγματι, ὡς ἔγραφον οἱ Ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὸν Πάπαν Πῖον Θ' τῷ 1848, «ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας ἐστὶν αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι αὐτὸς ὁ λαός, ὅστις ἐθέλει τὸ θρησκευμα αὐτοῦ αἰωνίως ἀμετάβλητον καὶ ὁμοειδὲς τῷ τῶν Πατέρων αὐτοῦ»⁵. Εὐκταῖον μάλιστα θὰ ᾔτο, ἐὰν αἱ Προπαρασκευαστικαὶ Ἐπιτροπαὶ καὶ Διασκέψεις εἶχον ὑπ' ὅψει τὰς ἀντιδράσεις ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων καὶ λοιπῶν προσυνοδικῶν κειμένων τῶν ἐπαϊόντων καὶ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, ἐρήμην τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἀποφασίζηται τι. Ἡ Ὀρθοδοξία δὲν φοβεῖται οὔτε τὴν δημοσίευσιν, οὔτε τὸν

διάλογον, οὔτε τὴν κριτικὴν, οὔτε τὸν ἔλεγχον, διότι κατέχει καὶ διδάσκει τὴν ἀλήθειαν καὶ αὐτὴν θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἐκφράσῃ καὶ διατυπώσῃ καὶ προσυνοδικῶς καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Συνόδῳ αὐτῆς. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον καθήκον καὶ τῶν συντακτῶν τῶν εἰσηγήσεων καὶ ὅλων τῶν προσυνοδικῶν ὀργάνων, ἡ διατύπωσις δῆλα δὴ τῆς ἀληθείας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, μὲ θεμελίωσιν προεχόντως πατερικὴν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων. Ἐν πᾶσι τοῖς ἐκδοθησομένοις προσυνοδικαῖς καὶ συνοδικαῖς κειμένοις πρέπει νὰ γίνεται διαψιλῆς χρῆσις τῶν συγγραμμάτων τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῶν λοιπῶν πηγῶν καὶ μνημείων τῆς Ὀρθόδοξου Παραδόσεως, ὥστε νὰ φέρωσι ταῦτα ἀραιοφῶς πατερικὸν καὶ παραδοσιακὸν χαρακτῆρα, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει Ὀρθοδοξίαν». Ἐν συνεχείᾳ, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων ὠμίλησαν ἐπίσης οἱ Μητροπολίται Μύρων, Ἀξώμης, Σεβαστείας, Λένινγκραδ, Μυτιλήνης καὶ Τρανουπόλεως.

Μετὰ μεσημβρίαν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, πρῶτον ὁ Μητροπολίτης Μύρων ἐποιήσατο ἀνάλυσιν τῆς ὑποβληθείσης εἰσηγήσεως τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος περὶ τῆς «θείας Ἀποκαλύψεως καὶ τῶν τρόπων ἐκφορᾶς αὐτῆς ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ ἀνθρώπου». Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος διενεμήθησαν κείμενα γνωματεύσεων τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου καὶ Πολωνίας. Ἀκολούθως, ἐπέφερεν ἱκανὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ κειμένου τῆς εἰσηγήσεως ὁ Μητροπολίτης Ἀξώμης. Ἀπεφασίσθη δέ, ὅπως λεπτομερεῖς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων γίνωνται ἐν ταῖς ὑποεπιτροπαῖς. Δεύτερον, ὁ Μητροπολίτης Στάρας-Ζαγόρας ἐποιήσατο ἀνάλυσιν τῆς ὑποβληθείσης εἰσηγήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος περὶ τῆς «πληρεστέρας συμμετοχῆς τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας». Ἐν συνεχείᾳ, ἐγένοντο παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Μύρων, Ἀξώμης, Λένινγκραδ καὶ Ἐλσινκίου καὶ ὑπὸ τῶν καθηγητῶν Ι. Καρμίρη, Π. Ροδοπούλου, Ν. Σιβάρωφ καὶ Σ. Γκόσεβιτς. Ὁμοίως, ἀνεγνώσθησαν αἱ «θέσεις» τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀποκλίνουσαι ἐν πολλοῖς ἀπὸ τῶν θέσεων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Τρίτον, ὁ καθηγητὴς Σ. Γκόσεβιτς ἐποιήσατο ἀνάλυσιν τῆς εἰσηγήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος περὶ τῆς «ἀναπροσαρμογῆς τῶν περὶ νηστείας ἐκκλησιαστικῶν ἀτάξεων συμφώνως ταῖς ἀπατήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς». Εἶτα, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς νηστείας γενικῶς ὠμίλησαν διὰ βραχέων οἱ Μητροπολίται Μύρων, Ἀξώμης, Σεβαστείας, Λένινγκραδ, Ζίτσης, Μυτιλήνης καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κ. Λευκωσιᾶτης. Ἐνταῦθα ὠρίσθησαν τρεῖς ὑποεπιτροπαί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν πρώτη διὰ τὰ θέματα περὶ θείας Ἀποκαλύψεως καὶ Οἰκονομίας, ἡ δὲ δευτέρα περὶ νηστείας καὶ λαϊκῶν, καὶ ἡ τρίτη περὶ

5. Παρὰ Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα... τ. Π², σ. 1000.

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΤΟΥ REGENSBURG (ΙΟΥΛΙΟΣ 1971)

B'

Ἐκ τῶν λεχθέντων συνάγεται, ὅτι καὶ τὸ Γ' Οἰκουμενικὸν Συμπόσιον τοῦ Regensburg, ἀσχο-
ληθέν, ὡς καὶ τὰ δύο προηγούμενα, περὶ θέμα ἐνδια-
φέρον πάσας τὰς ἐπὶ μέρους Χριστιανικὰς Ἐκκλη-
σίας, συνεβάλετο κατὰ τι εἰς τὴν προώθησιν τοῦ
καθ' ὅλου διεκκλησιαστικοῦ διαλόγου. Ἡ εἰδο-
ποιὸς διαφορὰ αὐτῶν ἐναντι τῶν καθ' ὅλου διεκκλη-
σιαστικῶν συνεδρίων, ἅτινα ἔχουν ὁργανωθῇ μέχρι
τοῦδε, εἶναι τὸ ὅτι ὁ ἐν αὐτοῖς διάλογος κατὰ πρῶτον
καὶ κύριον λόγον γίνεται μεταξύ ἐκπροσώπων τῆς
Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.
Δηλαδή καὶ ἐν τοῖς Οἰκουμενικοῖς Συμποσίοις τοῦ
Regensburg συμβαίνει ἀνάλογόν τι πρὸς τὰ συμβαί-
νοντα ἐν ταῖς «λειτουργικαῖς ἐβδομάσιν», αἵτινες,
διοργανούμεναι ὑπὸ τοῦ Ὁρθοδόξου Θεολογικοῦ
Ἰνστιτούτου τῶν Παρισίων «Ἅγιος Σέργιος», παρέ-
χουν εὐκαιρίαν πρὸ πάντων εἰς Ὁρθοδόξους καὶ
Ρωμαιοκαθολικούς, ἵνα διαλεχθῶν πρὸς ἀλλήλους
ἐπὶ λειτουργικῶν κυρίως ζητημάτων.

Ἡ ἐν τοῖς Οἰκουμενικοῖς Συμποσίοις τοῦ Re-
gensburg συνεργασία γίνεται ἐν πνεύματι εἰλικρι-

νοῦς ἀγάπης καὶ ἀδελφικῆς συμβιώσεως, ἐξασφαλι-
ζομένης ἐν τῇ ὡραίᾳ καὶ φιλοξενῇ ἀτμοσφαίρᾳ τοῦ
Spindlhof, ἐνθα διακονεῖ ὡς Διευθυντῆς ὁ διακε-
κριμένος Ρωμαιοκαθολικὸς ἱερεὺς Josef Grillmeier,
ὅστις ἐν πνεύματι ταπεινοφροσύνης, αὐταπαρνή-
σεως, αὐτοθυσίας καὶ χριστιανικῆς ἀγιότητος ποιεῖ
ἀθροῦβως τὰ πάντα, ἵνα οἱ συγκεντρούμενοι ἐν
τῷ ἱεραποστολικῷ τούτῳ οἴκῳ αἰσθάνωνται ὡς ἐν τῷ
οἴκῳ αὐτῶν. Ὁ πατὴρ Josef Grillmeier εἶναι
ὡσαύτως γνωστὸς ἐν Γερμανίᾳ ὡς ὁ δραστήριος
Διευθυντῆς τῆς λαμπρᾶς Ἐκκλησιαστικῆς ἐφημε-
ρίδος «Regensburger Bistumsblatt».

3. Οἰκουμενικὴ περιήγησις ἀνὰ τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν.

Οἱ πλείστοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων, Ρουμάνων καὶ
Σέρβων Ὁρθοδόξων, οἵτινες μετέσχον τοῦ Γ' Οἰ-
κουμενικοῦ Συμποσίου τοῦ Regensburg, κατόπιν
ειδικῆς προσκλήσεως τοῦ ἐπισκόπου Dr. Rudolf
Graber καὶ τῆς Ὑπηρεσίας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν

τῶν καλυμάτων τοῦ γάμου καὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ
ζητήματος, παρεκλήθησαν δὲ τὰ μέλη νὰ δηλώσωσιν
εἰς ποίαν ὑποεπιτροπὴν ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι μέρος.
Τέλος, πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς παρηκολούθη-
σαν τὸν τελεσθέντα Ἐσπερινὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπο-
στόλου Παύλου.

Τῇ ἐπομένῃ, Κυριακῇ 18ῃ Ἰουλίου, ἐτελέσθη δι-
ορθόδοξος Λειτουργία ἐν τῷ αὐτῷ ἱερῷ ναῷ, συν-
ιερουργούντων τῶν Μητροπολιτῶν Μύρων, Ἀξώμης,
Λένινγκραδ, Στάρας-Ζαγόρας καὶ Ἑλσινκίου μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων Κ. Λευκωσιάτη καὶ Ν. Σιβάρωφ.
Ἐν τέλει τῆς θείας Λειτουργίας ὠμίλησε πρὸς τὸ πυ-
κνὸν ἐκκλησίασμα ὁ Μητροπολίτης Μύρων περὶ τῆς
σημασίας τῆς προπαρασκευαζομένης Πανορθόδοξου
Συνόδου καὶ τοῦ ἔργου τῆς παρουσίας Διορθόδοξου
Ἐπιτροπῆς, παρουσιάσας τὰ ἑξ θέματα αὐτῶν, καὶ
εἰπὼν μεταξύ ἄλλων καὶ ταῦτα: «Σήμερον Κυριακὴν
τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου,
ἡ σύναξις ἡμῶν, τῶν ταπεινῶν ἐκπροσώπων τῶν
Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, ἐνώπιον ὑμῶν, προσλαμβάνει μίαν
ἰδιαίτην σημασίαν: Ἐκεῖνοι καὶ ἡμεῖς. Ἐκεῖνοι, οἱ
ἅγιοι πνευματοφόροι. Καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ φορεῖς
τῆς αὐτῆς εὐθύνης. Εὐρισχόμεθα ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀσυλ-
λήπτου καὶ θαυμασιᾶς υπερφυσικῆς λειτουργίας τοῦ
Παρακλήτου, Ὅστις μένει καὶ παραμένει ἐν τῇ Ἐκ-

κλησίᾳ Αὐτοῦ. Ἐκεῖνοι ἐθέσπισαν ἐν Πνεύματι Ἀ-
γίῳ, ἡμεῖς προοδοποιούμεν τὸ ἔργον τῆς θεσπίσεως
τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα ἐλάλησεν ἐν
ἐκείνοις καὶ λαλήσει καὶ ἐν ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
Ἰδοὺ διατὶ αἰσθανόμεθα δέος πρὸ τῆς πνοῆς τοῦ Πα-
ρακλήτου, καὶ συνεδητοποιούμεν τὴν μηδαμινότητα
ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ ἡθικοῦ μεγαλείου τῶν Ἀγίων Πα-
τέρων τῆς σημερινῆς ἐορτῆς. Ὅμως τὸ Πνεῦμα τὸ
Ἅγιον, κατὰ τρόπον ὄντως ἀσύλληπτον, φέρει εἰς
σύγκρισιν τὰ ἀσύγκριτα. Καὶ ἰδοὺ, ὅτι θέτει τὴν Ἐκ-
κλησίαν Αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμεσον εὐθύνην τοῦ ἀνακαι-
νισμοῦ καὶ τῆς διευθετήσεως τῶν ἑαυτῆς πραγμάτων.
Γνωρίζετε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὁδεύει πρὸς
τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον αὐτῆς. Ἡ Σύνοδος
αὕτη, μετὰ δώδεκα ὅλους αἰῶνας συνοδικῆς ἀπρα-
ξίας καὶ ἀποχῆς, ἐκτὸς ὀλίγιστων ἐμπειριῶν πολλῶν
μικροτέρας καὶ τοπικωτέρας ἐκτάσεως, θὰ ἀποτελέσῃ
ὄχι μόνον ἐν ἐκ τῶν μειζόνων γεγονότων τῆς ζωῆς καὶ
τῆς ιστορίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀλλὰ θὰ εἶναι
καὶ γεγονὸς ἀποφασιστικῆς διὰ τὴν αὖριον στροφῆς,
διότι, σύμφωνα μὲ ἐν προδιαγεγραμμένον σχέδιον,
θὰ ἔχωσιν ἀντιμετωπισθῇ τὰ πλείονα ἐκ τῶν ἐπιμά-
χων ζητημάτων τῆς Ὁρθοδοξίας.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ἔλαβον μέρος εἰς ἓν δεκαήμερον ταξίδιον ἀνά τὴν Χώραν ταύτην, ἵνα γνωρίσουν πτυχάς τινας ἐκ τῆς καθ' ὅλου Ἑκκλησιαστικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ πραγματοποιήσουν ἐπαφάς τινας οἰκουμενικοῦ χαρακτῆρος. Ἡ περιήγησις αὕτη, ἣτις ὀργανώθη ἄριστα ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος τὸ ἐν Βόννῃ Γραφεῖον τῶν Ἑκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων τῆς μνημονευθείσης Ὑπηρεσίας Τύπου καὶ Πληροφοριῶν Dr. Heinr. - Fr. Röttches, ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς συνδεδευσμένης χρήσεως λεωφορείου καὶ εἰδικοῦ πολυτελοῦς ὁχήματος τῶν Γερμανικῶν Σιδηροδρόμων, τεθέντος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν φιλοξενουμένων καὶ ἀναμένοντος αὐτοὺς εἰς τοὺς διαφόρους σιδηροδρομικοὺς σταθμούς.

Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς περιήγησεως ταύτης, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Dr. Röttches καταρτισθὲν πρόγραμμα, ἦσαν τὰ ἑξῆς:

Τὴν 21ην Ἰουλίου οἱ φιλοξενούμενοι Ὁρθόδοξοι ἀφίχθησαν εἰς Κολωνίαν (Köln), ἔνθα ἐφιλοξενήθησαν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς Dr. Nyssen διευθυνόμενον θαυμάσιον φοιτητικὸν οἰκοτροφεῖον τοῦ πάπα Ἰωάννου 23ου (Papst Johannes XXIII.—Burse). Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν προὔξενησεν εἰς τοὺς Ὁρθόδοξους ἐπισκέπτας ἡ ξενάγησις εἰς τὸν ναὸν τοῦ οἰκοτροφείου καὶ εἰς τὸν περίφημον καθεδρικὸν ναὸν τῆς Κολωνίας (Dom), ὅστις ἤρξατο κτιζόμενος τῷ 1248 εἰς γοθικὸν ῥυθμόν.

Ἡ 22α Ἰουλίου ἀφιερώθη ἔνθεν μὲν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ προσκυνήματος τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Παναγίας ἐν τῇ παρὰ τὰ Ὁλλανδικὰ σύνορα πολίχνῃ Kevelaer, ἔνθα ὁ προϊστάμενος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ Βουκουρεστίου ἀρχιμ. Ἰουστινιανὸς ἐτέλεσεν Ὁρθόδοξον λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαν ἐν θαυμασμῷ πλήθη Ρωμαιοκαθολικῶν προσκυνητῶν, ἐτέρωθεν δὲ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῆς πολίχνης Kalkar καὶ εἰς τὴν ξενάγησιν ἡμῶν ἐν τῷ γοθικῷ καθεδρικῷ ναῷ τῆς πολίχνης Xanten.

Τὴν πρωΐαν τῆς 23ης Ἰουλίου ὁ πρῶν ἐπίσκοπος τῆς Κολωνίας ἐκλαμπρότατος καρδινάλιος Josef Frings ἐδεξιώθη εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οἶκον αὐτοῦ τοὺς Ὁρθόδοξους ξένους καὶ συνωμίλησε μετ' αὐτῶν ἐν γνησίῳ οἰκουμενικῷ πνεύματι, ἐκδηλώσας ζωηρὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῆς ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἑκκλησίᾳ τελεσιουργίας τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οἱ φιλοξενούμενοι, συνοδευόμενοι πάντοτε ὑπὸ τοῦ Dr. Röttches καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς Dr. Rauch, ἀνεχώρησαν μέσῳ Ἀμβούργου διὰ τὸ Κιέλον, ἔνθα ἀνέμενε καὶ ἐδεξιώθη αὐτοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὁ ἐξαίρετος φιλορθόδοξος καὶ φιλέλλην προτεστάντης Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Κιέλου Dr. Peter Meinhold, ὅστις εἶναι λίαν γνωστὸς ἐν Ἑλλάδι ἐκ τῶν δοθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ διαλέξεων ἐν ταῖς Θεολογι-

καῖς Σχολαῖς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένου οἰκουμενικοῦ περιοδικοῦ «Kyrios», ὅπερ ἀσχολεῖται περὶ τὴν Ἑκκλησιαστικὴν καὶ πνευματικὴν ἱστορίαν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης.

Τὴν 24ην Ἰουλίου ἐδεξιώθησαν τοὺς ξένους ἐπισκέπτας ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν ὁ ἐν Κιέλῳ ἐπίσκοπος τῆς Εὐαγγελικῆς-Λουθηρανικῆς Ἑκκλησίας Dr. Hübner καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ. Τὴν μεσημβρίαν παρέθεσεν εἰς αὐτοὺς γεῦμα ὁ Staatssekretär. Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐγένετο ἐκδρομὴ εἰς τὴν πόλιν Lübeck πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ (Dom) καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Μαρίας (Marienkirche) καὶ πρὸς οἰκουμενικὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Τὴν 25ην Ἰουλίου (Κυριακὴν) ὁ πατὴρ Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Πανεπιστημιακῷ ναῷ τοῦ Κιέλου. Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ περιήγησιν ἐν τῇ πόλει διὰ λεωφορείου καὶ μετ' ἐπίσημον ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα, οἱ ξένοι ἔφθασαν εἰς Paderborn τῆς Βεσφαλίας.

Τὴν 26ην Ἰουλίου οἱ φιλοξενούμενοι παρηκολούθησαν ἐν τῷ ρωμανογοθικῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Paderborn πανηγυρικὴν ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐκλαμπροτάτου καρδινάλιου Lorenz Jäger, ὅστις εἶναι ἀρχιεπίσκοπος τῆς πόλεως καὶ πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν οἰκουμενικῶν ζητημάτων Ἐπιτροπῆς τῆς Γερμανικῆς Συνόδου τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἐπισκόπων. Ἡ πανηγυρικὴ Λειτουργία, καθ' ἣν ἐδόθη ἰδιαιτέρα τιμητικὴ θέσις εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Γερμανίας κ. Ἰάκωβον, ἐγένετο πρὸς τιμὴν τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου Liborius, προστάτου τῆς πόλεως Paderborn. Ἐν συνεχείᾳ, ἐδεξιώθη τοὺς ξένους ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως ἐν τῷ δημαρχείῳ καὶ παρέθεσεν εἰς αὐτοὺς ἐπίσημον γεῦμα. Τὸ ἀπόγευμα οἱ Ὁρθόδοξοι ἐπισκέπται ἐπεσκέφθησαν τὸ Οἰκουμενικὸν Adam-Möhler-Institut, ἔνθα ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκλαμπροτάτου καρδινάλιου Lorenz Jäger ἐγένετο συζήτησις ἐπὶ τῆς θαυμασίας εἰσηγήσεως τοῦ καθηγητοῦ Dr. Bläser διὰ τὴν μεγάλην προσφορὰν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν. Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ καρδινάλιος Jäger παρέθεσεν εἰς τοὺς ξένους καὶ εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ Ἰνστιτούτου Adam-Möhler ἐπίσημον δείπνον, κατὰ τὸ ὁποῖον πάλιν ἠκούσθησαν λόγοι ἐκτιμήσεως καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἑκκλησίαν.

Ἡ 27η Ἰουλίου ἀφιερώθη ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῆς πολίχνης Bethel, ἣτις εἶναι ἐν θαυμάσιον κέντρον τῆς δραστηριότητος τῆς προτεσταντικῆς διακονίας καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀδελφότητος διακονισσῶν «Sarepta», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐδεξιώθη τοὺς ἐπισκέπτας ὁ εὐαγγελικὸς ἐπίσκοπος τῆς Βεσφαλίας Wilm, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν μετάβασιν εἰς Bonn, ἔνθα ἐδεξιώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοὺς ἐπισκέπτας ὁ

ΑΙ ΕΝ ΤΗΝΩ, ΤΕΛΕΤΑΙ ΕΠΙ ΤΗ, ΑΓΙΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΣ ΟΣΙΑΣ ΠΕΛΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗ, ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΙ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ ΕΙΣ ΙΕΡΑΝ ΝΗΣΟΝ*

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν 23ην Ἰουλίου, καθ' ἣν τιμᾶται ἡ μνήμη τῆς Ὁσίας Πελαγίας, εἰς ἀνάμνησιν τῆς δι' ὁράματος ἀποκαλύψεως αὐτῇ τῆς θέσεως, ἔνθα εὑρητο κεκρυμμένη ὑπὸ τὴν γῆν ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Παναγίας, ἔλαβον χώραν αἱ ἱερώτεραι καὶ συγκινητικώτεραι τῶν ἐκδηλώσεων.

Ὡς γνωστὸν, ἡ μοναχὴ Πελαγία ἐν ἔτει 1822 εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν ἠξιώθη νὰ ὁραματισθῇ τὴν Θεοτόκον, ὑποδεικνύσαν αὐτῇ τὸν τόπον ἔνθα ἦτο κεκρυμμένη ἡ εἰκὼν Της. Ἡ Πελαγία ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τοῦτου τῷ 1835. Ἐκτοτε, ὁ πιστὸς τοῦ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σ. 515 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21-22 τεύχους.

Σεβ. Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Ἰάκωβος, παραθέσας ἐν συνεχείᾳ εἰς αὐτοὺς φιλικὸν δειπνον καθαρῶς Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος.

Τὴν 28ην Ἰουλίου οἱ φιλοξενούμενοι ὠδηγήθησαν εἰς Würzburg, ἔνθα ἐγένετο οἰκουμενικὴ συζήτησις μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ ὀφηγητῶν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς πόλεως.

Τὴν 29ην Ἰουλίου οἱ ξένοι ἐπεσκέφθησαν τὸ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Dr. Biedermann θαυμασίως ὠργανωμένον Ἰνστιτούτον διὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, ὅπερ εἶναι λίαν γνωστὸν διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Ostkirchliche Studien». Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας οἱ ἐπισκέπται ἔφθασαν σιδηροδρομικῶς εἰς Geltendorf καὶ ἐκεῖθεν διὰ λεωφορείων εἰς τὴν περίφημον μονὴν (Erzabtei) St. Ottilien, ἔνθα μετὰ κωδωνοκρουσιῶν πάντες οἱ μοναχοὶ ἐξῆλθον πρὸς ὑποδοχὴν τῶν Ὁρθοδόξων ἐπισκεπτῶν. Προσφωνῶν αὐτοὺς ὁ ἐπιφανὴς ἡγούμενος τῆς μονῆς καὶ καθηγητὴς τῆς Ἱεραποστολικῆς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου Dr. Suso Brechter, ὅστις σοφῶς κατευθύνει τοὺς ὑπ' αὐτὸν μοναχοὺς εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἐν Ἀφρικῇ καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν χριστιανικῶν σχολείων καὶ οἰκοτροφείων καὶ ἰδία σχολῶν Ἱεραποστολῆς, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ διὰ τὴν ἐπαφὴν μὲ ἐκπροσώπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις μετέδωκε εἰς τὴν Δύσιν τὸ μοναχικὸν ιδεῶδες πρὸ πάντων διὰ τῆς ἐπὶ τὸν ὀργανωτὴν τοῦ Δυτικοῦ Μοναχισμοῦ ἁγίου Βενέδικτον ἐπιδράσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Τὸ ἐσπέρας παρετέθη πρὸς τοὺς ξένους ἐν τῇ Τραπεζῇ (Refektorium) τῆς Μονῆς ἐπίσημον δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον παρευρίσκετο καὶ ὁ ἐν Βαυαρία Staatssekretär. Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησεν ἐγκαρδία

Κυρίου λαὸς διετήρησε ζωηρῶς τὴν μνήμην αὐτῆς, ἐγένετο μάρτυς τῶν πολλαπλῶν τῆς θαυμάτων καὶ τὴν ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ὡς ὁσίαν. Διὸ καὶ ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία, μετὰ πάροδον 135 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐν Κυρίῳ κοιμήσεως αὐτῆς, ἀνεκήρυξε ταύτην ὁσίαν τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1970, ὀρίσασα διὰ Πατριαρχικῆς Πράξεως ὡς ἡμέραν τῆς μνήμης αὐτῆς τὴν 23ην Ἰουλίου.

Κατ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἡμέραν, ὄρθρου βαθέος, ἤχησαν χαρμοσύνως οἱ κώδωνες τῶν Ναῶν τῆς πόλεως Τήνου. Εἰς τὰς 6.30 π.μ. ἐγένετο ἡ ἐκκίνησις τῆς ἱερᾶς πομπῆς ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Κεχροβουνίου, μεταφερούσης

οἰκουμενικοῦ περιεχομένου συζήτησις μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων ἐπισκεπτῶν καὶ τοῦ ἡγουμένου, ὡς καὶ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς Μονῆς, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐξαίρετος καὶ καλοκάγαθος Prior ταύτης, ὅστις εἶναι ὁ ἰκανώτατος ἀντικαταστάτης τοῦ Ἡγουμένου.

Ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ ταξιδίου, ἦτοι ἡ 30ῇ Ἰουλίου, ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Μονῆς Andechs, ὡς καὶ τοῦ δημαρχείου καὶ τῶν κοινωρικῶν ἰδρυμάτων τῆς πόλεως Weilheim. Δυστυχῶς, ὁ χαράσσων τὰς γραμμὰς ταύτας δὲν μετέσχε τῶν ἐπισκέψεων τῆς τελευταίας ταύτης ἡμέρας, ἐπειγόμενος ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς Ἑλλάδα ἕνεκα ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων.

Ἐκ τῶν λεχθέντων συνάγεται, ὅτι ὀφείλονται εὐχαριστίαι εἰς τὸν ἐπίσκοπον Dr. Graber καὶ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Τύπου καὶ Πληροφοριῶν τῆς Δυτικῆς Γερμανίας διὰ τὴν εὐκαιρίαν, ἥτις ἐδόθη εἰς Ἑλληνας, Γιουγκοσλάβους καὶ Ρουμάνους Ὁρθοδόξους, ἵνα ἔχουν ἐπαφὴν μετ' ἐπιφανῶν προσωπικοτήτων τῆς ἐν Γερμανίᾳ Ρωμαιοκαθολικῆς καὶ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἵνα γνωρίσουν πολλὰς πτυχὰς τῆς θρησκευτικῆς, πνευματικῆς καὶ καθ' ὅλου πολιτιστικῆς ζωῆς τῆς Γερμανίας. Ἡ παρασχεθεῖσα εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους φιλοξενία ἦτο τελεία. Ἰδιαίτεροι εὐχαριστίαι ὀφείλονται εἰς τὸν Dr. Röttsches, ὅστις ὡς φύλαξ ἄγγελος συνώδευεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ἐμερίμνα στοργικῶς, ἵνα οὗτοι αἰσθάνωνται ἀνέτως ὡς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν.

Οὕτω τὸ Γ' Οἰκουμενικὸν Συμπόσιον τοῦ Regensburg παρέσχεν εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους, οἵτινες μετέσχον αὐτοῦ, ἀλησμόνητα τῷ ὄντι βιώματα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ἐν εὐλαβείᾳ τὴν σεπτὴν εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης. Προηγούντο τὰ ἐξαπτέρυγα, εἶπετο ἡ φιλαρμονικὴ, ἠκολούθουν μοναχαὶ τῆς Ἱ.Μονῆς Θεομήτορος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Κεχροβουνίου Τήνου, ὁ ἱερὸς κλῆρος, τὸ ἱερὸν κουβούκλιον μὲ τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Παναγίας, οἱ Ἀρχιερεῖς, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀντιβασιλέως, ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. κ. Ἱ. Χολέβας, οἱ Ὑφυπουργοὶ κ.κ. Τσάκωνας καὶ Δημητράκος, ὁ κ. Γεν. Δ/ντῆς Ὁρησκευμάτων, ὁ ΡΚαθολικὸς Ἐπίσκοπος, οἱ κ.κ. Νομάρχης Κυκλάδων καὶ Δήμαρχος Τήνου, ἡ Διοίκησις τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος, αἱ λοιπαὶ Ἀρχαὶ τῆς νήσου καὶ χιλιάδες λαοῦ. Ἡ ἱερὰ πομπὴ διελθοῦσα διὰ μέσου πλήθους ἀσθενῶν, παρατεταγμένων ἐκατέρωθεν τῆς κεντρικῆς λεωφόρου καὶ παντοιοτρόπως ἐκδηλούντων, ὁμοῦ μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους, τὰ αἰσθήματα τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἐλπίδος τῶν πρὸς τὴν Θεοτόκον, ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως, ὅπου δι' αὐτοκινήτων κατηυθύνθη πρὸς τὴν Ἱ.Μονήν. Τὸ θέαμα χιλιάδων λαοῦ, ἰκετευόντων τὴν Παναγίαν, ἦτο λίαν συγκινητικόν. Ἄλλοι ἐκκλαιοι, ἄλλοι ἐσταυροκοποῦντο καὶ οἱ πάντες προσέβλεπον μὲ ἰκέτας ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου, ἀπεκδεχόμενοι τὴν προστασίαν καὶ βοήθειάν της.

Εἰς τὴν Ἱ.Μονὴν Κεχροβουνίου ὑπεδέχθη τὴν ἱερὰν εἰκόνα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος, πλαισιούμενος ὑπὸ μοναχῶν, καὶ ἀμέσως ἤρξατο ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Πρεβέζης. Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, ἥτις ἐτετέλεσθη προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου, συμμετέσχον οἱ Σεβ. Πρεβέζης, Σύρου, Σάμου, καὶ Χαλκίδος καὶ πληθὺς ἱερέων. Παρήσαν οἱ ἐπίσημοι καὶ πολλοὶ λαοί, κατακλύσας τὴν Ἱ.Μονήν. Ἡ Θ. Λειτουργία μετεδόθη διὰ τοῦ ραδιοφωνικοῦ δικτύου.

Περὶ τὸ μέσον τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ πανόσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἱερόθεος Γαρυφαλλός, Γραμματεὺς τῆς Μ.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς Θ. Λατρείας, ἀνέγνωσε τὴν ἐπίσημον Πράξιν τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου περὶ ἀνακηρύξεως εἰς ὅσιν τῆς μοναχῆς Πελαγίας, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀριθμ. Πρωτ. 803.

Τοὺς ὁσιότητι καὶ ἀγιότητι βίον διαπορέψαντας καὶ ἑαυτοὺς πρότυπα χριστιανικῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς παραστήσαντας καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ὁσίοις μνήμαις καὶ συνάξεσι τιμᾶν, ὕμνοις τε καὶ ἐγκωμίοις ἑσαεὶ μετὰ πάσης εὐλαβείας σεμνύνειν καὶ γεραίρειν, ἡ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ οἶδεν Ἐκκλησία, καὶ ἅμα τὴν τούτων ἐπικαλεῖσθαι μεσιτείαν πρὸς τὸν φιλόνητον Θεὸν ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἰάσεως ἀσθενῶν καὶ γενικῶς ὠφέλειαν ψυχικὴν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

Ἐπειδὴ τούτων τοιαύτη τὸν βίον ἀνεδείχθη καὶ ἡ ἐν ἔτει χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τριακοστῷ τετάρτῳ πρὸς Κύριον ἐκδημήσασα αἰδὶμος μοναχὴ Πελαγία, ἡ ἐν τῇ Ἱεροῇ Μονῇ Κεχροβουνίου Τήνου ἀσκήσασα,

ὁσιότητι μὲν καὶ ἀγιότητι βίον διακριθεῖσα καὶ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν ἀρετῆς καὶ ἐγκρατείας ἑαυτὴν παραστήσασα, ζῶσα δὲ καὶ μετὰ θάνατον τοῦ χαρίσματος τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας παρὰ Θεοῦ ἀξιοθεῖσα, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ὑπ' ὧν λαβόντες τὸν ὅσιον καὶ ἅγιον βίον καὶ τὴν ἀγίαν τελευτὴν τῆς ὁσίας ταύτης μοναχῆς, ἅμα δὲ καὶ τὰ δι' αὐτῆς ἐνεργηθέντα καὶ νῦν δ' ἔτι ἐνεργούμενα θαύματα, περὶ ὧν διὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐβεβαιώσατο ὁ Ἱερώτατος Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου καὶ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς κ. Δωρόθεος, συνυποβάλλων καὶ τὴν οὐ μόνον παρὰ τῷ πληρώματι τῆς Νήσου Τήνου καὶ τῆς ὅλης θεοσώστου αὐτοῦ Ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ ἐδρότερον ἀδιάσειστον πλεόν ἀποβάσαν πεποιθήσιν καὶ πίστιν περὶ τῆς ἀγιότητος αὐτῆς ἐν τῇ τῶν ἁγίων χορείᾳ, ἐγνωμεν, τῷ κοινῷ τῆς Ἐκκλησίας ἔθει κατακολουθοῦντες, τὴν προσήκουσαν τοῖς ὁσίοις καὶ ταύτῃ ἀπονεῖμαι τιμὴν.

Διὸ καὶ θεσπίζομεν Συνοδικῶς καὶ διορίζομεθα καὶ ἐν Ἀγίῳ διακελευόμεθα Πνεύματι, ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἡ αἰδὶμος Μοναχὴ Πελαγία, ἡ ἐν τῇ Ἱεροῇ Μονῇ Κεχροβουνίου Τήνου ἀσκητικῶς διαλάμψασα καὶ σκευὸς ἐκλεκτὸν τῆς Θείας Βουλῆσεως ἀναδειχθεῖσα καὶ ὑπουργήσασα ἐν τῇ ἀνευρέσει τῆς ὑπὸ τὴν γῆν τῆς Νήσου Τήνου κεκρυμμένης Ἱερᾶς Εἰκόνης τῆς Θεομήτορος, συναριθμῆται ταῖς Ὁσίοις καὶ Ἀγίοις τῆς Ἐκκλησίας, τιμωμένη παρὰ τῶν πιστῶν καὶ ὕμνοις ἐγκωμίων γεραίρομένη τῇ κγ' τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἡ Ὁσία ἐν ὁράματι εἶδε τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, ὑποδεικνύσαν αὐτῇ τὸν τόπον παλαιοῦ Χριστιανικοῦ Ναοῦ, ὑφ' οὗ τὰ ἐρεῖπια ἔκειτο ἡ ἱερὰ Εἰκὼν.

Εἰς ἐνδειξὴν δὲ τούτου καὶ βεβαίωσιν ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα Πατριαρχικὴ ἡμῶν καὶ Συνοδικὴ Προᾶξις, καταστρωθεῖσα μὲν καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν τῷδε τῷ Ἱεροῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ ἀπαραλλάκτῳ ἀποσταλεῖσα τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Σύρου, Τήνου, Ἀνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεῳ, πρὸς κατάθεσιν ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ Μητροπόλεως.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1970, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον (α')

Ἐπινεμήσεως Θ'.

Ἀκολουθῶς, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Παύλου Τσαούσογλου, Ἱεροκήρυκος Ι.Ι.Ε., ἡ Πράξις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀνακηρύξεως τῆς Τήνου εἰς Ἱερὰν Νήσον, ἔχουσα οὕτως:

Ἱερώνυμος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ Σεβασμιώτατοι καὶ Ἱερώτατοι Μητροπολίται, οἱ συγκροτοῦντες τὴν

Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητοῖς ἡμῖν ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς καὶ τοῖς περιποθήτοις τέκνοις: Χάρις Ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ πληθυνθεῖη.

Ἔως μὲν τοῖς ἐπιγείοις ἐπεχωρίαζε, μικρὸν γῆς μέρος εἶχε τὴν μόνην ἔχουσαν τὴν σύλληψιν οὐ παρθε-
νίας ἀφαίρεσιν, ἀλλὰ σφραγίδα καὶ συντήρησιν, τὴν ἀχειροτέκτον καὶ Θεότεκτον σκηπὴν, εἰς ἣν ὁ πρῶτος ἡμῶν Ἀρχιερεὺς εἰσῆλθε κρυφιομόστως ἱερουργήσων τὴν ὑπὲρ πάντων λατρείαν. Ἐξ οὗ δὲ εἰς ἔπαινον τῆς δόξης τῆς ἀμώμου παρθενίας μετετέθη καὶ Οὐρανούς ἐτιμήθη μετὰ σαρκὸς καταλαβεῖν ἢ τοῦ γένους ἡμῶν ἀνύψωσις, ἢ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἀρετῆς τῶν οὐρανίων πάντων ὑπερκειμένη ταγμάτων, ὥς ὁ ἐξ αὐτῆς εἰς ἡμῶν σωτηρίαν τεχθεὶς φιλανθρωπώτατος Θεός, μηδαμῶς τούτῳ τερπομένη ὀφθεῖσα, μηδὲ ἀρπαγμὸν ἡγήσα-
μένη, ἀλλ' ἐφ' ἅπαξ, αὐτὸν καταλιποῦσα ἢ μήτηρ ἡμῶν, ἢ τῆς ζωῆς ἡμῶν πρόξενος, τὴν ὑπ' οὐρανὸν περι-
πολεῖ διὰ παντός τὰ ἴδια ἐν δεινοῖς τυγχάνοντα παρα-
μυθεῖσθαι ἀγωνιώσα τέκνα καὶ πλανώμενα ἐπανάγειν τῇ ὁδῷ τῆς ἀληθείας, ἢ μετὰ Θεὸν ἐλπίς.

Τοῖνον, τῇ περὶ ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὑπερβολῇ τῆς ἐαυτῆς προνοϊκωτάτης κηδεμονίας ἀγαπήσασαν τοὺς τῆς ἡμῶν παροικίας τόπους ὑπὲρ πάντα τὰ σκη-
νώματα τοῦ νέου Ἰακώβ, τῶν φωτομόρφων καὶ Θεο-
μόρφων δηλονότι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τέκνων, καὶ τῇ ὑπερπλεονάζουσῃ χάριτι τῇ ἐαυτῆς τὴν κατὰ τὸ Αἰγαῖον Ἀρχιεπισκοπὴν νῆσον Τήνον αἰρετισαμένην ἐαυτῇ εἰς τὴν τοῦ ἐλέους αὐτῆς πλουσιωτέρας ἐν αὐτῇ διὰ τοῦ θεοῦ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς μορφῆς ἐκτυπώματος, οὗ φέρτερον οὐχ ἢ σύμπτаса ἐδρακε γῆ, ἔνδειξιν, καὶ ταῖς τῶν θαυμάτων ἐπαλλήλαις μεγαλουργίαις ὑπερ-
φυῶς κατακοσμήσασαν, τιμῆσαι βουληθέντες τὴν τῶν ἀγγελικῶν πασῶν ὁμοῦ τῶν δυνάμεων πολυαρκεστέραν καὶ τι τῇ μηδενὸς πλὴν τῆς ἡμῶν μετανοίας μόνης καὶ ἐπιστροφῆς προσδεομένη χάρισθαι οἱ μηδὲν ἴδιον ἔχοντες καὶ μηδὲν δυνάμενοι, εἰ μὴ αὐτὴ τὰς τοῦ ἐαν-
τῆς Υἱοῦ καὶ ἡμῶν Δεσπότην χάριτας πρὸς χρεῖαν κατανέμουσα προχορηγήσῃ, πῶθι κινηθέντες ἐνθέω τὴν νῆσον Τήνον ἐγνωμεν ἀναγορεῦσαι «Ἱεράν τῇ ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ», τῇ φυσικῶς καὶ παναχράντῳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Μητροί, οὐχ ὥς αὐτῇ τι προστιθέντες ἢ περιποιούμενοι, ἀλλὰ ταπεινῶς αὐτῆς δεόμενοι τὰς δουλικάς ἡμῶν ἱκεσίας πρὸ τῆς ἐκεῖ χαρισθείσης ἡμῖν ἱερωτάτης εἰκόνης αὐτῆς, τῆς μετὰ δευτέραν ἔχθραν καὶ ἀδιάλλακτον δευτέρας διαλλακτικῆς ἡμῶν, μὴ παρορᾶν μὴδ' ἐπιλανθάνεσθαι, ἀλλ' ἰλέω προσβλέπουσαν ὁμματι μήποτε παύεσθαι ἱκετεύουσαν τὸν τὴν εἰς ἡμᾶς ἀγάπην συνστήσαντα τὴν αὐτοῦ, τὸν μέχρι σταυροῦ καὶ τάφου συγκатаβάνα δι' ἡμᾶς, μηδὲ τὰς ὁσιωτάτας πρὸς τὸν χρεωστικῶς τὰς αὐτῆς ἐκπληροῦντα αἰτήσεις χεῖρας ἀνίσχουσας καὶ αἰτουμένην ἡμῖν ἱλασμόν.

Ὅθεν, ἀδελφοί, πᾶσι πανταχοῦ ἀπαγγέλλοντες καθιερωμένην ἔχειν τῇ ἀκαταισχύντῳ προστασίᾳ τοῦ γένους ἡμῶν τὴν ἱερὰν νῆσον Τήνον καὶ ἰδιαίτερος ἐν

αὐτῇ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῆς παναμώμου αὐ-
τοῦ Μητροῦ ἀντίληψιν ἐκζητεῖν, εὐχόμεθα μὲν πᾶσι χάριν καὶ ἔλεος, ὑμνοῦμεν δὲ καὶ εὐλογοῦμεν τὸ μέγα Ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος, τῆς μιᾶς Θεότητος καὶ κυριαρχίας, εἰς ἣν πιστεύοντες ἐλπίζομεν, πρεσβείαις τῆς παννυμνήτου Θεοτόκου, ἐλέους καὶ σωτηρίας τυχεῖν. Ἀμήν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱε ρ ὠ ν υ μ ο ς, Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γ ε ὡ ρ γ ι ο ς

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰ ά κ ω β ο ς

† Ὁ Ἰωαννίνων Σ ε ρ α φ ε ῖ μ

† Ὁ Σεργίων καὶ Κοζάνης Δ ι ο ν ὄ σ ι ο ς

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εἰδουτανίας Δ α μ α σ κ η ν ὄ ς

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Σ τ υ λ ι α ν ὄ ς

† Ὁ Κίτρους Β α ρ ν ά β α ς

† Ὁ Εἰθῆνης Ἀ ν τ ὠ ν ι ο ς

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος Κ ω ν / τ ῖ ν ο ς

† Ὁ Κασσανδρείας Σ υ ν έ σ ι ο ς

† Ὁ Νικαίας Γ ε ὡ ρ γ ι ο ς

Μετὰ ταῦτα, ὁμίλησαν ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δ ω ρ ὀ-
θ ε ο ς εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Πάντα μέσα εἰς τὸ πέρασμα τῶν χρόνων καὶ τῶν αἰώ-
νων θὰ ὑπάρχουν ὁρισμένα γεγονότα, ποὺ θὰ ἐσοτάζων-
ται καὶ θὰ ἐξαίρωνται περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα. Γεγο-
νότα, ποὺ θὰ ἔχουν σχέσιν ὅχι μόνον μὲ τὴν χριστιανικὴν
μας πίστιν, τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν Ὀρθόδοξον ὑπό-
στασιν μας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν Ἐθνικὴν μας τοιαύτην.

Ὁ χρόνος αὐτός, ποὺ διανύομεν, ὁρθὰ καὶ μελετη-
μένα καθιερώθη ὁλόκληρος διὰ τὴν Ἐθνικὴν μας
Παλιγγεσίαν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν 150 χρόνων τῆς.

Καὶ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,
μὲ ἀφορμὴν τὰ ἱστορικὰ αὐτὰ γεγονότα, νὰ ἀναπολῇ
τὶς ὥραιες αὐτὲς ἡμέρες τῆς δόξης, μεγαλείου καὶ
ἡρωϊσμοῦ, νὰ μνημονεύῃ ἐκείνους, ποὺ γιὰ τοῦ Χριστοῦ
τὴν πίστιν τὴν Ἁγία καὶ τῆς γλυκειᾶς πατρίδος τὴν
ἐλευθερίαν ἔπασαν, καὶ μὲ τὰ συναισθήματα αὐτὰ καὶ μὲ
μιὰ σύντομη ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν ν' ἀτενίσῃ καὶ νὰ
βαδίξῃ πρὸς τὸ μέλλον. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῶν
ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων ποὺ τελοῦνται εἰς ἐκάστην
Ἐπαρχίαν, καὶ Νομόν, καὶ Μητρόπολιν καθιερώθη
νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐπαρχία καὶ ἡ
ἡμετέρα νῆσος Τήνος, καὶ νὰ ἐορτασθῇ καὶ τὸ γεγονὸς
τῆς ἀνακηρύξεως ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ὡς Ἀγίας καὶ Ὁσίας τῆς Μοναχῆς Πελαγίας, αὐτῆς
ποὺ ἡξιώθη καὶ ἡλολογήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ γίνῃ
ἡ αἰτία τῆς ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς Τηρίας γῆς ἀνευρέσεως
τῆς Θυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μεγαλόχαρης, ὡς
ἐπίσης καὶ τῆς ἀνακηρύξεως, παρουσίᾳ ἐκπροσώπων
τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς Νήσου μας ὡς Ἱερᾶς.

Ἀποτελοῦν καὶ τὰ δύο αὐτὰ γεγονότα ἓνα μεγάλον
ἱστορικὸν σταθμὸν ὅχι μόνον διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ὀρθο-

δόξου Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἡρώϊκὴν καὶ ἐνδοξὸν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς μας φυλῆς.

Ἡ μορφὴ αὐτῆς τῆς ἁγίας Μοναχῆς Πελαγίας θὰ προβάλλεται πάντοτε καὶ θὰ μακαρίζεται ἀπὸ τὸν εὐσεβῆ χριστιανικὸν κόσμον καὶ ἐνώπιον τῆς εἰκόνης της, ἀφοῦ πρῶτον οἱ πιστοὶ εὐλαβικὰ προσκυνήσουν τὴν Παναγία μας, τὴν Μεγαλόχαρη, θὰ σπεύδουν καὶ εἰς αὐτὴν ν' ἀποδώσουν τὰ εὐχαριστήρια. Γονατιστὸς ὁ εὐσεβὴς χριστιανὸς θὰ ζητῇ ἀπὸ τὴν πονεμένη Μάννα τοῦ Θεοῦ τὸν γλυκασμὸν καὶ τὴν ἀνακούφισιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν Ἀγιασμένη Γερόντισσα τῆς Μονῆς τοῦ Κεχροβουνίου θ' ἀντλή τὸ θάρρος διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δεινῶν του.

Τί ὠραία συναισθήματα, τί ὀίγη ἱερᾶς συγκινήσεως αἰσθανόμεθα, ὅσάκις μᾶς δίδεται μιὰ τέτοια εὐκαιρία.

Ἡ σημερινὴ παρουσία τῆς Ἐπισήμου Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην πνευματικὴν ἡγεσίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνόμου, ὅστις τόσον ἐπαξίως κοσμεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτῶν ἀγαπητῶν Σεβασμιωτάτων Ἀγίων Ἀδελφῶν, Κλιμακίου τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως, Ἐκπροσώπων τῆς πόλεως τῆς Νήσου Σύρου καὶ λοιπῶν ἐπισήμων μαρτυρεῖ τὴν ἱερότητα τῆς ὑποθέσεως καὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ γεγονότος τὴν σημασίαν.

Ἡ ἀναγνώρισις ὡς ἁγίας μιᾶς ἀπλῆς, σχεδὸν ἀγραμμάτου, ἀλλὰ εὐλογημένης Μοναχῆς, γεμίζει τὰς καρδίας ὅλων ἡμῶν ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, μεγαλύνει τὰς ψυχὰς ἡμῶν, καὶ τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἀγάλλεται, διότι ἀπὸ τοῦ νῦν θὰ τὴν μακαρίζουν πᾶσαι αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων. Ὅντως, «τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθανυμάστωσεν ὁ Κύριος». «Δόξα καὶ τιμὴ παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν».

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, Πατέρες, κύριοι Ὑπουργοί, ὄντως ἱερά καὶ σεβασμὰ εἶναι ἡ σημερινὴ παρουσία σας εἰς τὴν Ἱερὰν Νήσον μας καὶ τὴν Ἱερὰν Μονήν. Ἀγγελοι καὶ ἄνθρωποι ἐορτάζουν τὸ γεγονός καὶ χορὸς ἁγίων συμπαρίσταται καὶ περικυκλῶναι τὸ Ἱερόν τοῦτο Θυσιαστήριον.

Ἡ εὐλογημένη καὶ ἁγία μορφὴ τῆς Πελαγίας καὶ ὅλων τῶν ἄλλων μοναχῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἅγια λείψανα εὐρίσκονται εἰς τὸν περίβολον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, θὰ σκιρτοῦν ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν καὶ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν θὰ δέονται διηρεκῶς εἰς τὸν Μεγάλον Θεὸν ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους, τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ σύμπαντος τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Μακαριώτατος ἔκειρε μοναχὴν μίαν δόκιμον ἀδελφὴν τῆς Ἱ. Μονῆς Θεομήτορος Ἀθηνῶν, πτυχιούχον τῆς Φιλολογίας, μετονομασθεῖσαν εἰς Πελαγίαν. Ἡ ἱερὰ μοναστικὴ Ἀδελφότης τῆς «Θεομήτορος» ἀπέκτησεν οὕτω μίαν ἀκόμη ἐκλεκτὴν ἀδελφὴν.

Ἐν τέλει, ὁ Ὑφυπουργὸς κ. Δ. Τσάκωνας ἐξέφρασε τὸν ἐνθουσιασμὸν αὐτοῦ διὰ τὰς τελετὰς

καὶ ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς γνησίως θρησκευούσης Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς γεῦμα, τὸ δὲ ἀπόγευμα, μετὰ τὴν τέλει τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἡ ἱερὰ εἰκὼν τῆς Μεγαλόχαρης ἐπανεφέρθη ἐν πομπῇ πεζῇ μέχρι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ της. Ἡ ἀπόστασις τῶν 9 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Μονῆς εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐκαλύφθη ἐν μέσῳ ὕμων καὶ ᾠδῶν πνευματικῶν πρὸς τὴν Παρθένον ἐκ μέρους ἱερέων, μοναχῶν καὶ πιστῶν, ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς συνοδευόντων τιμητικῶς τὴν ἱερὰν εἰκόνα καὶ εἰς οὐδὲν λογιζομένων τὴν ὑπερδίωρον πεζοπορίαν.

Κατὰ τὴν ἄφιξιν τῆς πομπῆς εἰς τὴν πόλιν τῆς Τήνου, ἀνεπέμφθη εἰδικὴ δέησις εἰς τὴν πρὸ τοῦ κεντρικοῦ λιμένος ἐξέδραν, ἐκεῖ δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἀνεκοίνωσε τὴν δημοσίευσιν τοῦ Β.Δ. περὶ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Τήνου εἰς Ἱερὰν Νήσον. Οὕτως, ἡ Συνοδικὴ ἀπόφασις ἔλαβε καὶ πολιτειακὴν κύρωσιν καὶ ἰσχύν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν Κυριακὴν 25ην Ἰουλίου, ἐτελέσθη πανηγυρικὴ Θ. Λειτουργία ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου, συνιερουργούντων τῶν Σεβ. Σύρου, Σάμου καὶ Ζιχνῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἀνεγνώσθησαν καὶ πάλιν τὰ ἐπίσημα κείμενα τῆς ἁγιοποιήσεως τῆς ὁσίας Πελαγίας καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Τήνου εἰς Ἱερὰν Νήσον. Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῶν δύο ἄρτι διασκευασθέντων παρεκκλησιῶν κάτωθεν τῆς κλῖμακος τοῦ Ναοῦ, τιμωμένων ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁσίας Πελαγίας τοῦ ἐνὸς, καὶ τοῦ ἁγίου Ἱερωνύμου τοῦ ἐτέρου.

Εἰς τὸ παρατεθὲν τὴν μεσημβρίαν ἐπίσημον γεῦμα, ὁ Πρόεδρος τῆς Δ.Ε. τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος κ.Κ. Ἀλαβάνος ἡγειρεν ἀποχαιρετιστήριον πρόποσιν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι ἀρετὴ, καὶ εἶναι δίκαιον αὐτὴ νὰ πληροῖ τὰς ψυχὰς ὅλων μας διὰ τὴν τετραήμερον αὐτὴν πνευματικὴν ἀνάτασιν.

Μᾶς ἐχαρίσατε πολυτίμους ὥρας καὶ τυπικῶς κατὰ τὴν Ἀγίαν τῆς Ὁρθοδοξίας παράδοσιν ἐπισημοποιήσατε ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ Θεοτόκος ἐξέλεξε καὶ ἡ ἀνθρωπίνη μνήμη δὲν ἐλησμόνησε.

Τώρα ἡ Νήσος Τήνος ἔχει τὴν προστασίαν τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν πρεσβείαν τῆς Ἁγίας Πελαγίας.

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν δι' ὅλας αὐτὰς τὰς στιγμὰς, αἱ ὁποῖαι ἔφεραν εἰς τὴν μνήμην μας Βυζαντινὴν μεγαλοπρέπειαν. Μορφὴ καὶ ἰδέα συνεχωνεύθησαν, κατὰ τὰς ἱερὰς ταύτας ἡμέρας, εἰς ἓν ἐνιαῖον ὅλον.

Ἦτο μία πνευματικὴ πανθαῖσια, σπανία εἰς τοὺς καιροὺς μας. Μὴ λησμονήτε νὰ προσεῦχεσθε δι' ἡμᾶς, ὥστε πρᾶγματι ἡ Τήνος νὰ γίνῃ ἓνας Ἱερός τόπος, ἓνα πνευματικὸ νησί, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὐρίσκουν ἀνακούφισιν οἱ πεφορτισμένοι ἄνθρωποι τοῦ αἰῶνός μας.

Ὁ ῥόλος μας εἶναι βαρὺς καὶ δύσκολος.

Ο ΟΡΘΡΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑΝ*

B'

Κατ' ἀρχάς ὁ πατήρ Νικολαΐ περιωρίσθη νὰ ἐκτε-
λῇ τὰ ἱερατικά του καθήκοντα μόνον μεταξὺ τῶν Ρώσων,
διότι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀπηγορεύετο
ἐπὶ ποινῇ θανάτου οἰαδήποτε χριστιανικὴ ἐκδήλωσις.
Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι αἱ συνθήκαι αὐταὶ θὰ ἡλλαζον, ἤρχισε
νὰ προετοιμάζεται συστηματικῶς. Ἀφωσιώθη εἰς τὴν
μεθοδικὴν σπουδὴν τῆς ἱστορίας, τῶν ἐθίμων, τῶν θρη-
σκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ ἰδίως τῆς γλώσσης - προφο-
ρικῆς καὶ γραπτῆς - τοῦ Ἰαπωνικοῦ λαοῦ. Εἰς τὴν προσ-
πάθειάν του αὐτὴν τὸν ὤθησε καὶ ὁ μέγας ἱεραπόστο-
λος τῆς Ἀλάσκας καὶ Καμτσάτσκας Ἰννοκέντιος Βενια-
μίνωφ, τὸν ὁποῖον εἶχε συναντήσῃ εἰς τὴν Σιβηρίαν¹⁴.
Ἀργότερον ὁ Ἰννοκέντιος ἐπεσκέφθη τὸν Νικολαΐ εἰς
τὸ Χακοντάτε καὶ τοῦ ἔδωκεν ἐκ τῆς προσωπικῆς του
πείρας πολυτίμους πληροφορίας διὰ τὴν ἱεραποστολι-
κὴν προσπάθειαν¹⁵.

Κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ τοῦ διωγμοῦ ὁ νεαρὸς ἱερομόναχος
κατῳρῶσε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ μερικοὺς ἀξιολόγους
καὶ δυναμικοὺς Ἰάπωνας. Ἰδιαιτέρως σημαντικὴ διὰ
τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Ἰαπωνίᾳ
ὕψηρεν ἡ γνωριμία του μὲ τὸν διδάσκαλον ξιφασκίας,

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 411 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17 τεύχους.

14. A. Moiseyev, «When Orthodoxy came to Japan», The Russian Orthodox Journal, (June 1962), σ. 6.

15. Περὶ τῆς δράσεως τοῦ Ἰννοκентίου Βενιαμίνωφ, τοῦ
μεγάλου αὐτοῦ ἱεραποστόλου τῆς Ἀλάσκας καὶ Καμτσάτσκας,
ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἀργότερον Μητροπολίτης Μόσχας, ἰδὲ Α. Γ.
Γιαννοπούλου, «Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἀλάσκα», Πο-
ρευθέντες 5 (1963), σ. 14-22, 44-47 καὶ σύνοψιν ἐν Θρησκευτι-
κῇ καὶ Ἠθικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ 5 (1963), 14-22.

Ὡς Πρόεδρος τῆς Δ/σης Ἐπιτροπῆς προκίνω εἰς
ὕψιν ὅλων ὑμῶν, ἐρχόμενος πλουσίαν τὴν Χάριν τῆς
Παναγίας μας καὶ τῆς Ἀγίας Πελαγίας.

Ἐπηκολούθησε μετὰ ταῦτα ἡ ἐπίσημος ἐπίδοσις
ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὸν κ. Δήμαρχον Τή-
νου τῆς ἐπὶ εἰδικῆς μεμβράνης κατεστρωμένης
Συνοδικῆς Πράξεως περὶ τῆς Ἱερᾶς Νήσου Τήνου.
Παραδίδων τὴν Πράξιν ὁ Μακαριώτατος, ὑπέμνησε
τὴν μεγίστην εὐθύνην ὅλων τῶν Τηνίων, ὅπως ἀντα-
ποκριθῶσι πρὸς τὴν τιμὴν, τὴν προσγενομένην εἰς
τὴν νήσον των.

«Ἐχετε εὐθύνην», εἶπεν ὁ Μακαριώτατος, ἐνώ-
πιον ὅλης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Πανελληνίου καὶ θὰ
πρέπει ἡνωμένοι ὅλοι οἱ Τήνιοι νὰ ἀνταποκριθῶμεν

ὁ ὁποῖος παρέδιδε μαθήματα εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ρώσου
διπλωμάτου. Ὡνομάζετο Σαβάμπε Τακουμάρο, εἶχεν
ἀνδρωθῇ ἐντὸς τῆς ἱπποτικῆς παραδόσεως τῶν σα-
μουράϊ καὶ ἦτο φανατικὸς πατριώτης καὶ ἀσπονδὸς
ἐχθρὸς παντὸς ξένου. Μετὰ τὸν γάμον του μὲ τὴν κόρην
ἐνὸς σιντοϊστοῦ ἱερέως, ὁ σαμουράϊ ἀπέκτησε καὶ τὴν
ἱερατικὴν ιδιότητα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὀξυτέραν
τὴν ἀντίθεσιν του πρὸς τοὺς χριστιανούς. Εἰς τὸ πρόσω-
πον τοῦ Ρώσου ἱερομονάχου κατ' ἀρχάς εἶδεν ἕνα
ἐπικίνδυνον ξένον πράκτορα καὶ ἦτο ἀποφασισμένος,
ἐὰν τοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία, νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἡ ἐπικοι-
νωσία του ὅμως μὲ τὸν πατέρα Νικόλαον ὑπῆρξε διὰ
τὸν Σαβάμπε μία κρίσιμος ἐμπειρία. Ἡ ἡρεμία, ἡ εὐγένεια
καὶ ἡ εὐλικρίνεια, μὲ τὰς ὁποίας τὸν ἀντεμετώπισεν,
ἀφώπλισαν τὸν σαμουράϊ, ἐνῶ τὸ πρωτάκουστον
χριστιανικὸν μήνυμα ἤνοιγε νέους ὀρίζοντας εἰς τὰς
θρησκευτικὰς του ἀναζητήσεις. Αἱ ἐπαφαὶ αὐταὶ συνεχί-
σθησαν ἐπ' ἀρκετὸν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν στροφὴν τοῦ
Σαβάμπε πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν.

Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τέως ἀσπόνδου ἐχθροῦ τῶν χρι-
στιανῶν ἐξέπληξε τοὺς φίλους του, μερικοὶ μάλιστα
διερωτῶντο μήπως παρεφρόνησε. Εἰς τῶν γνωστῶν τοῦ
Σαβάμπε, ὁ ἱατρὸς Σακάϊ, ἐνδιεφέρθη διὰ τὰς νέας ιδέας
τοῦ φίλου του, κατὰ τὰς συζητήσεις ὅμως ἔφερε συχνά-
κις εἰς δύσκολον θέσιν τὸν προσήλυτον. Πρὸς ἀντιμετώ-
πισιν τῶν ἐνστάσεων τοῦ μορφωμένου Σακάϊ ὁ Σαβάμπε
κατέφευγεν εἰς τὸν π. Νικόλαον. Τελικῶς ὁ ἱατρὸς ἀπε-
φάσισε νὰ πλησιάσῃ προσωπικῶς τὸν Ρώσον ἱερέα,
διὰ νὰ ἔχῃ μαζί του ἀπ' εὐθείας συζητήσεις. Ἀργότερον
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Νικολαΐ προσετέθη καὶ τρίτος,
ὁ σαμουράϊ Οὐράνο. Ἡ ὁμάς αὕτῃ ἐπρόκειτο
νὰ διαδραματίσῃ ἀποφασιστικὸν ρόλον εἰς τὰς

εἰς τὰς βαρείας ὑποχρεώσεις ἡμῶν. Ἡ Τήνος κατέ-
στη τὸ παλλάδιον τῆς Ἑλλάδος».

Ἀπαντῶν ὁ κ. Δήμαρχος, ηὐχαρίστησε τὸν Μα-
καριώτατον καὶ παρέσχε τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι θὰ
καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια, ἵνα οἱ Τήνιοι φανῶσιν
ἀντάξιοι τῆς ἱστορικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνό-
δου.

Οὕτως, ἔληξαν αἱ πανηγυρικαὶ ἐόρτιοι ἐκδηλώσεις
ἐπὶ τῇ ἀγιοποιήσει τῆς ὁσίας Πελαγίας καὶ τῇ ἀνα-
κηρύξει εἰς Ἱερὰν Νήσον τῆς Τήνου. Πνευματικαὶ
ἐκδηλώσεις, ὡς ἐκεῖναι τῆς Τήνου, εἶναι πάντοτε μία
ἰσχυρὰ ἀπόδειξις τῆς δυνάμεως τοῦ Πνεύματος. Καὶ
διὰ τὴν ἐποχὴν μας τοῦτο εἶναι ἐξόχως παρήγορον.

Ἀρχιμ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΚΑΡΟΥΣΟΣ

ιεραποστολικὰς προσπάθειας τοῦ Κασάτκιν¹⁶. Ὁ π. Νικολαΐ δὲν ἔσπευσε νὰ βαπτίσῃ τοὺς τρεῖς μαθητὰς του. Ἐφρόντισε νὰ αὐξήσῃ τὸν προσωπικὸν δεσμὸν μαζί των καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ὥστε νὰ ἀναπτύξουν στερεάν, προσωπικὴν πίστιν.

Μετά τινα ἔτη ἔφθασεν εἰς Χακοντάτε νέος διοικητής, τὸν ὁποῖον αἱ φῆμαι παρουσίαζον ἀποφασισμένον νὰ ἐφαρμόσῃ ἀμειλίκτως τοὺς νόμους, τοὺς ἀπαγορεύοντας εἰς πάντα Ἰάπωνα τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ θέσις τῶν τριῶν φίλων τοῦ Ὁρθοδόξου ἱερέως κατέστη δυσχερὴς. Αἱ ιδέαι των ἦσαν πλέον γνωσταὶ εἰς τὸ περιβάλλον των καὶ τίποτε δὲν ἀπέκλειε τὸ ἐνδεχόμενον προδοσίας. Μεταξὺ τῶν πλέον ἐπικινδύνων προσώπων συγκατελέγετο καὶ ἡ πενθερὰ τοῦ Σαβάμπε, χήρα ἐξέχοντος σιντοϊστοῦ ἱερέως. Ὡς φαίνεται, καὶ πολιτικοὶ λόγοι ἐπέβαλλον τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν σαμουραΐ ἀπὸ τὸ Χακοντάτε, μετὰ τὰς πολιτικὰς ἀναστατώσεις, αἱ ὁποῖαι ἠκολούθησαν τὴν ἀναστίλωσιν τῆς κυριαρχίας τοῦ αὐτοκράτορος, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1867¹⁷. Ἡ σύνεσις ἐπέβαλλε τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν «μαθητῶν» ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενον. Προτοῦ ἐγκαταλείψουν τὸ Χακοντάτε, ἐζήτησαν νὰ βαπτισθῶν. Ἡ τελετὴ ἔγινε μίαν νύκτα τοῦ Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1868 εἰς μικρὸν δωμάτιον τῆς πόλεως, ὑπὸ αὐστηρὰν μυστικότητα. Ὁ π. Νικολαΐ Κασάτκιν ἀπεχαιρέτησε μὲ βαθυτάτην συγκίνησιν τοὺς νεοφωτιστούς: Ἦτο ἀβέβαιον ἐὰν καὶ πότε θὰ τοὺς ἐπανέβλεπε.

Οἱ τρεῖς ἄνδρες, προστατευόμενοί ἀπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός, μετέβησαν μετὰ τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς φίλου των, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναλάβει νὰ τοὺς φυγαδεύσῃ μὲ ἱστιοφόρον. Παρέλαβον τὸν ὑπρέτην τοῦ Σαβάμπε, τὴν σύζυγον καὶ τὴν κόρην τοῦ Σακάϊ, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον ἐκεῖ, καὶ κατηυθύνθησαν πρὸς τὸν λιμένα διὰ νὰ ἐπιβιβασθῶν εἰς τὸ ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουν σκάφος. Τὸ σχέδιον ὅμως διαφυγῆς τῶν τριῶν νεοφωτιστῶν ἐδυσχέρανεν ἐπὶ τριήμερον ἡ ἐπικρατοῦσα θαλασσοταραχὴ, ἡ ὁποία ἀπέκλειε πᾶσαν προσπάθειαν ἀναχωρήσεως τοῦ πλοιαρίου· τέλος, κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν, μόλις ἐκόπασεν ἡ τρικυμία, ἀπέπλευσαν καὶ μετὰ τριήμερον ταξίδιον ἐφθασαν εἰς λιμένα τοῦ βορείου τμήματος τοῦ Χόντο. Ἐκεῖ, διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἀπεφάσισαν νὰ χωρισθῶν· ὁ Ἰωάννης-Σακάϊ, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του, καὶ ὁ Ἰάκωβος-Οὐράνο κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν περιοχὴν τοῦ Ρικούζε ἐκ τῆς ὁποίας κατήγοντο, ὁ δὲ Παῦλος-Σαβάμπε ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Γιέτο, ἀπολύσας προηγουμένως τὸν ὑπρέτην του, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε κουράσει μὲ τὴν δυστροπίαν του¹⁸.

Τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον χώραν τὰ ἐξιστορούμενα γεγονότα, ἡ Ἰαπωνία εὕρισκετο εἰς πολι-

τικὴν ἀναστάτωση· οἱ φεουδάρχαι (tainyos) τῶν βορείων ἐπαρχιῶν, εἶχον ἐπαναστατήσῃ κατὰ τῶν αὐτοκρατορικῶν δυνάμεων, ἡ δὲ φρατρία Ἰτόσα, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκεν ὁ Σαβάμπε, εἶχε λάβει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν κατάργησιν τῶν ἐξουσιῶν τῶν φεουδάρχων (Σογκούν)¹⁹. Ἡ διάλεκτος τοῦ Σαβάμπε ἀπεκάλυψε τὴν καταγωγὴν του καὶ συνελήφθη ὡς κατάσκοπος· ἀφέθη ὅμως ἐλεύθερος, κατορθώσας νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τὸ Χακοντάτε. Μετὰ τὴν περιπέτειαν αὐτὴν κατηυθύνθη πρὸς τὴν περιοχὴν ὅπου ἔμενον ὁ Ἰωάννης Σακάϊ. Πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας ὑποψιῶν ἀπεφασίσθη νὰ φιλοξενηθῇ ὁ Σαβάμπε ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς κυρίας Σακάϊ, οἱ ὁποῖοι ἔμενον εἰς γειτονικὴν πόλιν. Κατ' ἀρχὰς τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ εὐγένειαν, ἀλλ' ὅταν ἔγινε γνωστὴ ἡ χριστιανικὴ πίστις τοῦ σαμουραΐ, οἱ φιλοξενούντες ἤρχισαν νὰ ὑπαινίσσωνται ὅτι ὁ ξένος ἦτο ἀνεπιθύμητος. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Σαβάμπε ἀπεφάσισε νὰ κατευθυνθῇ πρὸς τὸ Γιέτο. Καὶ ἐκεῖ ὅμως συνελήφθη ὡς κατάσκοπος καὶ, κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς του ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τὸ Χακοντάτε, ὠδηγήθη εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας διὰ νὰ ἀπελαθῇ πρὸς τὴν κατευθύνσιν ἐκ τῆς ὁποίας ἰσχυρίζετο, ὅτι εἶχεν ἔλθει.

Κατόπιν τῆς περιπέτειας αὐτῆς ὁ Σαβάμπε ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀφετηρίαν του. Τὰ μέτρα ὅμως ἐναντίον τῶν χριστιανῶν εἶχον γίνῃ πολὺ αὐστηρὰ καὶ ὁ περιπλανώμενος χριστιανὸς σαμουραΐ παρέλαβε τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον του καὶ ἐζήτησε φιλοξενίαν ἀπὸ τὸν θεῖον τῆς συζύγου του, ὅστις ἔμενον εἰς γειτονικὸν χωρίον. Μετ' ὀλίγον οἱ φιλοξενούντες ἐκλήθησαν ὑπὸ τῆς κρατικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία τοὺς ἐτόνισεν ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, θὰ ἐτιμωροῦντο αὐστηρῶς διὰ τὴν παροχὴν καταφυγίου εἰς Χριστιανούς. Ὅταν, συμπτωματικῶς, τὸ ζεῦγος Σαβάμπε ἐπληροφορήθη τὰ διατρέξαντα (ὁ θεῖός των μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν ἰαπωνικὴν λεπτότητα εἶχεν ἀποφύγει νὰ τοὺς τὸ ἀνακοινώσῃ) ἔλαβον πλέον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Χακοντάτε, ἔτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσουν ὅ,τι θὰ ἐπέτρεπεν ὁ Θεός. Ἐν τῷ μεταξύ αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀναστατώσεις εἰς τὴν ἐν λόγω περιοχὴν ἀπερρόφησαν τὴν προσοχὴν τῶν διοικούντων καὶ ὁ Σαβάμπε παρέμεινεν ἀνενόχλητος.

Ὅλα πλέον ἐδείκνυν ὅτι ἡ πολιτικοκοινωνικὴ ζύμωσις ἐπρόκειτο νὰ δημιουργήσῃ νέας ἐξελίξεις εἰς τὴν θρησκευτικὴν τακτικὴν τῶν Ἰαπώνων. Ὁ π. Νικολαΐ, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ ἀρκετοὺς ἐπιστήμους καὶ δὴ σαμουραΐ διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἰαπωνίας, ἔβλεπεν ὅτι ἀνέθρωςκε ζωηρὰ θρησκευτικὴ ἀναζήτησις καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἔπρεπε νὰ ὀργανωθῶν τὸ συντομώτερον ὁμάδες κηρύκων. Διὰ τὴν διοργάνωσιν των συνέταξεν ὠρισμένους κανόνες, τὰ βασικώτερα σημεῖα τῶν ὁποίων ἦσαν τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ κυρίως ἀποστολικὴ προσπάθεια θὰ συνετελεῖτο διὰ τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου

16. McCoy, Greek Catholic (1938), σ. 164. Τὸ ὅτι καὶ ὁ Οὐράνο ἦτο σαμουραΐ συμπεραίνεται ἀπὸ πληροφορίαν τοῦ Kishimoto, Religion (1956), σ. 182. Ἡ φράσις ὅμως τοῦ McCoy, ὅτι καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν σαμουραΐ, δὲν ἐυσταθεῖ.

17. McCoy, Greek Catholic (1938), σ. 164.

18. Cary, History (1903), σ. 379-381.

19. Περισσότερα ἐπὶ τοῦ νοήματος τῶν ἰαπωνικῶν λέξεων ἰδὲ: M. Ramming, Japan-Handbuch Nachschlagewerk der Japankunde (Berlin 1941).

καὶ τῆς ὀργανώσεως ἑνὸς συνδέσμου κηρύκων. Εἰς αὐτοὺς θὰ ἀντιτίθετο κατὰ κύριον λόγον ἢ διάδοσις τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱαπωνικοῦ λαοῦ. «Οἱ κήρυκες οὗτοι θὰ διδάσκουν τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἐνῶ οἱ ἴδιοι θὰ συνεχίζουν νὰ τὴν σπουδάζουν δι' ἑαυτοὺς». Ὁ ἱερεὺς θὰ ἀνελάμβανε τὴν καθοδήγησίν των, τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων, τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σοβαρῶν ἀποριῶν καὶ προβλημάτων.

β) Ἡ ἱεραποστολικὴ δραστηριότης θὰ ἐστηρίζετο εἰς τρεῖς βασικοὺς τύπους τακτικῶν συναντήσεων: Εἰς τὸν πρῶτον κύκλον θὰ μετεῖχον οἱ κήρυκες καὶ ὅσοι, γνωρίζοντες τὰς θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀληθείας, ἐπεθύμουν περαιτέρω κατάρτισιν, ὁ δεύτερος, εὐρύτερος κύκλος, θὰ ἐγίνετο πρὸς χάριν τῶν ἀρχαρίων καὶ θὰ περιελάμβανε ἀνδρας, γυναῖκας, παιδιὰ, ὁ δὲ τρίτος θὰ ἐγίνετο μόνον διὰ τὸν σύνδεσμον τῶν κηρύκων, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἱερέως, μὲ σκοπὸν τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως. Ὁ τελευταῖος κύκλος ἐπρόκειτο νὰ γίνεταί καθ' ἑκάστην Κυριακὴν, ἐνῶ διὰ τοὺς δύο προηγουμένους προεβλέποντο ἀνὰ δύο ἐβδομαδιαῖαι συναντήσεις.

γ) Τὰ βασικὰ θέματα τῆς κατηχήσεως, τὰ ὁποῖα θὰ ἐδίδασκον οἱ κήρυκες εἰς τὸν εὐρύτερον κύκλον, ἦσαν τὸ Πιστεύω, αἱ δέκα ἐντολαὶ καὶ ἡ Κυριακὴ προσευχή. Κύριον θέμα τοῦ ἄλλου κύκλου τῶν κηρύκων θὰ ἦτο ἡ μελέτη καὶ ἐρμηνεία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ παρουσία εἰς αὐτὰς τὰς συναντήσεις ἦτο ὑποχρεωτικὴ — ἐάν τις εἶχε λόγους νὰ λείψῃ, θὰ κατεβάλλετο προσπάθεια νὰ κατατοπισθῇ περὶ τοῦ τί εἶχε συζητηθῇ εἰς τὴν σύναξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπουσίασε. Τόσον εἰς τὴν μίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄλλην συγκέντρωσιν θὰ προηγεῖτο ἡ ἀνάλυσις τοῦ θέματος καὶ κατόπιν θὰ ἠκολούθει συζήτησις.

δ) Οἱ κήρυκες θὰ μετέβαινον «ἀνὰ τὴν πόλιν ἐκάστην ἡμέραν προσπαθοῦντες νὰ συναντήσουν νέους ἀναζητητὰς τῆς πίστεως». Ἐὰν μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον πρόσωπα μὴ δυνάμενα νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς συναντήσεις, οἱ κήρυκες ὤφειλον νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰς οἰκίας των διὰ νὰ τοὺς ἐξηγήσουν τὸ Πιστεύω, τὴν Κυριακὴν προσευχὴν καὶ τὰς δέκα ἐντολάς. Τοῦτο ἐθεωρεῖτο «πρωταρχικῆς σημασίας» καὶ ἔπρεπε νὰ γίνεταί, ὅταν ὑπῆρχεν ἔλλειψις χρόνου, καὶ ἐπὶ θυσίᾳ τῆς ὥρας μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

ε) Παραλλήλως πρὸς τὴν ἄμεσον ἱεραποστολικὴν προσπάθειαν θὰ κατεβάλλετο φροντίς διὰ τὴν δημιουργίαν στελεχῶν. Ὡς πρῶτος στόχος θὰ ἐτίθετο ἡ θεολογικὴ μόρφωσις ἑνὸς νέου εἰς Ρωσίαν καὶ ἀκολουθῶς ἡ ἱατρικὴ κατάρτισις ἐτέρου. Τελικὸς σκοπὸς θὰ ἦτο ἡ μετὰ τὸ πέραν τῶν σπουδῶν δημιουργία ἀντιστοίχων Ὀρθόδοξων θεολογικῶν καὶ ἱατρικῶν σχολῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ.

στ) Ἡ ἐν λόγῳ δραστηριότης τῶν πιστῶν θὰ ἐστηρίζετο εἰς τὰς ἰδίας οικονομικὰς αὐτῶν δυνάμεις καὶ οὐχὶ εἰς ἀναμονὴν χρημάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀκόμη καὶ τὸ σχέδιον ἀποστολῆς νεωτέρων μελῶν πρὸς εὐρυτέρας σπουδὰς ἐβασίσθη κατ' ὄρχας εἰς τὴν ἰδέαν τῆς καλύψεως τῶν ἐξόδων ἐκ τοῦ ταμείου τῆς κοινότητος.

ζ) Ἡ ἱεραποστολικὴ αὐτὴ ἐργασία θὰ ἀπέβλεπε

Ο ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

Τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 30ῆς Ἰουλίου ἐ.ἔ. ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, κατόπιν βραχείας ἀσθενείας, ὁ Μητροπολίτης πρ. Ἐλασσῶνος κυρὸς Ἰακώβος Μακρυγιάννης. Ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης ἐγεννήθη εἰς Ἀλάτσατα Μ. Ἀσίας τῷ 1910, καὶ ἐνωρὶς ἐνετάχθη εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας, ἐξ ἧς ἀνεχώρησε διὰ νὰ σπουδάσῃ τὴν Θεολογίαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. Κατὰ τὸ ἔτος 1945 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Δαμασκηνοῦ Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, θέσιν τὴν ὁποίαν ἐκράτησε μέχρι τοῦ ἔτους 1956, ὅτε καὶ ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος. Ἡ χειροτονία του εἰς Ἐπίσκοπον ἐγένετο ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, τῇ Κυριακῇ 4ῃ Μαρτίου 1956. Ὡς Μητροπολίτης ὁ ἐκδημήσας Ἱεράρχης ἐπεδόθη εἰς τὴν διαποίμανσιν τῆς λαοῦς αὐτῷ Ἐπαρχίας, ὡς μέλος τῆς τε Διαρκοῦς καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἡσυχολήθη μὲ τὴν ἐπίλυσιν γενικωτέρων Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Κατὰ Αὐγούστον τοῦ 1967, ὑπέβαλε πρὸς τὴν Δ.Ι.Σ. τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος, γενομένην ἀποδεκτὴν, καὶ ἔκτοτε διέμενεν ἐφ' ἑσυχάζων ἐν Ἀθήναις.

Ἡ νεκρώσιμος Ἀκολουθία ἐψάλη εἰς Λουτράκιον, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Παντελεήμονος, ὅστις καὶ ἐξεφώνησε τὸν ἐπικηδειὸν λόγον. Ἀκολουθῶς, ἡ σορὶς μετεφέρθη, κατὰ τὴν ἐπ' ἑσυχίαν τοῦ ἐκδημήσαντος, εἰς Χαλάνδριον τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ αὐτόθι Κοιμητήριον.

Κύριος ὁ Θεὸς ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν οὐρανῷ δικαίων.

εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοπικῆς Ἰαπωνικῆς Ἐκκλησίας. «Ὅταν οἱ πιστοὶ θὰ ἐγίνοντο πεντακόσιοι, θὰ ἐστέλλετο εἰς τὴν Ρωσίαν εἰς ἓκ τῶν κηρύκων διὰ νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς». Μόλις θὰ συνεπληροῦτο δευτέρα πεντακοσίᾳ, θὰ ἐχειροτονεῖτο δεύτερος, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν θὰ ἐφθάνε τὰς πέντε χιλιάδας, «θὰ ἐγίνετο αἵτησις διὰ τὸν διορισμὸν ἑνὸς ἐπισκόπου»²⁰.

Ὡς θὰ ἴδωμεν ἀκολουθῶς, τὸ πρῶτον αὐτὸ σχέδιον ἀπετέλεσε τὸν πυρῆνα καὶ τῆς μεταγενεστέρως ἱεραποστολικῆς προσπάθειας τοῦ Κασάτκιν, ἡ ἰδέα ὅμως ἀποστολῆς ὑποτρόφων εἰς τὴν Ρωσίαν δὲν ἐπραγματοποιήθη. Ἡ διορατικότης τοῦ π. Νικολαΐ διέκρινε σαφῶς ὅτι νέαι κοινωνικοπολιτικαὶ συνθήκαι εὐρίσκοντο ὑπὸ ἐκκόλαψιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀξιοποιήσῃ μόνος του. Οὕτως ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Ρωσίαν διὰ νὰ ἐκθέσῃ τὸ ὅλον ζήτημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν καὶ συμπαράστασιν τῆς.

(Συνεχίζεται) Ἀρχιμ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ Δρ. Θ.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθ. { Πρωτ. 5516
Διεκπ. 2861 } 'Αθήνησι τῇ 25-8-1971

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1856

Π ρ ό ς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους 'Ιεράρχας
τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος

Τὸ πιστὸν τέκνον τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν 'Εκκλησίας, ἐντιμότητος κ. Γεώργιος Χρήστου Λαιμός, ἐκτελῶν ἐπιθυμίαν τῆς αἰδιόμον συζύγου αὐτοῦ Κατίγκως, καὶ εἰς μνήμην αὐτῆς, ἀνέλαβε τὴν δαπάνην τοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Νοσηλευτικοῦ 'Ιδρύματος Κληρικῶν 'Ελλάδος (Ν.Ι.Κ.Ε.), ἥτις θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν ἐπὶ ἑκατομμυρίων (7.000.000) δραχμῶν.

'Η Διαρκὴς 'Ιερὰ Σύνοδος, τὴν θεοφιλῇ ταύτην προᾶξιν τοῦ ἐντιμότητος κ. Γεωργίου Χρήστου Λαιμοῦ βραβεύουσα, ἀπένευμεν ἤδη αὐτῷ τὸ ὁφείλον τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου.

Φρονοῦντες ὅμως, ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκδήλωσις ἀγάπης πρὸς τοὺς διακονοῦντας ἐν τῷ θείῳ γεωργίῳ, δέον ὅπως γνωσθῇ αὐτοῖς, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ψυχικῶν αὐτῶν δυνάμεων καὶ ἐκδήλωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῶν, Συνοδικῇ ἐξουσιοδοτήσῃ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως δι' ἐγκυκλίον ὑμῶν καταστήσῃτε ἐνημέρους τοὺς περὶ ὑμᾶς εὐσεβεστάτους Κληρικούς τῆς τοιαύτης γενναϊόφρονος πρὸς αὐτοὺς προσφορᾶς, προτρέψῃσθε δ' αὐτοὺς, ὅπως, ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ, μνημονεύσῃν ἐν τοῖς διπτύχοις, τῶν κεκοιμημένων μὲν, τοῦ ὀνόματος τῆς μακαρία τῇ λήξει γενομένης εὐσεβοῦς χριστιανῆς Κατίγκως, τῶν ζώντων δέ, τοῦ ὀνόματος τοῦ εὐσεβοῦς τῆς 'Εκκλησίας τέκνου Γεωργίου.

† 'Ο 'Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος.

'Αριθ. { Πρωτ. 3994
Διεκπ. 2459 } 'Αθήνησι τῇ 17-7-1971

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1847

Π ρ ό ς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους 'Ιεράρχας
τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος

Κοινοποιοῦντες ὑμῖν παρὰ πόδας τὴν ὑπ' ἀριθμ. Γ5α/2596/Εγκ. 475/3-6-1971 'Εγκύκλιον τοῦ 'Υ-

πουργείου Κοινωνικῶν 'Υπηρεσιῶν, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκδοσιν προγραμμάτων Πιστοποιητικῶν ἱατρικῆς ἐξετάσεως, Συνοδικῇ ἐξουσιοδοτήσῃ, παρακαλοῦμεν, ἵνα λάβῃτε γνώσιν προκειμένου ἵνα ἐφεξῆς μὴ δέχῃσθε τὰ τοιαῦτα Πιστοποιητικά, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συντεταγμένα κατὰ τὸν ἀναγραφόμενον τύπον.

† 'Ο 'Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΥΓ. ΜΗΤΡ. ΚΑΙ ΠΑΙΔΩΝ

Ταχ. Δ/νσις: 'Αριστοτέλους 17

Πληροφορία: Ν. 'Ασημάκη

Τηλέφωνον: 530-825

'Εν 'Αθήναις τῇ 3 'Ιουνίου 1971

'Αριθ. Πρωτ. Γ5α/2596 ΕΓΚ. 475

ΠΡΟΣ: 'Απαντα τὰ Κέντρα Κοινωνικῆς Πολιτικῆς

ΚΟΙΝ: 1.— 'Απαντα τὰ Διανομαρχιακὰ Κέντρα

2.— 'Αρχιεπισκοπὴν 'Αθηνῶν (διὰ τὰς 'Ι. Μητροπόλεις).

3.— Δ/ρσιν Γ5α (?).

4.— Πανελλήνιον 'Ιατρικὸν Σύλλογον (διὰ τοὺς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν 'Ιατρικοὺς Συλλόγους).

ΘΕΜΑ: Σχετικῶς μὲ Πιστοποιητικὸν 'Ιατρικῆς ἐξετάσεως.

ΣΧΕΤ.: 1 Α.Ν. 300/1968 Περὶ Προγραμμάτων Πιστοποιητικοῦ 'Ιατρικῆς ἐξετάσεως.

2. 'Υπ' ἀριθμ. Γ5α/4550/985/28 ΑΥΓ. 1968 'Εγκύκλιος κ. 'Υφυπουργοῦ.

1. Παρατηρήθη ὅτι ἔνιοι τῶν 'Ιατρῶν, καὶ δὴ τῶν 'Αγροτικῶν 'Ιατρείων, ἐκδίδουν πιστοποιητικά 'Ιατρικῆς ἐξετάσεως ἐφ' ἀπλοῦ χάριτος καὶ οὐχὶ ἐξ εἰδικοῦ τριπλοτύπου ἐντύπου, θεωρουμένου παρὰ τοῦ οἰκείου Κέντρου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμ. σχετ. 2 'Εγκυκλίῳ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρακωλύεται τὸ ἔργον ἐτέρων 'Υπηρεσιῶν καὶ νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ ἰδιῶται.

2. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω καὶ πρὸς ἀποφυγὴν περαιτέρω δυσχερειῶν καὶ ἀνωμαλιῶν, παραγγέλλομεν, ὅπως ἐπιστήσῃτε τὴν προσοχὴν τῶν 'Ιατρῶν τῆς ὑμετέρας περιφερείας περὶ τῆς πιστῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τῆς ὡς εἴρηται ἐγκυκλίου.

'Η Γενικὸς Διευθυντὴς 'Υγιεινῆς
Μ. Βιολάκη

*Αριθ. { Πρωτ. 5280
Διεκπ. 2751

*Αθήνησι τῇ 17-8-1971

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1855

Π ρ ό ς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀπό τινος χρόνου τηρεῖται ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀγιω-
τάτῃ Ἐκκλησίᾳ τὸ ὠραῖον ἔθιμον τῆς ταυτοχρόνου
καθ' ἅπασαν τὴν περιφέρειαν Ἀδτῆς ἐνάρξεως τῶν
μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, πρὸς συ-
στηματικώτερον καὶ μεθοδικώτερον ἄσκησιν τῆς
Κατηχητικῆς Διακονίας. Διὰ τὴν προσεχῆ Κατηχητι-
κὴν περίοδον, ὡς ἡμέρα ταυτοχρόνου ἐνάρξεως τῶν
μαθημάτων τούτων ὠρίσθη ἡ Κυριακὴ 17 Ὀκτωβρίου.

Ἐν ὅψει τῆς κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἡμερομηνίαν ἐν-
άρξεως τῆς Κατηχήσεως, ὑπομνησκόμεν Ὑμῖν
ἀποφασιν τῆς Δ.Ι.Σ., ληφθεῖσαν μετὰ πρότασιν τῆς
Μ.Σ.Ε. ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεολαίας
καὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, κατόπιν καὶ τῶν
πορισμάτων τοῦ Α' Πανελληνίου Συνεδρίου τῶν ὑπευ-
θύνων τοῦ Κατηχητικοῦ ἔργου τῶν Ἱ. Μητροπόλεων,
καθ' ἣν δέον ὅπως, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργ-
γίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, προγραμματι-
σθῶσι παρ' ἐκάστη Μητροπόλεως εἰδικαὶ ἐκδηλώσεις
καὶ καταβληθῇ ἐντονωτέρα προσπάθεια, ἐπὶ τῷ σκο-
πῷ τῆς δημιουργίας καταλλήλων προϋποθέσεων διὰ
τὴν ἀπόρροον λειτουργίαν καὶ μείζονα ἀπόδοσιν
τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

Ὁ ἐν λόγῳ προγραμματισμός, δυνατόν, πρὸς
τοὺς ἄλλους, νὰ περιλαμβάνῃ:

1. Πρόσκλησιν, τῶν μελλόντων νὰ ἀναλάβωσι
τὴν Κατήχησιν τῶν παιδιῶν, εἰς εἰδικὰς συνάξεις
διὰ πνευματικὴν περισυλλογὴν αὐτῶν, αὐτοκριτικὴν,
ἐμφύχωσιν καὶ ἀναθέρμανσιν τοῦ ἐνυπάρχοντος ζήλου,
χρησιμοποιουμένων πρὸς τοῦτο τῆς συμμελέτης τῆς
Ἀγίας Γραφῆς, συμπροσενχῆς κ.λ.π.

2. Τέλεσιν Θείων Λειτουργιῶν τῇ συμμετοχῇ
τῶν Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν, ὡς καὶ δεξιώσεις
χάριν αὐτῶν.

3. Δεξιώσεις καὶ ἄλλας εὐκαιρίας πρὸς χάριν
τῶν Κατηχητῶν καὶ Διδασκάλων τῆς περιφέρειας ἐπὶ
τῷ σκοπῷ, ὅπως καλλιεργηθῇ ἡ προσέγγισις Ἐκ-
κλησίας καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐπιτευχθῇ οὕτως ἡ
παρ' αὐτῶν μείζων προσφορὰ διευκολύνσεων εἰς τὸ
ἔργον τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

Πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς παρ' ἐκάστη Ἱερᾷ Μη-
τροπόλει καταβαλλομένης προσπάθειας, ἀποσταλῇ-
σονται Ὑμῖν ἐγκαίρως ἐντυπὰ πρὸς διανομὴν εἰς

γονεῖς καὶ μαθητάς, ἀφίσσαι διὰ τοιχοκόλλησιν εἰς
ἐμφανεῖς θέσεις (Ναοί, Πλατεῖαι, Σχολεῖα), δελτία
ἐγγραφῆς μαθητῶν καὶ παρουσιολόγια εἰς χρῆσιν
τῶν Κατηχητικῶν.

Ἐπὶ τούτοις, φέρομεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν, ὅτι
κατὰ τὴν νέαν Κατηχητικὴν περίοδον θὰ χρησιμοποιη-
θῶσι τὰ Κατηχητικὰ Βοηθήματα τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας Γ' Σειρᾶς, ἥτοι:

α) Νεοσσοὶ τῆς Ἐκκλησίας (τιμᾶται δρχ. 25).

β) Πνευματικὴ πορεία (τιμᾶται δρχ. 35).

γ) Οἰκοδόμοι πολιτισμοῦ (τιμᾶται δρχ. 40)

δ) Ἐργάται καλοῦ (τιμᾶται δρχ. 35).

Διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀνωτέρω Βοηθημά-
των, σημειωματαρίων (τιμὴ ἐκάστου 1,50), ὡς καὶ
τῶν Κατηχητικῶν Σημάτων (τιμὴ ἐκάστου δρχ. 2)
καὶ μικρῶν Βυζαντινῶν εἰκόνων πρὸς διανομὴν εἰς
τοὺς μαθητάς (τιμὴ ἐκάστης δρχ. 0,20) παρακαλοῦ-
μεν, ὅπως ἐγκαίρως προβῇτε εἰς παραγγελίας παρὰ τῇ
Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ (τηλ. 712-112 ἢ 728-008).

Ὅθεν, Συνδικτῇ ἐξουσιοδοτήσῃ, παρακαλοῦ-
μεν, ὅπως ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω ἐνεργήσῃτε
ὅ,τι δεῖ κατὰ τὴν Ὑμετέραν κρίσιν, πρὸς ἐπιτυχῆ
προπαγασκευὴν τοῦ ἐν γένει Κατηχητικοῦ ἔργου τῆς
Ἐκκλησίας.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος.

*Αριθ. { Πρωτ. 5701
Διεκπ. 2999

*Αθήνησι τῇ 7-9-1971

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1859

Π ρ ό ς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἀφορμὴν λαμβάνοντες ἐκ τοῦ ἀπευθυνομένου
ὕμιν καὶ κοινοποιουμένου τῇ Διαρκεῖ Ἱερᾷ Συνόδῳ
ὑπ' ἀριθμ. 104671/25-8-1971 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργεί-
ου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Γενι-
κῆς Διευθύνσεως Θρησκευμάτων, περὶ τοῦ καθορι-
σμοῦ νέου τύπου βιβλίων βαπτίσεων, Συνδικτῇ ἐξου-
σιοδοτήσῃ, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3131/
1621/Ἑγκ. 1836/17-5-1971 Συνδικτὴν Ἑγκύ-
κλιον, καὶ αὖθις παρακαλοῦμεν ὑμᾶς διὰ τὴν ἐνέρ-
γειαν τῶν δεόντων, διὰ τὸν ὅσον ἐνεστί ταχὺν ἐφο-
διασμὸν τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μη-
τροπόλεως διὰ τοῦ νέου τύπου βιβλίων βαπτίσεων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Εἰς τῶν σημαντικωτέρων σταθμῶν.

Ἡ ἐν Ἑλλάδι παρουσία τῆς Α.Θ. Μακαριότητος, τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίου τοῦ Δ' καὶ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν Σεβ. Ἀρχιερέων, ὡς ἐπισήμων ξένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ συσφιγχθῶν ἔτι περισσότερον οἱ ἀπὸ αἰώνων ὑφιστάμενοι ἀδελφικοί δεσμοί, οἵτινες συνδέουν τὰς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου δὲν περιορίσθη ἀπλῶς εἰς ἐθιμοτυπικὰς ἐπαφὰς μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν συνέδρων καὶ ἄλλων Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ μόνον μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ ἄλλων ἐκπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἢ μετὰ τῶν Πρωτανικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἢ μετὰ Ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων καὶ προσκυνημάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπετέλεσε νέον σημαντικὸν βῆμα εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς συνενώσεως τῶν δυνάμεων τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς οὐσιαστικὴν προβολὴν αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ καὶ λυσιτελεῖ ἀντιμετωπῶσιν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τῆς προβλημάτων.

Ἡ βαθεῖα πίστις τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, ἢ ἐμμονὴ καὶ προσήλωσις αὐτοῦ εἰς τὰ ἰδεώδη καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ πηγαῖον καὶ αὐθόρμητον ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς συνέσεως τῶν ἐκδηλώσεών του, ἢ βιβλικὴ ἀπλότης καὶ ἀγία ταπεινοφροσύνη του, ὁ ἀγνὸς ἐνθουσιασμός καὶ ὁ ἀγωνιστικὸς παλμός του καὶ τέλος ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ ἀκτινοβολοῦντα χαρίσματα αὐτοῦ, ἅτινα ἠχμαλώτισαν κυριολεκτικῶς τὰς καρδίας τῶν ἐλθόντων εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου οὐ μόνον Ἑλλήνων συλλειτουργῶν καὶ ἀδελφῶν Του, ἀλλὰ σύμπαντος τοῦ Ὁρθοδόξου Λαοῦ τῆς Χώρας καὶ συνετέλεσαν, ὥστε οἱ πάντες νὰ ἀντλήσωμεν δύναμιν καὶ θάρρος ἐκ τῆς πολυτίμου παρουσίας καὶ τῶν φωτεινῶν δραματισμῶν Του.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀσφαλῶς ἢ εἰς Ἑλλάδα ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίου θὰ ἀναγνωρισθῇ ὡς εἰς τῶν σημαντικωτέρων σταθμῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν σχέσεων τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος.

Συνέδριον Λειτουργῶν

Ἱερατικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀξία πάσης καὶ διὰ τοῦ ἐπισήμου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Δελτίου ἐξάρσεως εἶναι ἡ ὁργάνωσις τοῦ Α' Συνεδρίου τῶν Λειτουργῶν Ἱερατικῆς Ἐκπαι-

δεύσεως, ὅπερ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερονύμου συνήλθεν ἐπὶ διήμερον ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἀγίαν Βαρβάραν Αἰγάλειο κτιρίῳ τῆς Σχολῆς Κοινωνικῶν Λειτουργῶν-Διακονισσῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης κ. Ἀντωνίου, προέδρου τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας.

Οἱ μετασχόντες τοῦ Συνεδρίου σχολάρχαι καὶ καθηγηταὶ τῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἐξετάσαντες νῦν τὸ πρῶτον ἀπὸ κοινοῦ τὰ πάσης φύσεως προβλήματα, ὡς καὶ τὰς προοπτικὰς τοῦ ἔργου των μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνάληψιν τῆς εὐθύνης λειτουργίας τῶν Σχολῶν τούτων, ἐσυνειδητοποίησαν ὅτι ἐκ τοῦ ζήλου αὐτῶν θὰ ἐξαρτηθῇ ὁ ὅθλος τῆς ἀνυψώσεως τῆς ποιτικῆς στάθμης τῆς Ἱερατικῆς Ἐκπαιδεύσεως, διὰ τὴν ὁποίαν τόσας ἐλπίδας τρέφει ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία.

Ἀπόστολος Μιχαήλωφ (†)

Ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ φιλέλληνος ὑφηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Σόφιας Ἀποστόλου Μιχαήλωφ ἐλύπησε βαθύτατα πάντας, ὅσοι ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσουν αὐτὸν ἐκ τοῦ σύνεργου. Ὁ μεταστάς, περατώσας τὰς σπουδὰς ἐν τῷ Θεολογικῷ Σεμινάρῳ Σόφιας, ἦλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου, ἐξ ἧς ἔλαβε τὸ πτυχίον. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, ἐδίδαξεν ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ Φιλιππουπόλεως καὶ βραδύτερον ἐν τῇ τῆς Σόφιας Ἑλληνικῇ γλῶσσῃ καὶ ἐρμηνεῖαν τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐκ παραλλήλου, ἐιργάζετο εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας ὡς ἐπίσημος μεταφραστής.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ συγγραφικὸν αὐτοῦ ἔργον, οὗτος συνέγραψε — πρὸς τοῖς ἄλλοις — σπουδαστικὰ ἐγχειρίδια τῶν διδασκομένων ὑπ' αὐτοῦ μαθημάτων, μετέσχε τῆς συντάξεως Ἑλληνοβουλγαρικοῦ καὶ Βουλγαροελληνικοῦ λεξικοῦ, ἐκδοθέντος ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, καὶ ἐδημοσίευσεν μελέτας, ἀναφερομένας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας καὶ εἰς τριάκοντα ἐπιστολάς τοῦ Ἐξάρχου Ἀνθίμου Α'.

Ὡς ἐτονίσθη δὲ εὐστόχως ἐν σχετικῇ νεκρολογίᾳ, δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ περιοδικῷ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», τὸ σπουδαιότερον ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Μιχαήλωφ «συνίστατο εἰς τὴν προβολὴν τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς Θεολογικῆς σκέψεως καὶ εἰς τὴν συνεχῆ προσπάθειαν συσφίξεως τῶν δεσμῶν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν Βουλγαρίας καὶ Ἑλλάδος. Πάντοτε ἐτόνιζε

τὴν πέραν τῶν ἐθνικῶν καὶ πολιτικῶν διαφορῶν ταυ-
τότητα τῶν πολιτιστικῶν θεμελίων τῶν δύο λαῶν,
δηλαδή τὴν Ὁρθοδοξίαν. Τὸ λαμπρὸν ἦθος, ἡ ταπει-
νοφροσύνη καὶ ἡ πρὸς τὸ εὐγενὲς καθῆκόν του προσή-
λωσις, εἰδικῶς δὲ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἡ φιλό-
ξενος διάθεσις καὶ ἡ ἀγνή ἀγάπη του πρὸς τὸν τόπον
μας, θὰ διατηρήσουν ἄσβεστον τὴν ἀνάμνησίν του». Ἀ-
ληθῶς «ὁ θάνατός του ἀποτελεῖ ἀπώλειαν τόσον διὰ
τὴν Βουλγαρικήν, ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικήν Ἐκ-
κλησίαν».

Κύριος τάξει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δι-
καίων!

Ἀποκατάστασις τῆς κυρίας ἐννοίας τῆς αὐθεντίας.

Καθ' ἃ σημειοῦται καὶ ἐξαιρέται ἐν τῇ Γερμανικῇ
Ἐκκλησιαστικῇ ἐφημερίδι (*Regensburger Bistums-
blatt*), εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐβδομαδιαίων ὁμιλιῶν αὐ-
τοῦ εἰς τὰς γενικὰς ἀκροάσεις ἡ Α. Ἀγιότης ὁ Πάπας
Παῦλος Στ' ἐτόνισεν, ὅτι «διὰ τὸν Ἰησοῦν, διὰ τὴν
Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν
ἡ αὐθεντία εἶναι ταυτόσημος πρὸς τὴν διακονικὴν
ὑπηρεσίαν... Μετὰ τὰς κακὰς ἐμπειρίας τῆς Ἱστο-
ρίας, εἰς τὰς ὁποίας συχνάκις ἐκυριάρχει ἐν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ ἡ ἐνστικτώδης ἀνθρωπίνη ὁρπὴ πρὸς κακὴν
χρῆσιν τῆς αὐθεντίας, τώρα κατέστη
ἰσχυρὰ ἡ κλήσις πρὸς ἀποκατάστα-
σιν τῆς κυρίας ἐννοίας τῆς αὐ-
θεντίας».

«Ἡ αὐθεντία, — ὡς συνέχισεν ὁ Προκαθήμενος
τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας—, εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν
σημαίνει δεσποτισμόν, ἀλαζονείαν, ἐγωϊσμόν, θριαμ-
βολογίαν... Αὐθεντία σημαίνει καθῆκον νὰ διδάσκη-
τις ἀνθρώπους, νὰ τοὺς ἀγιάξῃ καὶ νὰ τοὺς καθοδηγῇ,
ἵνα οὕτως οἰκοδομηθῇ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἐξασφαλι-
ζῇται ἡ ἐνότης ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ».

Ὡς εἶναι φανερόν, αἱ παπικαὶ αὐταὶ ἐκφράσεις
εἶναι νέα ἔνδειξις τῆς ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλη-
σίᾳ πραγματοποιουμένης ἐλπιδοφόρου ἐπιστροφῆς
εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μιᾶς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας καὶ
ἀπομακρύνσεως πολλῶν ἐκ τῶν ὑπερβάσεων ἐκείνων,
αἵτινες ὑπῆρξαν ἐν ἐκ τῶν γενεσιουργῶν αἰτίων τοῦ
χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἀντλήμα εἰς πύθον Δαναΐδων.

Καθ' ἃ γράφει τὸ ἐν Μόσχᾳ ἐκδιδόμενον «ἄργα-
νον τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Σοβιετικῆς
Ἐνώσεως», εἶναι ἀξιοκατάκριτος ἡ δειλία καὶ ἡ
ἀποτυχία τῶν κηρύκων καὶ προπαγανδιστῶν τῆς ἀ-
θεϊστικῆς κοσμοθεωρίας. Ὅθεν ἐπιβάλλεται ἡ «ἀτο-
μικὴ κατεργασία τῶν πιστῶν».

Τὸ ἀθεϊστικὸν ἐξ ἄλλου περιοδικὸν «Ἐπιστήμη
καὶ Θρησκεία» ὁμολογεῖ, ὅτι παρατηρεῖται ἀξια-
νομένη ἐπίδρασις τῆς θρησκευτικότητος ἐπὶ τῶν νέων
καὶ τῶν διανοουμένων, τοῦθ' ὅπερ κατὰ μέγα μέρος
ὀφείλεται εἰς τὴν γοητείαν, τὴν ὁποίαν ἀσκοῦν ἐπ'
αὐτῶν «παλαιοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι» καὶ ἡ
«ἐλκτική δύναμις τῶν ἐκκλησιαστικῶν τελετουργ-
ιῶν».

Ὅθεν, ὡς πολλάκις ἔχει τονισθῇ ἀπὸ τῆς στή-
λης ταύτης, ἡ ἀπ' εὐθείας μυστικῇ ἐνέργειᾳ τοῦ Ἀ-
γίου Πνεύματος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ρώσων πρὸς ἀνα-
ζωπύρωσιν τῆς μακροαίματος εὐσεβείας των εὐρίσκει
σπουδαῖον ἐξωτερικὸν σύμμαχον εἰς τὸ θρησκευτι-
κὸν προσκλητήριον, ὅπερ ἀπευθύνει ποικιλοτρόπως εἰς
αὐτοὺς ὁ πλοῦτος τῆς λειτουργικῆς των παραδόσεως
καὶ τὸ βασίλειον τῶν δαφιλῶς βιονμένων ὑπ' αὐτῶν
αἰσθητικῶν ἀξιών, αἵτινες ὡς αἰτιατὰ ὁδηγοῦν εἰς τὸ
αἷτιον, τὸ θεῖον. Οὐδὲν σοβιετικὸν ψυχιατρεῖον ἢ
στρατόπεδον συγκεντρώσεως εἶναι δυνατόν νὰ παρεμ-
ποδίσῃ τὸ προσκλητήριον αὐτό. Πάντοτε ἡ ἀθεϊστικὴ
ἐκστρατεία θὰ εἶναι ἀντλησις εἰς πύθον Δαναΐδων.

Ἐνοριακαὶ Βιβλιοθήκαι.

Ἡ ἀνάγκη δημιουργίας ἐνοριακῶν βιβλιοθηκῶν
καὶ μικρῶν προατρίων πωλήσεως θρησκευτικῶν βιβλίων
εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐτονίσθη
εἰς εἰδικὴν συγκέντρωσιν τριακοσίων περίπου ἐφημε-
ρίων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πραγματο-
ποιηθεῖσαν ἐν τῷ Ἱ. Ν. τῆς Ἀγίας Εἰρήνης.

Αἱ δύο αὗται προσπάθειαι θὰ ἡδύναντο σήμερον
νὰ συντελέσουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν καθ' ὅλου μόρφω-
σιν τῶν ἐνοριτῶν, εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τῶν πνευ-
ματικῶν ἐνδιαφερόντων τῆς νεολαίας, εἰς τὴν καλ-
λιέργειαν τῆς ἐνοριακῆς συνειδήσεως, εἰς τὴν σύ-
σφιγξιν τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεων τῶν μελῶν τῶν
διαφόρων τάξεων τῆς ἐνορίας, εἰς τὴν ἀνανέωσιν τοῦ
ἔργου τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῶν Χρι-
στιανικῶν Ὁμάδων κ.τ.τ.

Ὡς εἶναι φανερόν, αἱ προσπάθειαι αὗται θὰ ὑπο-
βοηθήσουν τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ ἐπανέλθῃ τὸ παλαιο-
χριστιανικὸν καθεστῶς, καθ' ὃ οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ
δὲν ἦσαν μόνον οἱ τόποι τῆς θείας λατρείας, ἀλλὰ
καὶ τὰ κέντρα καὶ τὰ φυτώρια τῆς καθ' ὅλου πνευ-
ματικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τῶν Χριστιανῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ 14ης Σεπτεμβρίου ἕως τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1971 ἔ.ἔ.:

Ἐτέλεσε τὴν 14ην Σεπτεμβρίου μετὰ τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Εὐρίπου κ. Βασιλείου καὶ Ἀχελώου κ. Εὐθυμίου τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν πρῶτον Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν τῆς Ἀγίας Εἰρήνης.

Παρέστη κατὰ τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου εἰς τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν, ἐπὶ τῇ ἀφίξει τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἠλία, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ.

Τὴν 25ην Σεπτεμβρίου εἰς τὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας δοθεῖσαν δεξίωσιν ἐν τῇ Πρεσβείᾳ Συρίας.

Προέστη τὴν 22αν Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν τοῦ ποιητοῦ Γ. Σεφέρη, ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως Πλάκας.

Τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἑκατοστῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὡς Πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Παρηκολούθησε τὴν 18ην καὶ 19ην Σεπτεμβρίου τὸ συνέδριον τῶν Μοναζουσῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Θεομήτορος, πρὸς ὅς ὠμίλησεν ἐπανειλημένως.

Τὴν 26ην Σεπτεμβρίου τὴν ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας τελεσθεῖσαν Θ. Λειτουργίαν, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ, ὅτε καὶ προσεφώνησεν Αὐτόν.

Προήδρευσε τὴν 14ην Σεπτεμβρίου συσκέψεως διὰ τὸ Ν.Ι.Κ.Ε.

Τὴν 16ην Σεπτεμβρίου τοῦ Κ. Συμβουλίου Ο.Δ.Δ.Ε.Π.

Τὴν 16ην, 17ην, 18ην, 20ὴν, 21ην, 22αν, 23ην, 24ην, 25ην, 27ην Σεπτεμβρίου τῆς Δ.Ι.Σ.

Τὴν 19ην Σεπτεμβρίου συσκέψεως διὰ θέματα Ο.Δ.Δ.Ε.Π.

Τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου συσκέψεως διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς παρουσίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Τὴν 29ην Σεπτεμβρίου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ τοῦ Δ.Σ. τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς.

Συνειργάσθη τὴν 27ην Σεπτεμβρίου μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Ἰωάν. Ἀγαθαγγέλου.

Ὑπεδέχθη μετὰ τῶν μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ Ἀθηνῶν τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἠλίαν.

Παρεκάθησε τὴν 23ην Σεπτεμβρίου εἰς τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας παρατεθὲν δείπνον ὑπὸ τῆς Ἑθν. Κυβερνήσεως, ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς Μεγ. Βρετανίας.

Ἐδεξιώθη τὴν 20ὴν καὶ 27ην Σεπτεμβρίου τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἠλίαν, ἐπὶ τῇ ἀφίξει καὶ ἀναχωρήσει αὐτοῦ, ἀντιστοίχως, ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ.

Τὴν 21ην Σεπτεμβρίου τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἠλίαν, μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ.

Παρέθεσε τὴν 26ην Σεπτεμβρίου ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἠλία, ἐν τῷ Διορθοδόξῳ Κέντρῳ Πεντέλης.

Ἐπεσκέφθη τὴν 18ην Σεπτεμβρίου τὸν παρῆντη δημουῖντα ἐνταῦθα Πατριάρχην Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτον.

Μετέβη τὴν 28ην Σεπτεμβρίου εἰς Καλάβρυτα, Ἱ. Μ. ἁγίας Λαύρας καὶ Μ. Σπηλαίου ἐπὶ κεφαλῇ 300 ἱερέων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἐδέχθη τὴν 15ην Σεπτεμβρίου τὸν Ἠγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης Ἀρχ. κ. Θεόκλητον Φεφέν, τὸν Ἀρχ. κ. Μάξιμον Ψιλλόπουλον, τὸν βιομήχανον κ. Γ. Δράκον καὶ τὸν πρέσβυν κ. Εὐστρ. Καλαμίδα.

Τὴν 16ην Σεπτεμβρίου τὸν κ. Στυλ. Γερωννμάκην, Γεν. Δ/τὴν Ὑπουργείου Ἑθν. Οἰκονομίας.

Τὴν 17ην καὶ 18ην Σεπτεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κολωνίας κ. Γαβριήλ.

Τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου τὸν Ὑφυπουργὸν Ἐξωτερικῶν κ. Δ. Τσάκωναν, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνόν, τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπον Λεύκης κ. Μάρκον καὶ τὸν ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπιχειρηματίαν κ. Ἄγιν Καπερώνην.

Τὴν 21ην Σεπτεμβρίου τὸν ἱατρὸν κ. Π. Λεούσην, ἀντιπρόεδρον τοῦ Ὁργανισμοῦ Προλήψεως Ἀτυχημάτων.

Ἐδέχθη τὴν 23ην Σεπτεμβρίου τὸν κ. Χ. Ποταμιάνον.

Τὴν 27ην Σεπτεμβρίου τὸν Ὑψηλὸν τοῦ Πολυτεχνείου κ. Ἰωάννην Κουμανούδην.

Τὴν 29ην Σεπτεμβρίου τὸν Σεβ. Μητροπολίτην πρ. Κυθήρων κ. Μελέτιον, τὸν πρέσβυν κ. Εὐστρ. Καλαμίδα, τὸν Διοικητὴν Ἀγίου Ὄρους κ. Καραδημητρίπουλον, τὸν Γεν. Γραμματέα Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν κ. Γ. Φωκᾶν, τὸν Γεν. Γραμματέα Ὑπουργείου Δημ. Ἐργων κ. Ἀχ. Μπαλῆν καὶ τὸν Prof. Schneemelcher.

Τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου τὸν Ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβον Κορόζην, τὴν ἀρχιτέκτονα κ. Γ. Λοῖζον, τὴν πρεσβυτέραν τοῦ Ἱερέως ἀειμνήστου Βασιλείου Χούπη, τὸν κ. Ν. Ἠλιοπούλου ἐξ Ἀμερικῆς, τὸν βιομήχανον κ. Γ. Δράκον, τὸν βιομήχανον κ. Χρ. Κατσάμπαν καὶ τὸν κ. Ἰωάν. Γλαντζήν.

Διὰ τοῦ συσταθέντος ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Εἰδικοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς Μερίμνης τῶν ἐν Φυλακαῖς, ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν καταβάλλει συνεχῶς πᾶσαν προσπάθειαν, διὰ τὴν, διὰ καλυτέρων τρόπων καὶ μέσων, διαποίμανσιν τῶν ἐν Φυλακαῖς ἀδελφῶν.

Εἶναι δὲ λίαν ἱκανοποιητικὴ ἡ διαπίστωσις ὅτι, ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἐν. ἔτους κατὰ συστηματικὸν πλέον τρόπον, ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ζωῶσα ἐν ταῖς Φυλακαῖς, πρὸς δόξαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σαφῶς περὶ τούτου ὁμιλεῖ καὶ ὁ Διευθυντὴς τῶν Φυλοκῶν Ἀβέρωφ κ. Ἀνδρέας Μαλοῦχος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 9679/20/8/1971 ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης.

Ἐπιβεβαιοῦντες τ' ἀνωτέρω, παραθέτομεν ἐν συνεχείᾳ συντόμως στοιχεῖα τινὰ ἐκ τῶν πεπραγμένων τοῦ τετραμήνου Μαρτίου-Ἰουνίου 1971, μὴ ἀνακοινωθέντα κατὰ τὸ παρελθόν.

1. Ὁργάνωσις.

Εἰς τὰς 10.6.1971, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Πρωτοσυγγέλλου, ἐπραγματοποιήθη εὐρεία σύσκεψις εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν διὰ τὸ θέμα τῶν Φυλοκῶν, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων, τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων τῶν Φυλοκῶν, τῆς κ. Μαρίας Μαυρομάτη, Διευθυντρίας τοῦ Ποινικοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης, καὶ ἐκπροσώπων τῶν Χριστιανικῶν Ἐνώσεων καὶ Ὁμάδων, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς Φυλακάς.

Κατ' αὐτὴν, πλὴν τῶν ἄλλων, πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῆς κ. Μαυρομάτη, ἡ ὁποία ἐνημέρωσε σαφῶς τὰ μέλη

ἐπὶ θεμάτων νομικῆς φύσεως, σχετικῶς μὲ τοὺς κρατουμένους, πρὸς ἀποφυγὴν σφαλμάτων κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου.

Ὑπὸ τὴν Προεδρίαν ἐπίσης τοῦ Πρωτοσυγγέλλου πραγματοποιεῖται σύσκεψις κατὰ μῆνα, εἰς Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν, διὰ τὰς φυλακὰς, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων τῶν φυλακῶν.

Διὰ τὸν συντονισμόν τῆς ἐργασίας ἐπὶ τὸ ἀποδοτικώτερον κατὰ φυλακὴν, ὁ προϊστάμενος τοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς τῶν ἐν φυλακαῖς ἐπραγματοποίησε σύσκεψιν εἰς ἐκάστην φυλακὴν, τῇ συμμετοχῇ τοῦ ἐντεταλμένου Ἐφημερίου, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς φυλακῆς καὶ ὑπαλλήλων, ὡς καὶ μελῶν τῶν Χριστιανικῶν Ἐνώσεων καὶ Ὁμάδων, τῶν ἐργαζομένων ἐν αὐτῇ.

Ἵνα δὲ θερμαίνονται καὶ ἡ τῶν πολλῶν ἀγάπη, οἱ ἐντεταλμένοι Ἐφημεριοί, κατὰ καιροὺς καὶ διὰ καταλλήλων ὁμιλιῶν πρὸς τοὺς Ἑνορίτας τῶν, γνωρίζουν εἰς αὐτοὺς τὸ ἐκτελούμενον ἔργον καὶ ὑπενθυμίζουν τὴν ἀνάγκην ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς προσφορᾶς τῶν πρὸς τοὺς ἐν φυλακαῖς ἀδελφούς μας.

Τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικά. Σημειούμεν, χάριν συντομίας, μόνον τὴν ἐνορίαν τῆς Ἀγίας Ζώνης Πατησίων, τῆς ὁποίας οἱ ἐνορίται ἐντὸς τετραμήνου προσέφεραν διὰ τὰς φυλακὰς Ἀβέρωφ τὸ ποσὸν τῶν 49.000 δρχ.

2. Πνευματικὴ προσφορά.

Μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἀπλότητος ἐτελέσθησαν 88 θεῖαι Λειτουργίαι, 74 λοιπαὶ Ἱερὰ Ἀκολουθίαι, 132 κηρύγματα εἰδικῶς προσηρμοσμένα, εἰδικοί ἑορτασμοὶ κατὰ τὴν 25ην Μαρτίου, τὴν Μ. Παρασκευὴν, τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ, ἡμέραν τῆς μνήμης πάντων τῶν ἀπὸ δαιμόνων καὶ δεσμοφυλάκων Μαρτύρων.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις εἰς τακτὰς ἡμέρας καὶ ὥρας, δις τῆς ἑβδομάδος, οἱ 6 ἐντεταλμένοι Ἐφημεριοὶ ἐδέχθησαν κατ' ἴδιαν κρατουμένους, πρὸς θεραπείαν τῶν ἀτομικῶν πνευματικῶν τῶν ἀναγκῶν, πλέον τῶν 800.

Πολλοὶ προσῆλθον ἐλευθέρως εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ πολλοὶ ἐκοινώνησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἐκτὸς τῶν νηστησίων ἡμερῶν.

3. Ὑλικὴ προσφορά.

Ἐκ τῶν ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων καὶ τῆς κατ' ἴδιαν ἐπαφῆς μὲ τοὺς κρατουμένους, προέκυψεν ἡ ἐξῆς πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενεῖας τῶν ὑλικὴ προσφορά.

Ἐπραγματοποιήθησαν 21 ἀποφυλακίσεις διὰ πληρωμῆς δικαστικῶν ἐξόδων.

Ἐνισχύθησαν οἰκονομικῶς 59 κρατούμενοι.

Προσεφέρθησαν σιγαρέττα, ἐκτὸς τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα ποῦ ἡ προσφορά ἦτο γενικὴ, εἰς 235 κρατουμένους.

Ἐδόθη ἱματισμὸς καὶ ὑποδήματα ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὑπὸ πιστῶν εἰς 74 κρατουμένους. Παρεσχέθη ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ βοήθεια ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης εἰς 21 οἰκογενεῖας ἀπόρων κρατουμένων.

Ἐπίσης ὑπὸ πιστῶν, τῇ φροντίδι τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων, ἐστάλη ἱματισμὸς καὶ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις εἰς 19 οἰκογενεῖας ἀπόρων κρατουμένων εἰς Ἀθήνας καὶ λοιπὴν Ἑλλάδα. Ἐγένοντο διαβήματα πρὸς τὴν Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης δι' ὑποθέσεις 7 κρατουμένων. Ὁμοίως καὶ παρὰ τῇ Εἰσαγγελίᾳ Ἀθηνῶν διὰ 4 κρατουμένων.

Εἰς 45 κρατουμένους ἠγοράσθησαν γυαλιὰ καὶ ἐγένοντο διάφοροι ἄλλαι ἐξυπηρητήσεις. Ἐπίσης, προσεφέρθησαν ἐπιτρεπόμενα μέσα ψυχαγωγίας, βιβλία ἠθικοθρησκευτικοῦ περιεχομένου καὶ διάφορα γλυκίσματα.

Τὰς φυλακὰς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον «ΣΩΤΗΡΙΑ» ἐπεσκέφθησαν πολλὰκις Μᾶθηται καὶ Μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου Χαϊδαρίου, προτροπῇ καὶ ἐπιστάσι τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων

καὶ προσέφεραν διάφορα γλυκίσματα, σιγαρέττα, ρουχισμόν καὶ θρησκευτικὰ βιβλία.

Τὸ αὐτὸ ἐπραξαν καὶ κυρίαι τοῦ Συλλόγου «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΦΩΣ».

Ἐπίσης, τὸ Ἀναμορφωτήριον Θηλέων Ἀμπελοκήπων, μερίμνη τοῦ ἐντεταλμένου Ἐφημερίου, ἐπισκέπτονται ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος, κατὰ τὰς Κυριακὰς δὲ συνεκκλησιάζονται, κυρίαι, πρὸς τοῦτο ἐπιλεγείσαι, ἐκ τῆς ἐνορίας Ἀγίας Τριάδος Ἀμπελοκήπων, τῶν ὁποίων ἡ ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ προσφορά εἶναι σημαντικὴ καὶ ἀξία παντὸς ἐπαίνου.

Ἐπίσης, ἀξία παντὸς ἐπαίνου εἶναι ἡ δωρεὰν ὑπεράσπισις τῶν ὑποθέσεων 6 κρατουμένων, 3 τῶν φυλακῶν «ΣΩΤΗΡΙΑ» καὶ 3 τῶν φυλακῶν Ἀβέρωφ, μερίμνη τῶν ἐντεταλμένων Ἐφημερίων, ὑπὸ τῶν Δικηγόρων Ἀθηνῶν κ. κ. Ι. Σαλβαταρέα καὶ Εὐαγγέλου Ἀποστολοπούλου.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἐγένοντο ἀγαστῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐντεθύνων τῶν φυλακῶν καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὸν Νόμον.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀργολίδος

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος ἐκάλεσε κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστον τοὺς ἐκ τῆς περιφέρειας Ἀργολίδος φοιτητὰς εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὰς δὲ φοιτητριάς εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Χριστιανικῆς Ἑστίας Νεανίδων Ἀργους καὶ ἀπήνθουν πατρικοὺς λόγους καὶ συμβουλὰς.

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἐπανελήφθη ἡ συγκέντρωσις εἰς Ναύπλιον, ἐνθα ὠμίλησεν ὁ ἱερεὺς Εὐάγ. Στασινόπουλος μὲ θέμα: «Φοιτητικὰ προβλήματα καὶ Χριστιανικὴ ζωὴ». Ἐπηκολούθησε συζήτησις, ἣν κατέκλεισεν ὁ Σεβασμιώτατος διὰ πατρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν.

— Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς πλακὸς τῆς ὁδοῦ, τῆς ὀνομασθείσης «Ἐθνομάρτυρος Ἐπισκόπου Γρηγορίου Καλαμαρά», ὁ Σεβ. κ. Χρυσόστομος ἐξεφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον:

«Ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαίρετου Τριάδος, τοῦ Ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν ὅποιον ἐξησεν, ἐλάτρευσεν καὶ ὑπὲρ τῆς πρὸς Αὐτὸν πίστεως δεινῶς ἐδοκιμάσθη καὶ τὸν θάνατον ὑπήνεγκεν Γρηγόριος ὁ Καλαμαράς, ὁ γενόμενος Ἐπίσκοπος Ἀργους καὶ Ναυπλίας.

Ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥς καύχησις καὶ σέμνωμα ὑπάρχει καὶ μετὰ τῶν Ἱωάνων αὐτῆς συγκαταριθμεῖται ὁ ἐν λόγῳ Ἱεράρχης, ὡς Ἱερομάρτυς.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἐθνους, ὑπὲρ οὗ καὶ διὰ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ μαχητῆς ἀκατάβλητος ἀνεδείχθη, ὀλοκαύτωμα θυσίας γενόμενος.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ Ἀργους καὶ τῆς Ἀργολίδος ἀπάσης, τοῦ ὁποίου λαοῦ ὑπῆρξεν ὁ Γρηγόριος «ὁ ποιμὴν ὁ δους τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ προβάτων».

Ἀποκαλύπτουμεν σήμερον τὴν 5ην τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1971, ἑκατοστὴν πεντηκοστὴν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Γένους καὶ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, ἡμέραν Κυριακὴν, τὴν πλάκα, τὴν φέρουσιν τὸ ὄνομα τούτου εἰς ἐνδείξιν τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τοὺς ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγῶνάς του καὶ εἰς παραδειγματισμὸν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, ἵνα τοῦ λοιποῦ ἡ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἀρχομένη Ὁδὸς, ἐπαινετῇ ἀποφάσει τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀργους καὶ ἐγκρίσει τοῦ Ἀξιότιμου Κυρίου Νομάρχου Ἀργολίδος, ὀνομάζεται: «ὁδὸς Ἐθνομάρτυρος Ἐπισκόπου Γρηγορίου Καλαμαρά».

Τοῦ ἡρώος τούτου Ἱεράρχου ἔστω ἡ μνήμη αἰωνία.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐν Μεγαλοπόλει, ἔδρα χειμερινῇ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἔλαβε χώραν σεμνὴ τελετὴ, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Προηγῆθη Θεία Λειτουργία εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου ὑπὸ τοῦ Πανοσ. ἀρχιμανδρίτου π. Εὐσταθίου, ὅστις ὠμίλησεν καταλλήλως. Ἀκολούθως καὶ εἰς ἀτμόσφαιραν ἡτοιμασμένην δεόντως ἔλαβε χώραν ἡ τελετὴ. Ὁμίλησεν ἐν ἀρχῇ, ἐκ μέρους ὄλων τῶν τροφίμων, εἰς μαθητῆς, εἶτα δὲ ἐχαιρέτησε συγκεκινημένους λίαν εἰς ἀπόφοιτος, ἐκ μέρους ὄλων τῶν ἀποφοίτων, ἐκφράσας τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην, τὸν Ἱεροκήρυκα καὶ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καθόλου. Τῆς ὅλης τελετῆς ἐπηκολούθησεν δεξίωσις.

—Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, πολιούχου καὶ προστάτιδος τῆς ἱστορικῆς Δημητσάνης, ἔλαβον χώραν ἑορταστικά ἐκδηλώσεις μὲ συμμετοχὴν καὶ τῶν ὁμόρων Μητροπολιτῶν, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτηρίου, Ἡλείας κ. Ἀθανασίου καὶ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Ἱεροθέου.

—Ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ Σχολικοῦ ἔτους 1970-71 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Θεόφιλος ἐξαπέστειλεν ἐγκυκλίους ἐπιστολάς πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ὁλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας. Ἐγκύκλιοι ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς ὄλους τοὺς Καθηγητὰς καὶ τοὺς Διδασκάλους τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, ἀπεστάλησαν καὶ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολικοῦ ἔτους.

— Κατὰ τὴν παροῦσαν θερινὴν περίοδον, διὰ καταλλήλων κηρυγμάτων εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν, γίνεται προσπάθεια καὶ προτρέπονται οἱ ἐφημέριοι καὶ οἱ πιστοί, ὅπως ὀργανώσουν προσκυνηματικὰς πορείας πρὸς τὰς Ἱερὰς Μονὰς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τῆς Κερνίτης καὶ τοῦ Ἀμπελοκίου, μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἐξομολόγησιν ὄλων, ἐφημερίων καὶ ἑνοριτῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξαπελύθη Ποιμαντικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ Σεβασμιωτάτου, κοινοπρωιθεῖσα καὶ εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν πιστῶν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μηθύμνης

Εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἐκατὸν πενήντα ἔτων ἀπὸ τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μηθύμνης ἐτίμησε τὴν μνήμην τοῦ Ἑθνομάρτυρος Λεσβίου Ἱεράρχου Ἐπισκόπου Ζήλων Εὐθυμίου Ἀγριτέλλη. Εἰς τὴν ἱστορικὴν Μονὴν Λειμῶνος ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία καὶ ἐψάλη τὸ μνημόσυνον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ πρὸ τῆς προτομῆς τοῦ Ἑθνομάρτυρος ἐψάλη κατασκευαστικὸν τρισάγιον.

Μετὰ μικρὸν δεξίωσιν εἰς τὸ συνοδικὸν τῆς Μονῆς, ἀπαντες μετέβησαν περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, τὴν γραφικὴν Κωμόπολιν Παράκοιλα, ἔνθα ἐγένοντο τὰ ἀποκλυπητήρια τῆς προτομῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελετὴν ὁ Σεβ. Μηθύμνης ἐξεφώνησε τὸν προσήκοντα λόγον, ἐπηκολούθησε δὲ κατὰθεσις στεφάνων.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας, συμμετέχουσα εἰς τὸν Πανελλήνιον ἑορτασμὸν ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐπαναστάσεως, διοργάνωσεν ἐν Εὐρυτανίᾳ Ἐκκλησιαστικὰς ἑορτάς, αἵτινες διεξήχθησαν μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιτυχίας.

Οὕτω, κατὰ τὴν 27ην Ἰουνίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνὸς ἐλειτούργησεν εἰς τὸν ἐν Καρπενήσιω Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἀγίας Τριάδος, πλαισιούμενος ὑπὸ πλήθους Κληρικῶν.

Παρέστησαν πᾶσαι αἱ πολιτικά, στρατιωτικά καὶ πνευματικά Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ καὶ πλήθος λαοῦ πολὺ. Εἰς τὸ

κοινωνικὸν ὠμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος, τονίσας τὴν ἀξίαν τοῦ δώρου τῆς Ἐλευθερίας.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν ἐν Εὐρυτανίᾳ διδασκάντων μεγάλων Διδασκάλων τοῦ Γένους, ὡς καὶ τῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, τῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας.

Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε δεξίωσις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Συνδέσμου «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ».

Τὸ ἑσπέρως τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ αὐτοῦ Συνδέσμου ὁ Αἰδεσ. Οἰκονόμος π. Ἀγγέλος Παπαθανασίου μὲ θέμα: «Ἡ θυσία τῶν Νεομαρτύρων τῆς Εὐρυτανίας, συμβολὴ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας».

Τὴν Τετάρτην, 30ὴν Ἰουνίου, ὁ Σεβασμιώτατος ἐλειτούργησεν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων Ἀνατολικῆς Φραγκίστης. Κατὰ τὴν ὁμίλιαν αὐτοῦ πρὸς τὸ πικρὸν ἐκκλησιασμα ἐτόνισεν, ὅτι ἡ διατήρησις τοῦ ἀγαθοῦ τῆς ἐλευθερίας εἶναι «χαλεπώτερον τοῦ κτήσασθαι» καὶ ὅτι μέγα εἶναι τὸ χρέος καὶ ἡ ὀφειλὴ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν ἐναντι τῶν πρωτοεργατῶν τῆς ἐν Χριστῷ Ἐλευθερίας τοῦ Ἑθνους.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, 1ην Ἰουλίου, ἐτελέσθη Δοξολογία, χοροστατούντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἐν τῷ ἐν τῇ ἀνοικοδομουμένῃ νέᾳ Ἱερᾷ Μονῇ Τατάρνης Ναῷ, τῶν Εὐρυτανίων Ἀγίων.

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν ὁ Σεβασμιώτατος ὠμίλησεν, ἀναφερθεὶς εἰς τὰς θυσίας τῆς περιτύστου ταύτης Μονῆς, ἥτις ἤδη ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Μητροπολίτου Λαρίσης Διονυσίου (1601) εἶχε καταστῇ τὸ ἐπικέντρον ἐπαναστατικῶν ζυμώσεων καὶ ὀκτάκις κατεστράφη ὑπὸ τῶν ὀρδῶν τῶν ἀπογόνων τῆς Ἀγαρ καὶ μετέστρεψε τὸν λόγον εὐχρηθεῖς, ὅπως ἡ νέα Ἱερὰ Μονὴ ἀποβῇ φάρος πνευματικῆς ἀκτινοβολίας διὰ τοὺς περὶ Χριστιανούς.

Τὸ Σάββατον, 3ην Ἰουλίου, ὁ Σεβ. ἐτέλεσε κατ' ἀρχὰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Μεγάλῳ Χωρίῳ Μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ὁσιομάρτυρος Γερασίου (1812) καὶ εἶτα τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ, ἔνθα ὠμίλησεν περὶ τοῦ νοήματος τῆς ἐλευθερίας.

Τὸ ἑσπέρως τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὠμίλησεν εἰς τὴν ἐν Καρπενήσιῳ αἰθούσῃ «ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» ὁ ἐν Εὐρυτανίᾳ Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ Ἡγουμένος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τατάρνης ἀρχιμ. Δοσίθεος Κανέλλος μὲ θέμα: «Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἐν Εὐρυτανίᾳ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν καὶ τὴν Ἐπαναστάσιν».

Κατ' ἀρχάς, ὁ ὁμιλητὴς ἀνεφῆρθε εἰς τὸ ὅτι ἡ «Μήτηρ» Ἐκκλησία ἐδημιούργησεν ἐν Εὐρυτανίᾳ πολιτισμὸν Ἐκκλησιαστικόν. Εἰς ἀδράς γραμμάς περιέγραψε τὴν δρᾶσιν τῶν 26 Ἀρχιερέων, τῶν ποιμανάντων κατὰ τοὺς ζοφεροὺς ἐκείνους χρόνους τὴν ἐπισκοπὴν Λιτζᾶς καὶ Ἀγράφων, τὴν προσφορὰν τῶν Σταυροπηγιακῶν Μονῶν Προυσοῦ καὶ Τατάρνης, ὡς καὶ τῶν ἐτέρων 20 Μονῶν τῆς περιοχῆς. Εἶτα, ὠμίλησεν περὶ τῆς ἀκμῆς τῶν περιφύμων Σχολῶν Ἀγράφων καὶ περὶ τῶν Διδασκάλων τοῦ Γένους, τῶν διδασκάντων ἐν αὐταῖς. Τέλος, κατέδειξε τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ Ἔθνος ὀφείλει βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του.

ΟΙΚΟΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ**Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Αὐστραλίας**

Τὴν Δευτέραν, 16ην Αὐγούστου 1971, ἔλαβε χώραν ἐν Σύνδνῳ ἡ δευτέρα Σύναξις τῶν Κληρικῶν τῆς Ἀ' Ἀρχιεπισκοπικῆς Περιφέρειας Σύνδνῳ καὶ Περιχώρων. Ἡ Σύναξις ἤρχισε μὲ Ἀρχιερατικὴν Θείαν Λειτουργίαν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἰεζεκιήλ, βοηθουμένου ὑπὸ τοῦ Οἰκον. π. Μιλτιάδου Χρυσσαυγῇ καὶ τοῦ Διακόνου π. Στεφάνου Παπαναστασίου. Μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, οἱ Κληρικοί ἀπεσφύρθησαν εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπου ἐγένετο εἰσήγησις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος: «Ἡ Προετοιμασία τοῦ Ἱερέως διὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν».

Κατόπιν ικανής συζητήσεως επί του θέματος, ο Σεβασμιώτατος έκαμε σύντομον σχετικήν άνακεφαλαίωσιν και άπηύθυνε πατρικάς συμβουλάς και οδηγίας.

— Τήν Τρίτην, 17ην Αύγουστου 1971, εις τὰ Γραφεία τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας ἐν Σύδνεϋ, ἔλαβε χώραν συνεδρίασις τοῦ Μικτοῦ καὶ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν ὁποίαν πρρευρέθησαν, ἐκτὸς τῶν μελῶν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ὅλοι οἱ 'Ιερεῖς καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν 'Ελληνικῶν 'Ορθοδόξων Κοινοτήτων τῆς Α' 'Αρχιεπισκοπικῆς Περιφερείας. Τῆς Συνεδριάσεως ταύτης προήδρευσεν ὁ Σεβασμ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. 'Ιεζεκιήλ, ἐλήφθησαν δὲ αἱ ἀκόλουθοι ἀποφάσεις, σημαντικά διὰ τὸ μέλλον τῆς 'Εκκλησίας καὶ τῆς ὁμογενείας ἐν Αὐστραλίᾳ.

α) Νὰ ἀνεγερθῇ τὸ ταχύτερον τὸ Κτίριον διὰ τὴν στέγασιν τῆς ὑπὸ ἴδρυσιν 'Ιερατικῆς Σχολῆς τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς.

β) Νὰ ζητηθῇ εὐλαβῶς παρὰ τῆς 'Αγίας καὶ 'Ιερᾶς Συνόδου ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Βοηθῶν 'Επισκόπων ἀπὸ 2 εἰς 4 διὰ τὴν καλυτέραν θρησκευτικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁμογενῶν ἀνὰ τὴν Αὐστραλίαν.

γ) 'Η Γ' Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς νὰ λάβῃ χώραν ἐν Σύδνεϋ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 'Ιανουαρίου 1972.

— 'Η προσπάθεια τοῦ Ψευδεπισκόπου 'Αλεμάγκου ὅπως ἀποσπάσῃ τὴν Κοινότητα Γούλλογκογκ ἀπὸ τὴν 'Αρχιεπισκοπὴν Αὐστραλίας, κατεψηφίσθη ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει τῆς 1-8-1971.

— 'Ο Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς 'Ομοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως Αὐστραλίας ἐν Καμπέρα ἐπληροφόρησε δι' ἐπιστολῆς τὸν τὸν 'Αρχιεπίσκοπον κ. 'Ιεζεκιήλ, ὅτι δὲν ἀνεγνώρισεν εἰς τὴν λεγομένην Αὐτοκράτορος 'Εκκλησίαν 'Αμερικῆς καὶ Αὐστραλίας τὸ δικαίωμα νὰ τελέσῃ πολιτικούς γάμους.

— Τὴν Κυριακὴν, 22αν Αὐγούστου 1971, εἰς τὸν 'Ιερὸν Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Σύδνεϋ, ὁ Σεβασμιώτατος 'Αρχιεπίσκοπος κ. 'Ιεζεκιήλ ἐχειροτόνησεν εἰς Πρεσβύτερον τὸν ἀπόφοιτον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Διάκονον π. Στέφανον Παπαναστασίου, Γραμματέα τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Σεβασμιώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἀπένειμεν εἰς τὸν νεοχειροτονηθέντα τὸ ὄφικιον τοῦ 'Αρχιμανδρίτου.

'Ιερὰ Μητρόπολις Γαλλίας

'Η κατὰ τοὺς μῆνας 'Ιούλιον καὶ Αὐγουστον δρᾶσις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Μελετίου ἐξεδηλώθη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, καὶ ἰδιαίτεως εἰς τὴν καθιερωμένην κατ' ἔτος πραγματοποιήσιν ἐν 'Ελλάδι τῶν θερινῶν κατασκηνώσεων τῶν 'Ελληνοπαίδων τῆς Μητροπόλεως.

Τὴν 12ην 'Ιουλίου ὑπεδέχθη μετὰ θερμῶν ἀδελφικῶν ἐκδηλώσεων τὸν Πανιερώτατον Μητροπολίτην Μιλητοπόλεως κ. Στυλιανόν, τὸ δὲ ἀπόγευμα ἔσχε μακρὰν συνεργασίαν ἐν τῇ 'Ιερᾷ Μητροπόλει μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου 'Αρχιεπισκόπου κ. Γεωργίου, τοῦ Θεοφιλεστάτου 'Επισκόπου Καμπανίας κ. Μεθοδίου καὶ τοῦ 'Εντιμολογιωτάτου 'Αρχοντος Πρωτονοταρίου κ. Κυρίλλου Κινιάζεφ.

Τὴν 12ην 'Ιουλίου παρευρέθη εἰς τὴν γενομένην τιμητικὴν ἐκδήλωσιν πρὸς τὸν 'Εντιμολογιώτατον 'Αρχοντα Μέγαν Πρωτέκτικον κ. Εὐάγγελον Μπασσιᾶν ἐν τῇ 'Ελληνικῇ Πρεσβείᾳ, καθ' ἣν ἡ Α.Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς 'Ελλάδος κύριος Βασίλειος Μαρκοπουλιώτης ἐπέδωκε πρὸς αὐτὸν ἐκ μέρους τῆς 'Εθνικῆς Κυβερνήσεως τὸν 'Ανώτερον Ταξιάρχην τοῦ Φοίνικος, διὰ τὴν πλουσίαν ἐθνικοκοινωνικὴν δρᾶσιν αὐτοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Γαλλίᾳ.

Τὴν Κυριακὴν 18ην 'Ιουλίου, ἱερουργήσεν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ 'Αγίου Στεφάνου καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως ἐπὶ τῇ προσεχῇ ἀναχωρήσει διὰ τὴν 'Ελλάδα διακρίσεων παιδιῶν ἐκ τῶν Κοινοτήτων τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως.

Τὴν 19ην 'Ιουλίου ἀνεχώρησεν ἐκ Παρισίων δι' 'Αθήνας ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου 'Αρχιμανδρίτου κ. Στεφάνου Χαραλαμπίδου, Πρωτοσυγκέλλου τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως, ἡ πρώτη ὁμάς τῶν 'Ελληνοπαίδων Γαλλίας, 'Ισπανίας καὶ Βελγίου.

Τὴν 20ὴν 'Ιουλίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος, συνοδεύων ἑκατὸν παιδιά τῶν 'Ενοριῶν τῆς Μητροπόλεως του, ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς ἐκ Παρισίων δι' 'Αθήνας δι' ἀεροσκάφους τῆς 'Ολυμπιακῆς 'Αεροπορίας. Συγκινητικὴ ὑπήρξεν ἡ σκηνὴ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ 'Ορλύ τῆς ἀναχωρήσεως καὶ πλέον συγκινητικὴ ἡ ἀφίξις εἰς τὸ πάτριον ἔδαφος. Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ 'Ελληνικοῦ ὑπεδέχθησαν τὰ παιδιά καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην ὁ Δήμαρχος 'Αθηναίων κ. Δημήτριος Ρίτσος, ὁ Στρατηγὸς κ. Δημήτριος Παπαλουκάς, Γενικὸς Διευθυντὴς ἀποδήμων 'Υπουργεῖου Προεδρίας Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πόλεως 'Αθηνῶν, ὁ 'Υφηγῆτης κ. Δεληκωστόπουλος, ὁ Πανοσιολ. 'Αρχιμ. Στέφανος Χαραλαμπίδης, ἐκπρόσωποι τοῦ Σώματος 'Ελλήνων Προσκόπων καὶ τοῦ 'Υπουργείου τῶν 'Εξωτερικῶν καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου. Εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐπισήμων ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ προσφωνήσεις, προσεφέρθησαν ἀναψυκτικά, ἡ δὲ 'Ελληνικὴ Τηλεόρασις ἐλάμβανε συνεχῶς σκηνὰς ἐκ τῆς συγκινητικῆς ταύτης ὑποδοχῆς. Μετὰ τὸ πέρασ αὐτῆς, τὰ παιδιά διὰ λεωφορείων μετεφέρθησαν εἰς τὰς ὑπερόχους κατασκηνώσεις τοῦ Δήμου 'Αθηναίων εἰς "Αγιον 'Ανδρέαν 'Αττικῆς, ὅπου ἐγκατεστάθησαν εἰς νεοπαγῇ μπαγκαλόους καὶ σκηνὰς ὑπὸ τὴν στοργικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Δημάρχου 'Αθηναίων κ. Δημητρίου Ρίτσου καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν αὐτοῦ κ. κ. Καπένη καὶ 'Ανδρέου. 'Ο Σεβασμιώτατος, παρακαλουθήσας ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἐγκατάστασιν τῶν παιδιῶν εἰς τὰς Κατασκηνώσεις, ἐδέιπνε μαζὶ τῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἀρχὰ τὴν νύκτα εἰς τὰς 'Αθήνας, καταλύσας εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Κίνγκς Πάλας.

Τὴν 23ην 'Ιουλίου τὸ ἀπόγευμα, εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ 'Ελληνικοῦ ὑπεδέχθη μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως τὴν τρίτην Ὁμάδα ἐκ τῶν διακρίσεων παιδιῶν τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας.

Τὴν 29ην 'Ιουλίου ἐπεσκέφθη τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν κ. 'Ιερώνυμον.

Τὴν Παρασκευὴν 30ὴν 'Ιουλίου τὸ ἑσπέρας, ἐδόθη λαμπρὰ δεξίωσις πρὸς τιμὴν τοῦ 'Αγίου Γαλλίας εἰς τὰς Κατασκηνώσεις τοῦ Δήμου 'Αθηναίων εἰς "Αγιον 'Ανδρέαν 'Αττικῆς ὑπὸ τοῦ κυρίου καὶ τῆς κυρίας Δημητρίου Ρίτσου. Ἄνω τῶν 1500 προσώπων προσήλθον εἰς τὴν δεξίωσιν ταύτην.

Τὴν νύκτα τῆς 10ης Αὐγούστου ἀφίχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τὴν πρωΐαν τῆς τετάρτης, 11ην Αὐγούστου, ὁ Παναγιώτατος, μετὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀπέραντον πατρικὴν καλωσύνην καὶ ἀγάπην, ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ θερμῶν ἐκδηλώσεων καὶ πατρικῶν ἀσπασμῶν καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν συνωμίλησε μετ' αὐτῶν ἐπὶ πολλῶν ἐπικαίρων χριστιανικῶν ζητημάτων. 'Η Α. Θ. Παναγιότης ἐκράτησε τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γαλλίας κ. Μελέτιον ἐπὶ μίαν ἐπὶ πλέον ὥραν εἰς στενὴν κατ' ἴδιαν συνεργασίαν, ἐκδηλώσας πρὸς αὐτὸν τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν του διὰ τὸ ἐπιτελούμενον ἐν τῇ 'Ιερᾷ Μητροπόλει Γαλλίας ἔργον του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατὰ τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμόν τῆς 300ετηρίδος ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ 'Αγίου Βασιλείου τοῦ "Οστρογκ, ἐν τῇ ὁμωνύμῳ Μονῇ τοῦ Μαυροβουνίου, ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς εἰς τὴν ὁμίλιαν του κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἶπεν:

«'Ο "Αγιος Βασίλειος τοῦ "Οστρογκ, πλήρης ἀγάπης πρὸς τὸ γένος του, πλήρης συντόνου φροντίδος καὶ διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ἠγωνίσθη μὲ σθένος διὰ νὰ στερεώσῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν, ν' ἀνάψῃ τὸ ἄσβεστον πῦρ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀπογόνων του, πάντοτε

ἀγρυπνος φρουρός ἐν τῇ διαφυλάξει καὶ ὑπερασπίσει τῆς ἀγίας πίστεως, πάντοτε ἀγωνιζόμενος μὲ σοφίαν καὶ σύνεσιν διὰ τὴν οἰκοδόμησιν καὶ χειραγώγησιν τοῦ ποιμνίου του διὰ μέσου τῶν ἀντιξοοτήτων τῆς ζωῆς. Αὐτὴν τὴν στιγμήν αἰσθανόμεθα ἐν πνεύματι ὅτι ὅλοι οἱ Σέρβοι Ἅγιοι, πῆρις τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, δέονται μεθ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ὁμονοίας μας, ὑπὲρ εἰρήνης καὶ ἀγάπης μεταξύ ὄλων τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, ἀνεξαρτήτως πίστεως καὶ ἐθνικότητος. Καλοῦν ἰδιαιτέρως τὸν Ὁρθόδοξον λαόν μας νὰ φυλάττῃ τὴν πίστιν του, τὴν πίστιν τῶν πατέρων του, τὸ ὄνομά του, τὴν γλῶσσάν του, τὰ ἔθιμά του, νὰ ἐκπληρῶνῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, νὰ ὁδηγῇ καὶ κατευθύνῃ τὰ παιδιὰ του πρὸς τὸ Ἅγιον τοῦτο προσκύνημα, πρὸς τὸ ὕψηλόν τοῦτο ἰδικόν μας Ὅρος Σινᾶ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἀκτινοβολεῖ ἡ ἀγιότης καὶ ἡ θαυματουργὸς καὶ ἱαματικὴ δύνομis τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τοῦ Ὁστρογκ».

Τοῦ μεγάλου πρεποῦς ἑορτασμοῦ μετέσχον σχεδὸν σύμπασα ἡ Ἱεραρχία τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, πολλοὶ ἱερεῖς καὶ πολλοὶ δεκάδες χιλιάδων πιστῶν ἐξ ὄλων τῶν περιοχῶν τῆς Χώρας.

«Οἱ Ἕλληνες φίλοι μας ἐώρτεσαν κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου τρέχοντος ἔτους δύο μεγάλα γεγονότα τῆς Ἐθνικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας των. Μὲ συμμετοχὴν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐκπροσώπων πεισῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπραγματοποίησε θαυμάσιον καὶ πλούσιον πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ ἀπὸ 1-11 Μαΐου.

Ἐωρτάσθη τὸ ἱωβηλαῖον τῶν 150 ἐτῶν ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐναντίον τῶν Τούρκων, ἱωβηλαῖον 150 ἐτῶν ζωῆς εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν ἔφεραν εἰς τὸν λαόν τὰ καλύτερά του τέκνα.

Ἐωρτάσθη καὶ ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τῶν ἱεραποστόλων τῶν Σλάβων, διὰ τῆς καταθέσεως θεμελίου λίθου τοῦ μεγάλου πρεποῦς ναοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑορταστικῶν τούτων ἐκδηλώσεων, ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εὐρίσκετο ἐπὶ ποδός, γεγονὸς τὸ ὁποῖον τιμᾷ καὶ ἐξορίζει αὐτὸν μετὰ τῶν Ὁρθόδοξων λαῶν καὶ μετὰ τῶν ὄλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου».

Διὰ τῶν λόγων τούτων ἀρχεταὶ ἡ ἐνθουσιώδης περιγραφή τοῦ ἐν λόγῳ, ὄντος μεγάλου πρεποῦς, ἑορτασμοῦ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ζίτσης Βασιλείου εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας Pravoslavlje. Ἐν συνεχείᾳ, ἀναφέρει λεπτομερεῖς τοῦ προγράμματος, τὰ ἐγκαινισθέντα ἔργα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ διάφορα Ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα, τὰ ὁποῖα ἐπισκέφθησαν αἱ ἀντιπροσωπείαι τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, τὰ ὁποῖα ἀνηγέρθησαν ἢ ἀνεγείρονται μὲ τὴν ἐνθερμον συμπαράστασιν καὶ βοήθειαν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ὑπογραμμίζων ἰδίᾳ τὸ γεγονὸς ὅτι προσωπικῶς ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Παπαδόπουλος κατέθεσε τὸν θεμελίον λίθον τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ναοῦ, δηλώσας συνάμα ὅτι ἡ Κυβέρνησις του διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ δίδει 8.000.000 δραχμάς. Καὶ συνεχίζει:

«Ταῦτα ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὁποία συχνὰ ἠκούσθη κατὰ τὸν ἑορτασμόν. Οἱ Ἕλληνες βιοῦν τὴν ἐθνικὴν, πολιτιστικὴν, πνευματικὴν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀναγέννησίν των. Περὶ τούτου μαρτυροῦν ὅλα τὰ ἀναφερθέντα ἐγκαίνια θεμελίων διὰ νέα ἱδρύματα καὶ ἐγκαίνια νέων ἱδρυμάτων. Μαρτυροῦν καὶ αἱ δεκάδες, ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες νέων καὶ ἀνοικαινοθέντων ναῶν καὶ παρεκκλησιῶν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ἀσφολτόστρωτοι ὁδοὶ κοσμοῦνται διὰ πνευματικῶν φάρων. Πολὺ συχνὰ συναντῶνται παρὰ τὰς ὁδοὺς μικρὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα, προσκυνητάρια μὲ εἰκόνας, σταυροὶ καὶ πάντοτε ἀνημμένον κανδήλιον. Εἰς ἕκαστον διαβάτην παρέχεται ἡ δυνατότης καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς νὰ στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὰ προσκυνητάρια, νὰ κάμῃ τὸν σταυρόν του καὶ νὰ προσευχηθῇ. Πρόκειται ὄντως περὶ προκτικῆς παιδαγωγικῆς θρησκευτικῆς κατηχήσεως, ἡ ὁποία ἀσκεῖ ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν

ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου τῶν κατοίκων τῆς Χώρας. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δικαιολογεῖται τὸ λίαν συχνὰ συναντῶμενον νὰ ἀναγράφεται παρὰ ταῖς ὁδοῖς: Ἑλλάς Ἑλλήνων Χριστιανῶν».

Τὸ ἴδιον περιοδικὸν ἐξαίρει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου περὶ ἰδρύσεως τῶν «Κέντρων Νεότητος», τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καταλλήλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, θὰ ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προσέγγισιν τῶν σημερινῶν νέων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

— Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 9-10/1970 τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ortodoxa Biserica Romana», ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, μεταξύ ἄλλων, δημοσιεύονται: 1) Συγγραφεὶς Τηλεγραφήματα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Ἰουστινιανού, α) ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' καὶ β) ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Μητροπολίτου Χαλεπίου Ἡλίας ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας. 2) Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Ἰουστινιανοῦ εἰς ἀρχηγούς Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς προέδρους πολιτειῶν τῆς Δυτικῆς Γερμανίας. 3) Ἐπισκόπου κ. Antim Tirgovisteanul. Ἡ Ἀ' Παγκόσμιος Συνέλευσις τῶν Ὁρθόδοξων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς εἰρήνης (εἰς Κυότο-Ἰαπωνίας, 16-22 Ὀκτ. 70). 4) Remus Rus, ἡ Συνεδρίασις τῆς Προεδρίας τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης. 5) Δρ Ἄσκις: α) Ἡ ἐπίσκεψις εἰς Ρουμανίαν καὶ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν Ρουμανίας τοῦ Θεοφιλεστάτου Imre Szabo, ἐπισκόπου τοῦ Estergom καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ πριματός τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἐν Οὐγγαρίᾳ. β) Συνάντησις μετὰ τῶν Ὁρθόδοξων Ρουμάνων θεολόγων καὶ θεολόγων τῆς Λουθηρανικῆς Παγκοσμίου Ὁμοσπονδίας. γ) Ἐργασίαι τῆς Θεολογικῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν διάλογον μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν. δ) Ἐργασίαι τῆς Θεολογικῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν διάλογον μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν. 6) Χρονικά: α) Ἀπόψεις ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν Ὁρθόδοξων Ρουμανικῶν κοινοτήτων τῆς ἁλλοδαπῆς. β) Ἀπόψεις ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν τῆς ἁλλοδαπῆς. 7) Ἐπετειοί: α) Ἀρχιμ. Emilian Birdas, ἡ 22ετηρὶς τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Τρανσυλβανίας. β) Αἰδεσιμ. Vasile Coman, Τέσσαρες αἰῶνες ἀπὸ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ Ρουμανικοῦ Ὑμνηρίου καὶ «Λειτουργικοῦ». γ) Αἰδεσιμ. Gheorghe Soima, ἡ ἑκατονταετηρὶς «Timotei Popovici». 8) Ποιήματα: α) Αἰδεσιμ. I. Bria, ὁ Ὁμολογιακὸς προσηλυτισμὸς ὡς ἐμπόδιον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ οἰκουμενισμοῦ. 9) Ἰστορικά: α) Constantin Mosor, Ὁ Alexandru Stefulescu καὶ ἡ συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Ρουμανίας. β) Αἰδεσιμ. Mihai Manolache, Ἡ ἰδέα τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ρουμάνου διακόνου Goresi δημοσιευθέντα ἔργα. 10) Ἀποδείκτικα: α) Ἀρχιμ. Zareh Baronian, Τὰ βιβλία τῆς Θ. Λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας Ἀρμενίας. β) Νεκρολογία εἰς τὸν ἀποθανόντα πρωτοπρεσβύτερον Gheorghe Maior.

Ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας εὐρίσκεται καὶ μία ἱεραποστολικὴ ἐπαρχία ἐν Ἀμερικῇ μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν ἐπίσκοπον Βικτωρίνον. Εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἔλαβε μέρος ὁ Μητροπολίτης Μολδαβίας Ἰουστίνος. Εἰς τὴν ἐκθεσίν του ὁ ἐπίσκοπος Βικτωρίνος ἀνέφερεν ὅτι ἡ ἐπαρχία ἐσημείωνεν αἰσθητὴν πρόδον. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ ἐπίσκοπος προέβη εἰς ἐπίσημον δήλωσιν, ὅτι ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ρουμανικὴ ἐπαρχία δὲν προτίθεται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν νεοανακηρυχθεῖσαν «Αὐτοκέφαλον Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐν Ἀμερικῇ» —τὴν Ρωσικὴν Μητρόπολιν.

Εἰς τὸ ἄρθρον του μὲ θέμα «Ἡ ἰδέα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος εἰς τὸν σύγχρονον χριστιανισμόν» ὁ καθηγητὴς Δρ. Κορνέλιου Σούρμπου γράφει ὅτι ἡ ἔννοια τῆς Ἐκκλησια-

στικῆς ἐνότητος πηγάζει ἐκ τῆς ἐννοίας αὐτῆς ταύτης τῆς 'Εκκλησίας. 'Η Δευτέρα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καθώρισεν ὅτι ἡ 'Εκκλησία εἶναι Μία, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι αὕτη δὲν εἶναι μόνον ὀργανικῶς ἡνωμένη, ἀλλ' ὅτι αὕτη τυγχάνει εἰς καὶ μόνος ὀργανισμός.

'Υπάρχουν δὲ τρεῖς τρόποι, καθ' οὓς νοεῖται ἡ ἐνότης τῆς 'Εκκλησίας: 'Ορθόδοξος, Ρωμαιοκαθολικὸς καὶ Προτεσταντικὸς.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 9-10/1970 τεύχος τῆς 'Επιθεωρήσεως τῶν Θεολογικῶν 'Ινστιτούτων τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας (Studii Teologice) δημοσιεύονται τὰ ἐξῆς ἀρθρα: 1) Καθηγητοῦ Alexandru Moisiu, 'Ο ἱερός Αὐγουστίνος ὡς ὁδηγὸς τῆς χριστιανικῆς πνευματικῆς ζωῆς. 2) Ἀρχιμ. Benedict Ghies, 'Η ἀπολύτρωσις εἰς τὸν κύκλον τῶν Ἁγίων Παθῶν. 3) Gabriel Popescu, Χειρόγραφον τοῦ Βιβλίου τῶν Διασχῶν τοῦ Μητροπολίτου Ἀνθίμου τοῦ Ivir ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας. 4) Αἰδεσιμ. Dan Miron, Ἀρχαὶ καὶ ἠθικοὶ κανόνες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων πρὸς τὸν κλῆρον. 5) Dumitru Ichim Τὸ πρόβλημα τῆς ἀγαμίας τοῦ κλήρου εἰς τὴν Καθολικὴν 'Εκκλησίαν. 6) Traian Valdean, 'Η σημασία τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου διὰ τὴν κωδικοποίησιν τῶν ἱερῶν κανόνων. 7) Gheorghe Bogdaproste, Στοιχεῖα τῆς μαυσοϊκῆς λατρείας εἰσαχθέντα εἰς τὴν χριστιανικὴν λατρείαν.— 'Η 'Επιθεώρησις «Ortodoxia» (ἀριθ. 4/1970) τοῦ ὡς ἄνω Πατριαρχείου δημοσιεύει ἀρθρα 1) Περὶ δὲ ἰο μ ο λ ο γ ι α κ ὶ ν π ρ ο β λ η μ ᾶ τ ω ν: α) Καθηγητοῦ D. Staniloae, 'Η αὐτοπροβολὴ τῆς 'Εκκλησίας. β) Καθηγητοῦ Corneliu Sirbu, 'Η ἐνσάρκωσις ὡς ἀποκάλυψις. γ) Stefan Sandu, 'Η ὑπαρξίς τῆς 'Εκκλησίας κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν τριῶν χριστιανικῶν ὁμολογιῶν. δ) Αἰδεσιμ. Aruppal Gheevarghis, 'Η λειτουργία τῆς 'Ορθοδόξου Συριοκῆς 'Εκκλησίας ἐν Ἰνδίαις ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν Βυζαντινὴν Λειτουργίαν. 2) Περὶ 'Εκκλησίας καὶ ζωῆς: α) Καθηγητοῦ Dr. Pandele Olteanu, Αἱ πηγαὶ τῆς σκέψεως καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Tan Amos Comenius. Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν 300 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Εἰς ἡλικίαν 103 ἐτῶν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Μητροπολίτης Βιδινίου Νεόφυτος. Διετέλεσεν οὗτος ἐπὶ πολλὰ ἔτη Σχολάρχης τῆς 'Ορθοδόξου Ἀκαδημίας, μετέφρασε πολλὰ θεολογικὰ ἔργα καὶ ἦτο ἀριστος ἱεροκέρυξ. Πολλοὶ ὁμιλῖαι του ἔχουν μεταφρασθῇ καὶ εἰς τὴν σερβικὴν καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας τῶν 'Ορθοδόξων λαῶν. Διετέλεσεν ἐπίσκοπος ἐπὶ 53 ἔτη.

Τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας «Cirkoven Vesnik» θεωρεῖ ἀπαραίτητον νὰ τονίσῃ ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος ἀπὸ τὸν Πνευματισμόν. Οἱ Πνευματισταὶ εἶναι φαντασιόπληκτοι, οἱ ὅποιοι ἐν τῇ πνευματικῇ τυφλώσει των προσπαθοῦν ν' ἀποκαταστήσουν σχέσεις μὲ τὰ «πνεύματα» καὶ «τοὺς ἁγίους» ἐκτὸς τῆς 'Εκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας. 'Η θεία πνευματικότης ὅμως τυγχάνει ἀμέσως προσιτῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' ὅτου τὸ 'Εν Πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐνηνθρώπησεν. 'Η πληρότης τῆς θείας πνευματικότητος εἶναι εἰς τὸ ἄνθρωπινον Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ εὐρισκόμενον εἰς τὸ ποτήριον τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας. Τὸ δὲ τρίτον Πρόσωπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, οἰκοδομεῖ τὴν ἐνότητα τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι Πνεῦμα τάξεως καὶ οὐχὶ μερισμοῦ, καὶ ἵδρυσε τὴν 'Εκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, οἱ δὲ ἀσχηγοὶ τῶν πνευματιστῶν ἐπιβάλλονται ὡς αὐτόκλητοι «ἱερεῖς». 'Η κλήσις τῶν νεκρῶν καὶ τῶν ἁγίων μέσῳ τοῦ μέντοιμα εἶναι ἀπόδειξις ὀλιγοπιστίας· διότι, ἐὰν ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι παρὼν εἰς τὴν Γῆν εἰς τὸ Ποτήριον τῆς Ἁγίας 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ ἐνεργῇ διὰ τῶν 'Ορθοδόξων ἐπισκόπων, διατὶ τότε οἱ πνευματισταὶ καλοῦν «τὰ πνεύματα», τὰ ὅποια ἴσως καὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεόν;

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Εἰς τὸ περιοδικὸν «Zapovit Sv. Kirila i Mefodija» δημοσιεύεται ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Γνώρισε τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν — τὴν πνευματικὴν Μητέρα σου». Παρήλθον πλέον τῶν 20 ἐτῶν, ἀφ' ὅτου οἱ πρῶτοι οὐνίται ('Ελληνοκαθολικοὶ) ἐπανῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας. Διὰ τὴν ἐπάνοδον ταύτην τὰ μάλιστα συνέβαλον οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς Λαντιμίροβα. Τὸ 1968/9 ἡσκήθη νέα πίσις ἐπὶ τῶν 'Ορθοδόξων. Ἐν τούτοις, παρ' ὅτι ἡ οὐνία διήρκησεν ἐπὶ 300 ἔτη, ἐκρίζωσις τῆς 'Ορθοδοξίας ἐκ τῆς καρδίας τοῦ λαοῦ δὲν ἐπετεύχθη, ἀλλὰ μόνον μέσῳ τῶν οὐνιτῶν ἱερέων ἐγένετο ἡ διείσδυσις τοῦ δυτικοῦ πνεύματος. Καὶ τὸ πρῶτον κτύπημα κατεφέρθη κατὰ τοῦ εἰκονοστασίου· κατέβασαν τὰς παλαιὰς εἰκόνας καὶ εἰς τὴν θέσιν των ἐτοποθέτησαν δυτικὰς εἰκόνας, διότι τὸ πνευματικὸν κάλλος τῶν 'Ορθοδόξων εἰκόνων τοὺς παρηνόχλει.

Δόξα τῷ Θεῷ, κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα 20 ἔτη ἡδυνήθημεν ἐγγύτερον νὰ γνωρίσωμεν τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν καὶ τὸν μέγαν πλοῦτον της. Βλέπομεν ὅτι ἐπανήλθομεν εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν, τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, τὴν ὅποιαν ἵδρυσεν αὐτὸς οὗτος ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ὡς οὐνίται προηγουμένως δὲν ἐγνωρίζαμεν οὔτε κἄν ὅτι ὑπάρχει τὸ Ἅγιον Ὅρος — ὁ Ἄθως, ἡ Μονὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τοῦ Σινᾶ, ὁ Καθεδρικός ναὸς μας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὰ θαυμαστὰ ἱερὰ προσκυνήματα ἀνά τὴν Ρωσίαν, Ρουμανίαν, Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαβίαν, Ἑλλάδα καὶ εἰς ὅλοκληρον τὸν κόσμον...

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

'Απὸ τοῦ 1972 ἡ Μητρόπολις τῆς Βαρσοβίας θὰ ἐκδίδῃ ἰδιαίτερον περιοδικὸν εἰς τὴν πολωνικὴν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Vjadosmoci Polskjego Autokefalicnego Kosciolk Prawoslawnego». Τὸ εἰς τὴν πολωνικὴν τοῦτο περιοδικὸν θὰ εἶναι τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Πολωνικῆς 'Εκκλησίας.

Κατ' ἐπικρατοῦν ἔθος, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, εἰς τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς τῆς Βαρσοβίας τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία Ἑλληνιστί. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τιμῶνται οἱ μεγαλύτεροι Ἅγιοι τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας, Ἑλληνες καὶ Ἑλληνιστὶ συγγράψαντες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

'Ιερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ταυτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱ. Ν. Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν θέσεων τα-

κτικῶν ἐφημερίων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς: α') Ἀγίου Κωνσταντίνου, Μπραχμίου καὶ β') Ἀγ. Δημητρίου, Νέας Ἑλβετίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία

Προκειμένου νὰ πληρωθῶσι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 9/70 Κανονισμοῦ «Περὶ καταστάσεως τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΚΕΥ) αἱ κάτωθι θέσεις:

α) Μία θέσις Γραμματέως τῆς Μονίμου Συνδικτῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ (ἄρθρον 178α-Κλάδος Αα1, κατηγορία Α' τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 11/70 Κανονισμοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 25/71 Κανονισμοῦ).

β) Μία θέσις Βοηθοῦ Συνεργάτου τῆς Μονίμου Συνδικτῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου καὶ ἐποπτικῶν μέσων (ἄρθρον 178α-Κλάδος Αα2, κατηγορία Αβ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 11/70 Κανονισμοῦ).

Καλοῦνται οἱ βουλομένοι, ὅπως καταλάβωσι τὰς ὡς ἄνω θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 9/70 καὶ 11/70 Κανονισμῶν ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ὑποβάλωσι σχετικὰ αἰτήσεις μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν αὐτῶν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Ἱω. Γενναδίου 14 τηλ. 712-839) ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης.

Ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι μίαν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἀγίου Ἀνδρέου Αὐλῶνος καὶ β) Ἀγίου Δημητρίου Δροσιάς, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ, πρὸς ἀνακήρυξιν των ὡς Ἐφημερίων.

Ἐν Κηφισῇ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1971

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Βόλῳ ἐνοριακοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίων Ἀναργύρων, παρακαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2 «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», ἄρθρ. 34 παραγρ. 1 ἔδαφ. α' ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ δικαιολογητικὰ των.

Ἐν Βόλῳ τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1971

† Ὁ Δημητριάδος ΗΛΙΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν μιᾶς κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος παρὰ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει, παρακαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἰ-

κοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Ἐδέσῃ τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1971.

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, προσκαλοῦμεν πάντας τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1971

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Πρεβέζης, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα Πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1971

† Ὁ Νικοπόλεως ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκης καὶ Σταγῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἑνοριῶν: 1. Ἀγίου Ἀθανασίου Τρυγῶνας καὶ 2. Ἀγίου Γεωργίου Βροντεροῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ καὶ πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Τρικάλαις τῇ 20ῃ Σεπτεμβρίου 1971.

† Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης

Τὸ Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης προκηρύσσει τὴν ἀνευ διαγωνισμοῦ πλήρωσιν μιᾶς (1) κενῆς ὀργανικῆς θέσεως τοῦ κλάδου ἱερέων, Α' κατηγορίας, ἐπὶ εισαγωγικῷ βαθμῷ 6ῳ.

Αἱ αἰτήσεις τῶν ὑποψηφίων ὑποβληθήσονται μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν, ὡς ταῦτα καθορίζονται ἐν τῇ προκηρύξει, μέχρι καὶ τῆς εἰκοστῆς τρίτης (23ης) Ὀκτωβρίου 1971.

Πλείονες πληροφορίες παρέχονται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους παρὰ τοῦ Γραφείου Διοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (κτίριον Διοικήσεως 6ος ὄροφος) καθ' ἑκάστην καὶ ὥραν 12-1 μ.μ.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 20ῃ Σεπτεμβρίου 1971

Ὁ Πρύτανης

© Δ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
Ο.Δ.Δ.Ε.Π.
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Διά τῆς ὑπ' ἀριθμ. 32α/16-9-1971 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΔΕΠ, ληφθεῖσης συμφώνως τῶ ἄρθρῳ 124 παρ. 3 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῖς 27, 34, 35, 177, 178β παράγραφοι VI καὶ XI τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 9/1970 Κανονισμοῦ, ὡς καὶ τῶ ἄρθρῳ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 18/1971 Κανονισμοῦ, προσελήφθησαν εἰς τὸν ΟΔΔΕΠ οἱ κάτωθι ὑπάλληλοι ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, μετὴν ἐναντι ἐκάστου ἀναγραφομένην χρονικὴν διάρκειαν συμβάσεως:

α'. Πανοσιολογιώτατος Θεόκλητος Φεφές τοῦ Μιχαήλ, ὡς Διευθυντῆς τῆς Διευθύνσεως Διαχειρίσεως Κτηματικῆς Περιουσίας ΟΔΔΕΠ ἀπὸ 17-9-71 ἕως 31-12-1973.

β'. Γεώργιος Τσούκας τοῦ Παντελῆ, Οἰκονομολόγος, ὡς Διευθυντῆς τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ΟΔΔΕΠ ἀπὸ 17-9-71 ἕως 31-12-1973.

Ὁ Διοικητὴς

ΦΩΤΙΟΣ Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 7422/70, 405/71, 1154/71 καὶ 4081/71 Συνοδικῶν ἐξουσιοδοτήσεων, ληφθεῖσων τῇ προτάσει τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ συμφώνως τῶ ἄρθρῳ 124 παρ. 3 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῖς ἄρθροις 27, 34, 35, 177, 178α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9 Κανονισμοῦ περὶ Κ.Ε.Υ. ὡς καὶ τῶ ἄρθρῳ 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 14 Κανονισμοῦ προσελήφθησαν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ οἱ κάτωθι ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὴν ἐναντι ἐκάστου ἀναγραφομένην χρονικὴν διάρκειαν συμβάσεως: 1) Μακράκης Μιχαήλ, εἰδικὸς Σύμβουλος ἐπὶ τῶν ἐκδόσεων ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31-12-72. 2. Ἰωάννου Σωτηρία, Διευθύντρια Οἴκου Φοιτητρίας ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 3. Λυκουριώτης Ἀντώνιος, Διαχειριστὴς Θεολ. Οἰκοτροφείου ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 4. Βλαμάκη Αἰκατερίνη, Γραφεὺς-Δακτυλογράφος Σχολ. Κοιν. Προν.-Διακονιστῶν ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 5. Λάζαρης Διονύσιος, ὑπάλληλος παρὰ τῇ Δ/νσει Τύπου καὶ ἀντιμετωπίσεως ξένων προπαγανδῶν τῆς δμωνύμου Μ.Σ.Ε. ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 6. Κρᾶς Ἀγγελος, ὑπάλληλος παρὰ τῇ Δ/νσει Μ.Σ.Ε. Νεολαίας ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 7. Μιχαήλ Ἰωάννης, Διευθυντῆς Τυπογραφείου ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 8. Σκουτέρης Κων/νος, ὑπάλληλος παρὰ τῇ Δ/νσει Μ.Σ.Ε. Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 9. Τσερεγκούνης Δημήτριος, ὑπάλληλος παρὰ τῇ Δ/νσει Μ.Σ.Ε. Παιδείας ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 10. Κατσαναστάσης Μενέλαος, ὑπάλληλος παρὰ τῇ Δ/νσει Μ.Σ.Ε. Παιδείας ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 11. Ἀλεξίου Δημήτριος, θυρωρὸς Κεντρικοῦ Κτιρίου ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 12. Σιμωνῆ Μαρία, Ἀποθηκάρχης Οἴκου Φοιτητρίας ἀπὸ 1/1/71 ἕως 31/12/72. 13. Ἀποστόλου Δημήτριος, ὑπάλληλος παρὰ τοῖς Κεντρικοῖς Γραφεῖσις 1/3/71 ἕως 31/12/72. 14. Βλαχούτσικος Ἡρώ, Διαχειρίστρια Οἴκου Φοιτητρίας ἀπὸ 25/6/71 ἕως 31/12/71.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς

κ. ἄ. α.

Ὁ Διευθυντῆς Ὑπηρεσιῶν

Ἀρχιμ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΡΟΥΣΣΑΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἰωαννῖνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 200 ἐτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 9 ἐτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου, Προσφώνησις πρὸς τὸν Μακ. Πατριάρχην κ. Ἠλίαν Δ' κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν 26-9-1971.

Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἠλία Δ', Ἀντιφώνησις κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν 26-9-1971.

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας σήμερον.

Ἀρχιμ. Μελετίου Καλαμαρά. Ἡ Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἠλία τοῦ Δ' εἰς Ἀθήνας.

Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ἰακώβου, Ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ 150ετηρίδι, Ὁ Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος.

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικοδήμου, Ἡ ἐπιταγὴ τῶν Ἱ. Κανόνων διὰ τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας.

Ἰωάννου Καρμίρη, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, Α'. Διάσκεψις τῆς Προπαρασκευαστικῆς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ τρίτον Οἰκουμενικὸν Συμπόσιον τοῦ Regensburg (Ἰούλιος 1971).

Ἀρχιμ. Καλλινίκου Καρούσου, Αἱ ἐν Τήνῳ τελεταὶ ἐπὶ τῇ ἁγιοποιήσει τῆς Ὁσίας Πελαγίας καὶ τῇ ἀνακηρύξει τῆς Τήνου εἰς Ἱερὰν Νῆσον.

Ἀρχιμ. Ἀναστασίου Γ. Γιαννουλάτου, Δρ. Θ., Ὁ Ὁρθρος τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.

Ὁ Ἐλασσώνος Ἰάκωβος.

Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Συμβάσεις Ὑπαλλήλων.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλέφ. 710.734.